בס"ד

אפשר למנף את מחאת מצוקת הדיור לבנייה ביהודה ושומרון

עולם קטן

גליון 310 | מטות | כ' בתמוז ה'תשע"א

עולם קטן השבועון הדתי לצעירים
ok@olam-katan.co.il
ת.ד. 7593 ירושלים 91074 טלמקס 077-6621680
הפצה: מקור ראשון 052-6070999 |
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות |
© זכויות היוצרים והקניין הרוחני שמור לעולם קטן
לפרסומות: איתן 054-6799933
olam@spotnik.co.il גרופ 72525
לקבלת העלון בדוא"ל ביום חמישי!
olamkatan@gmail.com

מבט מהר כביר למרחבי השומרון

יהודה פואה

אם נצטרף למחאת התל־אביבים ונספר להם שגם בעפרה ובאריאל יש מצוקת דיור וכי בנייה מאסיבית באריאל תוריד את מחירי השכירות בארץ כולה (וגם בתל־אביב) בעשרות אחוזים, נוכל להפוך את ההד התקשורתי מאיום על ממשלת הליכוד לאיום על המשך הקפאת הבנייה. והכי חשוב, נוכל לאפשר לכולנו למצוא דירה בלי לגמור את המשכורת.

צילום: קובי גדעון פלאש 90

8 מי מפחד מליקויי למידה
הנס שיכולים לחולל תשומת לב וכוח רצון

6 הרבנים חיים נבון ועמיחי גורדין מראיינים את הרבנית עמיטל
ליום השנה לפטירתו של הרב עמיטל זצ"ל

10 מי כאן בשוליים
תגובות למכתב מנער שוליים מהשבוע שעבר

11 מי שמתקרב יוצא כזה קטן
כל מה שלא רציתם לדעת על סמים

2 הטוב שבימים הקשים לישראל
מאמר מרגש של אבישי מזרחי

3 תכנית השלום של שיבי פרומן וחזון ארץ ישראל השלמה של הרב גולדמינץ מחוות גלעד
דווקא יכולים ללכת טוב מאוד ביחד

5 ארנון סגל מציע לבטל את מוסד הנשיאות

לאן נעלם חיים ולדומירסקי כל כך הרבה זמן?

מדריך קיץ fl

תראו מה מג"ד מילואים יודע לעשות מפלסטלינה

גזבר עם המלצה על חמישה ספרי פנטזיה לאוהבי הסגנון

וגם דיוון על מקצוע חדש בתעודת הבגרות החל מעוד שנה

צאי מהקופסא!
שכר לימוד שנה א' - חינם!!!
תואר ראשון (B.Ed.)
אמנות | תיאטרון | עיצוב גרפי
אפשרויות להתמחות: דפוס. מולטימדיה. צילום. קרמיקה. משולב.
אסתי 052-4239556
www.emuna.ac.il
מכללת אמונה
המכללה האקדמית לאמנות ועיצוב
מיסודן של מכללות אכרות ואמונה
ע"ש אמליה

מדרשת שילת מזמינה אותך
ליום עיון - תשעת הימים
ב' באב, במדרשת שיל"ת, אלוני שילה
10:00-10:30 הגעה הרשמה וכיבוד
10:30-11:30 הרב אהרון כהן
11:45-13:00 הר' עדית איצקוביץ'
13:15-14:15 הרב שי גרין
14:15-14:45 ארוחת צהרים
14:45-15:45 מוריה אמיתי
16:00-17:00 הרב מיכאל טוביאנו
17:00-17:30 ראיונות
17:30 הסעה
לפרטים נוספים: 09-7451135, 052-4767179
מכללת אורות ומדרשת שיל"ת
השילוב המושלם בשבילך!
תכנית ההוראה של מדרשת שילת
אורות ישראל מכללה אקדמית לחינוך
שילת

כנס תפילה לרפואת חולי עמו ישראל
ובפרט לנערה אודליה נחמה בת מיכל
יתקיים ביום שלישי כ"ד תמוז בשעה 20:00
בבית הכנסת "היכל יעקב" רח' ריינס 17, קריית משה, ירושלים
ואזכרה במלואת ה-30 לעילוי נשמתה של
נעמי אסתר פייגא קזאיוף
בהשתתפות:
> הרבנית צביה אליהו תליט"א
> הרבנית ימימה מזרחי
> אורה רבקה וינגורט
> חנה לוק
> והרבנית טל רחמני
www.ezratnashim.co.il בשיתוף אולפנת תהילה

כולל ב"שבי דרום"
בולל "טל אורות" של מגורשי כפר דרום
קולט אברכים חדשים לתוכנית הלכה - חו"מ
אי"ה בר"ח אלול הבעל"ט.
הלימוד ביישוב "שבי דרום" בסמוך לנתיבות.
אברכים רציניים המעוניינים להצטרף,
לפנות לרב סיגרון 054-4520516

חוצה ישראל
בסיוון מעיינות
ברכבים פרטיים ולבעלי 4x4
במסלולים נפרדים
מחזור 1 24-29.7.11 | מחזור 2 14-19.8.11
6 ימים מודרכים כולל לינות
ארץ אהבתי
אפשרות לימים בודדים
הטל' הירוק: 02-9974222

מה לעשו"ת?!

זכות קדימה לכהן

הרב אורי סדן

שאלה: שמעתי שאסור לדרוש מכהן לעשות תורנות מטבח. מה הקטע? מילא אם הכהנים היו עובדים בבית המקדש, אבל היום הם בני אדם בדיוק כמו כל אחד! מה הפריבילגיה הזאת?

תשובה: נצטווינו בתורה **לכבד את הכהנים** שנאמר (ויקרא כא ח) "וְקִדַּשְׁתּוֹ כִּי אֶת לֶחֶם אֱ־לֹהֶיךָ הוּא מַקְרִיב" ומבאר הרמב"ם (סהמ"צ מצות עשה לב) "שציוונו לכבד זרע אהרן ולנשׂאם ולרוממם". מטרת מעשים אלו היא מצד אחד להכין **את הכהן** לעבודתו במקדש, כפי שכותב הרמב"ם בהלכות כלי המקדש (פ"ד ה"א) "מצוות עשה היא להבדיל הכהנים ולקדשם ולהכינם לקרבן". מצד שני מטרת המעשים היא לשנות את **היחס הנפשי שלנו** כלפי הכהן, כלפי עבודתו ובסופו של דבר כלפי הקב"ה. וכך כתב בעל ספר החינוך (מצוה רסט): "לפי שידוע כי מכבוד האדון לכבד משרתיו, ובכל עת כְּבֻדֵנוּ הכהנים נזכור ונקבע במחשבתנו כבודו ברוך הוא וגודלו".

בהלכה אנו מוצאים כמה דוגמאות לאופן קיום מצווה זו. שנינו בגִטין (נט ע"ב ובשו"ע או"ח סימן קלה ג וכן בסימן רא ב) "וקידשתו – לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון (לקריאה בתורה), ולברך ראשון (ברכת המזון), וליטול מנה יפה ראשון". המצווה לכבד את הכהן מוטלת עלינו, אך אם הכהן רוצה לוותר על כיבודים אלו הוא רשאי (גטין שם). חשוב לציין כי כיבודים אלו לא נאמרו אלא בתחומים הנוגעים לדברים שבקדושה ואין כל עניין לוותר לכהן על המקום בתור לאוטובוס למשל.

הלכה נוספת שאינה קשורה בהכרח להלכה הראשונה היא **האיסור להשתמש בכהן**. איסור זה מקורו בדברי הירושלמי (ברכות פ"ח ה"ה) "אתם קודש לה' והכלים קודש; מה כלים המשתמש בהן מָעַל, אף המשתמש בכהנים מעל". כהסבר לשימוש שאינו ראוי בכהן הגמרא מביאה דוגמה לכהן שמשרת את האורחים. אולם גם כאן, כמו בדין הקודם, כתבו הפוסקים (הגהות מרדכי גטין תסא) שמחילת הכהן מועילה, וכך פסק הרמ"א להלכה (קכח מה): "אסור להשתמש בכהן, אפילו בזמן הזה, דהוי כמועל בהקדש **אם לא מחל על כך**".

אמנם יש מהפוסקים שסייגו את ההיתר להשתמש בכהן אם מחל, רק למצב שבו הכהן מרוויח משהו משימוש זה (ט"ז שם ס"ק לט וכ"כ המ"ב ס"ק קעה לכתחילה), אולם רוב הפוסקים מקלים בדבר ואומרים שבכל מקרה שבו הכהן אינו מקפיד מותר להשתמש בו (ערוה"ש שם סעיף עב חיי אדם לא יז ועוד). אמנם אם מדובר בעבודה שיש בה גם ממד של ביזיון, אין מחילתו מועילה אלא אם כן הכהן מרוויח מעבודה זו רווח ברור (משנה ברורה שם ס"ק קעה ובשו"ת יביע אומר ו או"ח כב). באשר לשאלתך, כשמדובר בכהן שעושה תורנות יש להקל כשהדבר נעשה בהסכמה, כי על אף שמדובר בעבודות בזויות, האדם בסופו של דבר משרת את עצמו, שכשם שהוא שוטף כלים ומפנה את האשפה היום בעבור אחרים, כך אחרים יעשו זאת בעבורו מחר.

בשולי הדברים: לפני 1941 שנים נחרב בית המקדש ומאז מייחל עם ישראל לבניינו. בהרבה תחומים הקשורים למקדש לא נותר לנו אלא לייחל, אולם בתחום אחד אנחנו יכולים להתכונן באופן מעשי לבניינו, והוא הכנת הכהנים לעבודתם במקדש. הכנה זו אינה נעשית באימון בשחיטה או בהקטרת קטורת אלא בבניית היחס הנפשי שלנו למקדש על ידי בניית היחס הנפשי שלנו כלפי מי שעתידים בע"ה לעבוד במקדש.

בתפילה שנזכה כולנו לראות כהנים בעבודתם בבית המקדש שייבנה במהרה בימינו.

שו"ת סלולרי

בין המצרים האם מותר להתקין מזגן לחדר עבודה בשלושת השבועות?
הרב אליהו: כן.

בין המצרים 2 האם מותר לצאת לטיול טרקטורונים בשלושת השבועות? **הרב אליהו:** אם אין סכנה מותר, אבל ממש לא ראוי לשכוח את צער החורבן ואת שנאת החינם.

מעשר כספים האם צריך לתת מעשר כספים מרווחים בבורסה? **הרב אליהו:** כן.

פסוקים בעל פה האם מותר לומר פסוקים בעל פה תוך כדי הלימוד? **הרב אליהו:** מותר לקרוא מהגמרא את הפסוקים. ומותר להזכיר בעל פה פסוקים ששגורים על לשוננו. אם מזכירים פסוק עם שם ה' – צריך להזכיר את כולו.

לחן לועזי האם מותר להשתמש בלחן של גויים לְשיר שיר של קודש? **הרב אליהו:** מותר, אך פחות מומלץ.

תות האם אפשר לאכול תות עץ מהגינה? כיצד? **הרב אליהו:** לקחת רק את התותים הקשים ולא את הרכים מאוד. להשרות כ־2 דקות במים וסבון, לשטוף היטב, וטוב גם להבריש במברשת רכה.

הטבת חלום האם אישה יכולה לעשות הטבת חלום ע"י שליחה? **הרב אליהו:** כן.

והשיב את הגזֵלה רב בית הספר שלי החרים לי כדור ואיבד אותו. מה צריך לעשות? **הרב אליהו:** עליו לדאוג להחזיר לך.

רגל על רגל האם מותר להניח רגל על רגל (מטעמי נוחות) כשמתפללים? **הרב אליהו:** לא נהוג כך לפני כבוד ה'.

עגיל אני בת 20. עשיתי חור לעגיל מעל תנוך אוזן שמאל. האם יש בזה איסור? **הרב אליהו:** אם נהוג ומקובל במקומך אפשר, אם כי זה חריג בנוף החברתי.

טבעת טבעת נישואין – על איזו יד שם אותה הגבר ועל איזו האישה? **הרב אליהו:** אישה – נוהגים שהחתן עונד לה על אצבע יד ימין, ואח"כ היא רשאית להחליף כרצונה. לאיש – אין כל עניין הלכתי בטבעת.

עלילה מעורבת האם מותר לכתוב ספר שבעלילתו מסופר על חברה של בנים ובנות יחד? **הרב אליהו:** ה"יחד" הזה בעייתי ומחייב הגדרה ברורה בכללי הצניעות. אם הכוונה לסיפור על בנים ובנות מעורבים באורח חייהם, והמסר מחנך לשלילת הדבר, צריך לקרוא את הספר על מנת להחליט. אם המסר הוא אחר – אסור.

הקדמת נשים למה הרב אומר לפעמים "שלום למאזינות ולמאזינים". הרי יעקב אבינו הקדים זכרים לנקבות (בראשית לא יז ורש"י)? **הרב אבינו:** א. כי הם היו אצלו יותר כדי ללמדם תורה ('משכיל לדוד'). ואין ללמוד משם. ב. כתוב "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל". שמות יט ג. פירש רש"י שצריך לומר ע"פ הסדר הזה: קודם 'בית יעקב', כלומר הנשים, ואח"כ 'בני ישראל' שהם הגברים. ועיין דרוש על התורה למהר"ל ד"ה ויהי בחודש השלישי.

אהרן הכהן איפה רואים בתורה שאהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום וכו'? **הרב אבינו:** "וראך ושמח בלבו" (שמות ד יד). ועיין רש"י שם (רשם מ"צ).

טרמפים באופן כללי, מה דעת תורה על טרמפים? **הרב אבינו:** מותר אם זה חיוני וחסר סיכון.

פאות מה צריך להיות האורך של פאות הראש? **הרב אבינו:** הרבנים הורו 5 מ"מ.

חברה מעורבת יש רבנים שמתירים חברה מעורבת? **הרב אבינו:** לא. ואם יש, זהו מיעוט זניח לגמרי ואין לזה ערך של פסיקת הלכה.

בודהיזם האם בודהיזם הוא עבודה זרה? **הרב אבינו:** כן. גם עבודה זרה גם ייאוש.

הקלטה בשבת האם מותר לשמוע הקלטת סדנה שהתקיימה בשבת? **הרב אבינו:** לא. ולא מועיל לחכות במוצאי שבת 'בכדי שייעשה', כי אין לזה מוצא אלא על ידי עבֵרה.

Kinoa קינואה ארועים
מרכז אירועים וכנסים
תשאירו את הGPS בבית
קינואה - קרוב לכולם
מחלקת מחפוד בתאום מראש
צומת עד הלום | 08-9100888 | 054-7177171 | www.kinoa.co.il
אמתר & תקין

דן ירושלים.
אין יותר גופשה מצבה.
אוויר הרים הבלול. הוילה לצד הבריכה. הספא המפנק.
האטרקציות למשפחה. האווירה שיש רק כאן בדן.
מלון דן ירושלים מציע אתכם לגופשה משמעית שיש בה הכל לכל אחד. תיהנו.
דן, מלונות שאוהבים לתור אליהם.
מלונות דן
חפשו אותנו ב-
לילה שני בחצי המחיר
ט"ו בתמוז - א' באלול (17/7-31/8/11)
או
לילה שלישי חינם
ט"ו בתמוז - ט' באב (17/7-9/8/11)
חדרי משפחה | מרפסות לנופי ירושלים ויהודה | פעילויות לילדים | מטבח גורמה כשר | פיקוד שבת | בית כנסת במלון
רב צמוד במלון | הנחות לאתרים, לאירועים ולמסעדות בבירה | מגוון פעילויות תרבותיות בעיר
לפרטים ולהזמנות: 5450* או 1-700-50-50-80
* המבצע בתוקף עד ר"ח אלול 31/8. בכפוף למדיניות המלון. ס.ל.ת.

למי שייכת מגרון?

הרב איתי הלוי - רב הישוב מגרון

Daniel Ventura

יום שיגרתי. תושבים רבים שאינם בני בית ביישוב באים ומצטרפים לעיר האוהלים במגרון. שיחת היום ברחובות היישוב: בנ"ע מגרון. הבנ"צים כאן הפכו כמעט לדבר שבשגרה. פעם בנ"ע על כל היישוב, פעם בנ"ע על הריסת שלושה בתים [ח"ו], ופעם בנ"ע על יישוב אחר בבנימין. "מגרון היא יישוב לא חוקי" טוענים העותרים. במגרון, לעומת זאת, אף פעם לא הבינו ועדיין לא מבינים מה בדיוק רוצים מהם. שא סביב עיניך וראה את שורות הקראוונים הסדורות, את עמודי החשמל הניצבים הקופים, את מקווה הטהרה ואת בתי הקבע ותבין מיד שאנשים פרטיים לא יכולים להקים דבר כזה לבד. ידה הארוכה של ממשלת ישראל הגיעה גם כאן; היא שבנתה את המקום, היא שקראה לתושבים לבוא, והיא שהניחה כאן את המבנים. בפרוטוקולים של ועדות הכנסת כתוב שניתן 'סוג של אישור' למגרון, משרד השיכון התחיל להכין למגרון תב"ע [תוכנית בניין עיר], ואלוף הפיקוד דאז אמר שהכרחי שתהיה אחיזה יהודית דוקא בנקודה אסטרגית זו. תושבי מגרון ממשיכים מה שה מתחילו המוסדות המיישבים, אז מם בדיוק 'לא חוקי' בזה?

למי שייכת מגרון. טענות משפטיות שונות ככל שיהיו [ויש הרבה כאלה] אינן יכולות להסיח את הדעת מהשאלה המרכזית והיסודית בסוגיית מגרון. מקום הבירור האמיתי של שאלה זו לא יהיה בבית המשפט. השאלה הזו צריכה להתברר בתוכינו, בשיח הציבורי. החברה הישראלית צריכה לבנות בתוכה קריאת כיוון לאומית ברורה: למי באמת שייכת מגרון? מיהו המחזיק בה בזכות ומי הוא זה המנסה להחזיק בה בתחבולות ובמרמה? מהו הצדק המוסרי והיהסוטרי ביחס למקומות כגון אלה?

את האמת הנצחית והפשוטה לא ניתן להסתיר יותר. זו האמת הגדולה של שיבת ציון, זה הכוח שדוחף אותנו קדימה, זה התוכן שממלא את חיינו. היישוב מגרון אינו שייך לאדם כזה או אחר, הוא שייך לריבונו של עולם!

הוא הוא המחזיק בו והוא הוא השוכן בתוכו. ועם ישראל השב אליו, בונה אותו ומתמסר אליו מעורר אט אט את השכינה הזאת שהיתה חבויה בין אדמתו וסלעיו. האמת הזאת היא חזקה מאוד, היא אינה משתנה לפי מודות מזדמנות, היא איננה מתכופפת בפני רוחות הזמן, היא שאין וודאית ממנה, את האמת הפשוטה והטהורה הזו: לעמנו אתם שייכים, למדינתנו אתם שייכים, לאלוקינו אתם שייכים, לנו אתם ולא לצרינו.

אם לאחמד או למוסטפא יש איזושהי טענה לזכויות בקרקע, יביאו ראיות מוצקות שאכן הם שילמו עליה במיטב כספם, ואנו נפנה אותם בלב שלם. אם אין להם טענות כאלה אז על מה בדיוק הויכוח? אם הערבים בעצמם מעולם לא טענו שהקרקע שלהם, מעולם לא שהו בה ומעולם לא עיבדו אותה [כמו במגרון] אז מה בכלל השאלה? כבר כתב הרב קוק [מאמרי הראי"ה עמ' 252] שאין שום כוח בעולם שיכול להפקיע אפילו את קניינו של כל יחיד משיארל באדמות ארצנו וכל שכן שאין כל כוח שיכול להפקיע את זכותה של האומה כולה על נחלתה.

לא להעתקה. על פי האמת הזאת, תושבי מגרון ימשיכו בע"ה בכל עוז את מפעל ההתיישבות במקומם הנוכחי. 'העתקה' למקום אחר חלילה אינה פתרון כלל וכלל. אין בשינוי השם מ'מחרבה' ל'העתקה' בכדי לשנות את המהות. נטישת יישוב של קבע והריסת מבניו [ח"ו] הרי היא חילול ו' נורא ואין זה משנה לאן עוברים התושבים.

ממשיכים קדימה. אנו בע"ה ממשיכים קדימה בשמחה ובאמונה. לא קלה היא דרכנו אך מאושרים אנו על הזכות שנפלה בחלקנו ללכת בה. נשלב ידיים ונעצוד יחד בדרך הגאולה, נהיה שליחי מצווה ושליחי ציבור בבניין ארצנו, ובמהרה נזכה גם לבניינו של הבית הגדול והקדוש לעבודת ה' בתבונה.

לפרטים – אלירז 054-5210002

מקדש? מנהיגות? גאולה? פייסבוק?
מה הקשר?
בואו להיות שותפים בהנהגה
ברוח הרב כהנא
שלישי-חמישי ב'-ד' אב בירושלים
שלושה ימים של לימוד לנוער, סדנאות, סיורים, הרצאות מרתקות ועליה להר הבית
לפרטים והרשמה:
בנצי 052-8693848 אלי 052-8693840
benzion444@gmail.com

לזכרה של תהילה מלאכי ז"ל שנספתה בתאונה בדרכה אל תלמידותיה, י"ז בתמוז תש"ע

לך דומיה תהילה

אבישי מזרחי

"מעשה בתלמיד אחד ששנה הרבה וקרא הרבה, ושימש תלמידי חכמים הרבה, ומת בחצי ימיו. והייתה אשתו נוטלת תפילין ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ואמרה להם כתיב בתורה 'כי הוא חייך ואורך ימיך', בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה, ושימש תלמידי חכמים הרבה, מפני מה מת בחצי ימיו?..." (מסכת שבת דף יג.)

ננסה לדמיין לרגע את התמונה הטרגית והמייסרת שמשרטטי המדרש: אישה צעירה נוטלת את זוג התפילין של בעלה הצדיק שמת בחצי ימיו, בצעירותו, שלא כדרך הטבע. היא ממררת בבכי, תוהה, מבולבלת וכואבת. היא מתהנערות מממנה רוחני אלא מתוך הבנה עמוקה שגם השתיקה מדברת והיא מכוונת לומר ששום מענה לא ירגיע את הנפש הסוערת בתאי כניסות ובבתי מדרשות.

כשהרב קוק נדרש לפענח בְּאוֹר את הסיפור החז"לי הוא הדגיש את סדרי השגחה המטביעים "פליאות" ומבוכות בעולם, שתפקידם לחשוף דבר מה גדול יותר ועמוק יותר. "צריך שתהיה הפליאה הולכת בכל תוקפה ומשָׁרָה שׁרֹט בנפשות רבות. וכשתפעיל בכל תוקף לזעזע המון ישראל הנפש, אז, רק אז, תתקבל בכל כח האמת הברורה כשתבוא לפתור את השאלה המסובכה" (עין אי"ר שם).

> **אינני מבין את דרכי ההשגחה ורחוק מלהציץ מאחורי הפרגוד ולגלות את סודותיה. הייתי רק בן 16 כשמת עליי אבי וחיי היטלטלו באחת. עולם חשך בעדי ונאדות צערי התפקעו מעומסם. מעולם לא השלמתי עם החיסרון הכואב ועם הַיַּמנות הצורבת, בה היה האירוע הכי משמעותי ומכונן בחיי. נקודת הזמן הזאת ביתרה את חיי לשניים. לו יכולתי לשהות עוד דקות ספורות עם אבי הייתי משלם כל הון שבעולם בשביל לעשות כן, ועם זאת אני יודע היטב, בלי שום היגיון מתבקש, שהרבה טוב צמח מן היום ההוא במעגלים קרובים ורחוקים, בחדרי לבי ובקווי אישיותי שהשתרגו אל על. אדם מת ופתאום הכל סביבו צומח. משהו ברוח שלו מתחיל לפתע לפעם בחזקה ולהזרים דם ומחייה לעורקי סביבתו. יד מכה ויד מחבקת. על הדבש ועל העוקץ שמוח א-לי הטוב.**

מותה הטרגי של תהילה הכה אותנו בתדהמה עמוקה ובזעזוע הדוקר בבשר החי. עוד באותו בוקר מייסר ראיתי אותה מלווה את ילדיה הרכים לגן, נושאת ברחמה חיים ואהבה, ברגע שברירי אחד הכל נגדע ואדם יקר ומיוחד כל כך מת בחצי ימיו והותיר אחריו שובל של אור, מסירות ונתינה. פיסות של חיים ושל טוב התגלגלו בשבילי היישוב, סיפורים אין קץ על מחנכת דגולה, אמא מסורה ורעייה טובה. משהו באישיות המיוחדת הזאת והצנועה כל כך קיבל אלומות זרקור נדירות, שבענוותנותה ספק אם הייתה חפצה בהן. אינני יודע לומר מתי וכיצד תתפרץ הרוח הזאת ותצמיח גלי אורה ונחמה אך בוודאי בוא תבוא ותישא על גווה הכפוף בשורות ניחומים ואהבה. ההעדר, כפי שלמדנו, אוצר בכנפיו הוויה חדשה.

מה אומרים בשעה שהמוות מציץ בחלוננו? כיצד מנחמים נפש סוערת? אנה מוליכים את כל ההמיה הגדולה הזאת? בדרכו של המדרש נאמר כי רק האלם ידבר וזעקת השתיקה תגדור את הפרצה המכאיבה – "ולא היה אדם מחזירה דבר".

אינני מבין את דרכי ההשגחה ורחוק מלהציץ מאחורי הפרגוד ולגלות את סודותיה. הייתי רק בן 16 כשמת עליי אבי וחיי היטלטלו באחת. עולם חשך בעדי ונאדות צערי התפקעו מעומסם. מעולם לא השלמתי עם החיסרון הכואב ועם הַיַּמנות הצורבת, בה היה האירוע הכי משמעותי ומכונן בחיי. נקודת הזמן הזאת ביתרה את חיי לשניים. לו יכולתי לשהות עוד דקות ספורות עם אבי הייתי משלם כל הון שבעולם בשביל לעשות כן, ועם זאת אני יודע היטב, בלי שום היגיון מתבקש, שהרבה טוב צמח מן היום ההוא במעגלים קרובים ורחוקים, בחדרי לבי ובקווי אישיותי שהשתרגו אל על. אדם מת ופתאום הכל סביבו צומח. משהו ברוח שלו מתחיל לפתע לפעם בחזקה ולהזרים דם ומחייה לעורקי סביבתו. יד מכה ויד מחבקת. על הדבש ועל העוקץ שמוח א-לי הטוב.

רבותינו הורו לנו שתהליך זה, צורתו ועניינו הם "גאולה בדרך הטבע". כלומר, מוטלת עלינו המלאכה להביא לקיום דברי הנביאים, ולהתפלל שה' יצליח דרכנו וייתן לנו כוח לעשות חיל, ובסופו של דבר, אם ננהג נכון, הרי שזוכה לראות במהרה את ייעודי הנביאים כבר.

בכל מקרה הבטחות הנביאים תתקיימנה, השאלה היא כמה זמן זה ייקח, וכמה ייסורים נעבור עד שנגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

מי שמאמין שהתהליך התחיל, מוטלת עליו המלאכה להמשיך אותו עד תכליתו. ולכן, כל תכנית מדינית ומעשית שעלינו לגבש צריכה להציב לעצמה למטרה להביא את העם כולו, ולרשת את הארץ כולה.

תביעה על פחות מארץ ישראל השלמה, משמעותה חוסר בהירות בהגדרת קיבוץ הגלויות והקמת המדינה כאתחלתא דגאולה.

בתורה שנתן לנו ובייעודים שהורה לנו ע"י נביאי ישראל, ריבונו של עולם נתן לנו מטרה. וכאשר אנו עוסקים בתכנית מדינית המעיצמת את רצונו, עלינו לחפש כיצד לעשות חפצו, מבלי לצמצם מאומה.

ולכן התכנית המדינית של רבש"ע תכלול את הדברים הבאים:

כל עם ישראל יעלה לארץ, וישכון בה לבטח.

עם ישראל יכבוש את כל הארץ המובטחת, מנהר מצרים ועד נהר פרת.

הגויים שכעת גרים בארץ (ערבים ואחרים) יצטרכו לבחור בין מעמד של גר תושב ובין גירוש מן הארץ.

כמובן, משמעותו של נתינת מעמד "גר תושב" היא הענקת זכויות אדם, אך לא זכויות אזרח. אנו הרי מצווים להחיותן, לפרנסו וכו' אך לא תהיה לו זכות להיות שותף בקביעת עתידה של מדינת ישראל.

הקמת בית המקדש על הר הבית (ועד אז, מניעת כניסת גויים למקום).

לעורר את חזון הארץ השלמה

הרב מאיר גולדמינץ, ראש ישיבת 'שירו למלך' בחוות גלעד

אנו מאמינים שהתהליך שעם ישראל עובר במאתיים השנים האחרונות, הוא תהליך שיבת ציון שעליו דיברו הנביאים, וקיבוץ הגלויות והקמת מדינת ישראל המתרחשים מול עינינו הם אתחלתא דגאולה.

זו התכנית בכללה. כדי לדון בפרטיה נהיה מוכרחים להקים בית דין מרכזי בעם ישראל, שיפסוק בכל העניינים העומדים על הפרק.

בית הדין הנ"ל יצטרך להכריע בין השאר:

מהם גבולותיה של הארץ המובטחת, שאותה אנו מתכננים לרשת.

האם וכיצד לבנות את בית המקדש.

מהם הקריטריונים שבהם צריך לעמוד גר תושב.

נזכיר את דברי הרמב"ם, שמעמדו של גר תושב, משמעותו שמירת שבע מצוות בני נח, מתוך הכרה שתורת ישראל היא זו שציוותה אותם עליהם, ושלא תהיה להם דת אחרת. וכן הכרה בזכותו של עם ישראל על ארצו.

מה דינם של גויים שייכים לעם אויב, האם הם יכולים להפוך לגרים תושבים, או שהשתייכותם הלאומית אחרי מלחמה בין האומות מאבדת להם זכות זו (תוס' במסכת נזיר דף מו:).

האם היום, כאשר היובל אינו נהג, אפשר לקבל גרים תושבים וכיצד (רמב"ם הל' ע"ז פרק י' הלכה ו').

האם על מדינת ישראל להתאמץ לדאוג לשיקום מגורשיה כשיגיעו לארצות נֶכָר, או שאין אנו אחראים לסבלו של עם אויב.

ייתכן שעוד תתיינה שאלות רבות ב"איך", אך אסור לוותר על משהו מן ה"מה". ומכיוון שבכל מקרה חלק ממציעי תכניות הימין כותבים עליהן שהן נראות היום "הזויות", אם אנו נדרשים להציג "חזון הזוי" נגדיף את "חזון הנביאים" שכלל אינו הזוי.

ונקודה לסיום - אחת השאלות שדומה שמטרידה את כל מי שעוסק בתוכניות מדיניות היא מה הסיכוי שאומות העולם יסכימו לקבל אותה.

התשובה העקרונית היא שזה בכלל לא משנה. מימושה תלוי בראש ובראשונה ברצונו של עם ישראל, ובהחלטתו לממש אותה. וזו החלטה פנימית שלנו שאינה אמורה להיות תלויה ברצונן הטוב של אומות העולם. ההחלטה הפנימית הזאת שלנו אכן תשפיע מאוד על האופן שבו תתקבל בחוץ.

על קנאה ושלום

להשיב את עשיית השלום לנוער הגבעות

שיבי פרומן, 'ארץ שלום'

בפרשה של שבת שעברה, פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן השיב את חמתו של הקב"ה מעל ישראל, בזכות החופש שנתן לרוח הקנאה שבו לפעול אל מול מעשה זמרי. המחנה בער מתאוות ניאוף, תאווה שמבטאת יותר מכל ריחוק מהטוב והישר. הנגע פשה עד לראשי העם ורק פתרון אורון, אלים וקשה של נגף מתמשך נראה באופק. עד שקם לו פנחס ובהבזק של קנאה שלא נכבשה וקורדה בשם הריאליות, נותן לשיגעון הטהור לפרוץ מתוכו ולדקור את הבעיה במקום ממנו היא התחילה ועל-כן שם היא גם מסתיימת.

בזכות השיגעון הזה ובגלל רוח הקנאה המשוחררת שבקרבו, זוכה פנחס לברית שלום מ'. מידת השלום של אהרון הסבא וכהונת עולם ניתנת דווקא לו, לקנאי שומר הברית. ניתן להבין את גם כסוג של פרס על היכולת להשתגע על ה', ניתן להבין את זה אולי כסוג של ריטלין לקנאי הפרוע על-מנת שמידת השלום תרגיע את רוחו הבוערת, אבל אפשר גם להבין את זה כתיאור של התנייה המקיימת את העולם - **השלום שייך בדווקא לזה המסוגל לקנא, שלום אמיתי יכול להיווצר דווקא מדיינים היודעות לאחוז ברומח.** כשם שבחיי הפרטיים של האדם, שלום בית ואהבה אינם שלמים בלי קנאה אפשרית שתלווה את הקשה כך גם במישור הכללי והחברתי אין שלום במקום שבו מפחדים מקנאה.

הנהנה הרווחת והפשטנית איא המדובר במידות סותרות. בעוד מידת השלום עניינה להביא להשלמה בין חלקים נאבקים, לרכך את המציאות, לעדן אותה אפילו במחיר של עיגול פינות שהרי מותר לשנות מפני השלום, מידת הקנאה מבטאת את השאיפה הבלתי מתפשרת של האמת האחת גם במחיר של זעזוע ופגיעה במציאות כמו שהיא, ועל-כן אין השלום והקנאה יכולים לדור בכפיפה אחת כביכול.

הנהנה הפשטנית הזאת הטביעה את חותמה הקלוקל על המפה הפוליטית-חברתית בעם ישראל ובעולם בכלל. ההפרדה בין השלום לקנאה, יצרה מתנה אחד רודף שלום בעולם, במחיר של פשרנות קיצונית ונטישת עמוד השדרה העדכי שלו הקיום שלנו אשר בכפיפה אחת מעת לעת בלוגי שלום נפוחים אך מלאים בחלל ריק, אבל "בום טראח!!! מה קרה? הבלון התפוצץ, הבלון נקרע... אל תדאג חבר, נקנה לך בלון אחר". ומחנה שני, קנאי לדרכו, נאמן בצורה בלתי מתפשרת לערכים המעמידים את הקיום שלנו אך במחיר של חרחור ריב ומדון בתוכנו ועם הסובבים לנו ומשחרר מעת לעת אש שורפת ומשתוללת אשר הורסת ומחריבה בשם השם.

ההנהנה הפשטנית ששלום וקנאה אינם יכולים לגור בכפיפה אחת הטביעה את חותמה הקלוקל על המפה הפוליטית-חברתית בעם ישראל ובעולם בכלל, ויצרה מחנה אחד רודף שלום בעולם, במחיר של פשרנות קיצונית ומחנה שני, קנאי ונאמן בצורה בלתי מתפשרת לערכים, במחיר של חרחור ריב ומדון

בדיוק את ההנהנה הפשטנית הזאת מבקשת תורת ישראל לפרק ואף להפוך. התורה מבקשת לחדד שעשיית שלום ללא אחיזה מסוימת במידת הקנאה היא אשליה שתתנפץ אי שם באוסלו. התורה מזמינה את מחנה השלום לפתח ולעדד את חופש הקנאה ומזמינה את הקנאים לדבר ה' ולבריחו לעסוק ולדרוף אחר השלום בעולם. הם דווקא הם.

יש צורך דחוף בתיקון גדול, תיקון אשר צריך להיעשות עכשיו בבחינת "מוטב מאוחר מאשר לעולם לא", יש צורך להשיב את עשיית השלום והצדק בידינו לבין הפלסטינים אל החברה האנושים הרואים את עצמם קנאים לדבר ה' ונאמנים לבריתו ולארצו. הנני נותן לכם את עשיית השלום, אומר הקב"ה, כי מי שקנאי לארץ הזאת ומי שנאמן לברית עם הקב"ה יכול בהתמסרותו לשלום להביא שלום ושלום נצחי.

אם נוער הגבעות שתחתר מהנטייה הפשטנית הקלוקלת של "או קנאה או שלום", ויפנו את מרצם ותפילתם לעשיית שלום בארץ, נזכה לשלום עליון, כזה שמתרחש לנו במרומיו. אם מחנה השלום יחלץ את עצמו מהייאוש והקטנות אליה הוא נפל ויירפד מההנהה ששלום סותר עמידה על עקרונות ונאמנות לשהיה, ששלום משמעותו חלילה פינוי התנחלויות מהארץ הזאת, הוא יפריח מבין ידיו יונים שעשימיו את קול התור בארצנו.

לקראת חודש התשובה, ב' באלול, מתכוונים להתכנס יחד ביישוב עפרה, כל מי שקנאה אינה סותרת אצלו את רדיפת השלום, אלא להיפך - מי שרואה עצמו נאמן ואף קנאי לעיתים לארץ הזאת, למדינה הזאת, לברית הזאת עם אל אלוהי ישראל ומתוך כך רוצה לפעול למען שלום מבארץ, כל מי שמאמין ששלום אמיתי תלוי בנאמנות הזאת.

כל מי שרואה עצמו שייך לעניין יבוא וייקח חלק במאמץ להשיב את השלום בתשובה, להשיב את עשיית השלום אל היד שבאופן טבעי נשלחת לחיצת שלום - יד ימין. להשיב את הקנאות בתשובה, להשיב את הקנאות אל המסלול שבו היא תכונה בונה ומתקנת עולם במלכות שדי. ב"ה.

Shivif1@gmail.com

לבטל את מוסד הנשיאות

ארנון סגל

זה לא רק בגלל קצב. הלוואי שהוא היה דוגמה בודדת להשחתת המעמד הנעלה הזה, הגבוה ביותר שמדינת ישראל מעניקה. זו התנהלות בעיתית עד שערורייתית של שלושת הנשיאים האחרונים, כל אחד בדרכו, משלהי האלף הקודם ועד לשבוע האחרון, שהביאה את תדמית המוסד הזה אל מעבר לפי התהום. זה לא בא מרצון כפייתי לשחוט פרות קדושות, אלא מבחינה פשוטה של רווח לעומת הפסד. מה מועיל לנו מוסד הנשיאות? האם מותר כבר להעלות את ההשערה שהוא גורם לנו יותר נזק מתועלת?

כולם זוכרים את פרשיית קצב כי היא קרובה ועדיין מבחינה אמיתית של נשיא המדינה הנוכחי, אבל לא רבים זוכרים שגם נשיאנו הקדם־קודם, עזר ויצמן המנוח, ירד מכס הנשיאות בטרם עת בשל חשדות לפלילים. למעשה לא נותרה לו ברירה אלא לעזוב את משכן נשיאי ישראל בבושת פנים. ויצמן נחקר על ידי המשטרה במשכן הנשיא, אירוע תקדימי באותם ימים, על חשדות שלפיהם קיבל כסומי כסף גדולים מאיש עסקים בעת כהונתו כחבר כנסת וכשר. באביב תש"ס, לפני 11 שנים, פרסם היועץ המשפטי למשלה את החלטתו שלא להגיש כתב אישום נגד ויצמן. ואמנם, בחלק מסעיפי החקירה הדבר נבע רק בשל התיישנות העבֵרות, שלדעתו אכן נעברו. בסופו של דבר, לאחר לחץ ציבורי, נאלץ ויצמן כעבור חודשיים להתפטר. משה קצב נבחר להחליף אותו.

על השפל שהגיע אליו המעמד הרם בימי קצב אין צורך להכביר מילים. האיש יכול להיות חף מפשע לחלוטין, (בניתניים בית המשפט קבע אחרת), אבל אחרי שבור הביוב הציף את משכן נשיאי ישראל עד צוואר במקרה ההוא, קשה עד בלתי אפשרי לראות איך נושא התפקיד הזה בעתיד יהיה מסוגל לזכות בהילה הראויה לו. ובלעדי ההילה – כמה קצב ופרס איכא בשוקא. כבלות הכל, מהו המעמד הזה אם לא תואר־לשם־כבוד?

וגם סמעון פרס. הרי אם יש תוחלת לתפקיד הנשיא, היא בעיקר מילוי הצורך הנפשי־ציבורי בדמות ייצוגית חוצת מגזרים, כזאת שתאחה קצת את הקרעים כאן – מה לפרס ולזה? אדרבה, פרס מעמיק את הקרעים. בריאיון ל'מעריב' לכבוד יום העצמאות השנה הוא אמר ש"לישראל מחויבות לפירוק התנחליות", וגם שלמתנחלים "יש שתי אפשרויות: לחזור הביתה מרצון או שנקים את שלושת המרכזים, גושי ההתיישבות". מבחינת פרס הוא בר־סמכא לדון גם בעניינים שרוב הציבור בישראל מסרב לדון בהם. בריאיון שהעניק לפני חודש וקצת לסוכנות AP הוא נשאל האם יש מה לדבר על זכות השיבה של הפלשתינים, וענה שהוא 'מאמין שאפשר יהיה להגיע לפתרון יצירתי'. בריאיון ל־CNN שבוע אחר כך פרס דיבר יותר כמו מזכ"ל האו"ם מאשר כמו נשיא המדינה היהודית: "זמנם של שני הצדדים אוחל", הוא התבטא שם. "עלינו לפעול בדחיפות להשגת הסכם שלום".

נשיא נאמן להגדרת תפקידו היה מתמקד עכשיו בחחזרת פולארד או בהחזת מחיר הקוטב' והדיה, סוג יעדים כזה שמצד אחד יש הרבה מה לעשות בו, ומצד שני מצוי בקונצנזוס כמעט מקיר לקיר. אבל כבוד הנשיא הנוכחי לא מתעסק בזוטות כאלו. וכשכמעט אף אחד בבמה הציבורית לא מבקר את הנשיא על התערבויותיו הגסות בהכרעות לאומיות, כאלו שאיש לא הסמיך אותו לדון בהן – פרס פשוט לא חש שום בעיה להמשיך בכך.

האם מותר כבר להעלות את ההשערה שלפחות על פי שלושת הנשיאים האחרונים של מדינת ישראל מוסד הנשיאות גורם לנו יותר נזק מתועלת? את כל הפונקציות של המוסד הזה יוכל למלא היטב תפקיד יושב ראש הכנסת. בדרך אגב זה גם יביא לחיסכון של 41 מיליון שקלים בשנה

***

מספור על יו"ר ועד בקיבוץ שספג עלבונות על כל צעד ושעל בדרכו. לא עבר יום בלי ביזיון, אבל למרות הכל הוא לא מיהר להפריש עצמו לגמלאות. 'למה לך כל זה?', שאלו אותו פעם אחת אחרי ששוב גדשה הסאה. 'אפילו משכורת ראויה אתה לא מרוויח'. 'אתם צודקים', הוא נאנח, 'פרנסה אין מזה, אבל לא הבאתם בחשבון את הכבוד שבתפקיד הזה'.

אם בית הנשיא דהוים לא מביא לנו כבוד, פירושו של דבר שהוא לא מספק את החסורה. ממילא עדיף להניח לו לעת עתה. את כל הפונקציות שלו יוכל למלא היטב יושב ראש הכנסת, שבמקרה הנוכחי הוא גם דמות ייצוגית לעילא ולעילא. בדרך אגב זה גם יביא **לחיסכון של 41,737,000 שקלים** – תקציב משכן נשיאי ישראל לשנת 2011. את התגרשות מהמעמד הציוני הרם נשמור לדבר האמתי, זה מבית דוד.

למנף את מחאת מצוקת הדיור לבנייה ביו"ש

יהודה פואה, 26, נשוי ואב לשניים

מאז שהתחתנתי אני עוקב אחר מצב הדירות בארץ וביישובי יו"ש שבהם חשבתי שאוכל לגור. עד לפני כמה שנים היו דירות ריקות באלון־מורה וביצהר וידעתי שגם אם לא אמצא דירה אוכל לגור שם.

בשנתיים האחרונות שמעתי שכל הדירות התמלאו והיום מאלון־מורה ועד קריית־ארבע אין אפילו דירה אחת פנויה. לפני כחמישה חודשים הייתה מחירה סיטוניאית של דירות ישנות באלון־מורה וראיתי שהדירות נחטפות. הבנתי שאכן יש בעיה אמתית בנושא הדיור. היה ברור לי שהבעיה נובעת בפער בין היצע וביקוש ורציתי לבדוק את הנתונים היבשים.

שיטוט ארוך באתר הלמ"ס העלה כי בעשור האחרון אכן יש פער קבוע בין הגידול הטבעי שעומד על כ־45 אלף משקי בית בשנה ובין התחלות הבנייה שעומדות על כ־34 אלף בשנה. משמעות הדבר הוא פער מצטבר של חוסר ב־11,000 דירות מדי שנה.

מחסור ב־98,112 דירות חדשות

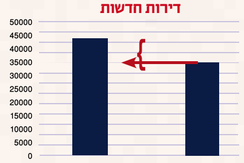

להפתעתי גיליתי כי הקבלנים צועקים כבר שנים שהממשלה לא משווקת מספיק דירות ותוקעת את השוק. כמו כן, גם ראש הממשלה, גם שר האוצר וגם שר השיכון מסכימים שחסרות עשרות אלפי דירות בשוק. אך הם גוררים רגליים כל שפתרון – אין.

ביחד עם אבי (מיכאל פואה מ'מנהיגות יהודית') חיברתי חוברת שמנתחת את הבעיה וקובעת שבמחשב השנים הקרובות חייבים לשווק 70 אלף יח"ד כל שנה – כדי לספק 50 אלף דירות לגידול הטבעי ו־20 אלף דירות לחשלים את המחסור.

החוברת נשלחה לחברי הכנסת ולשרים בליכוד ואלה התייחסו אליה ברצינות רבה. כך גם קיבלנו תשובה מפורטת משר האוצר.

לפני חודש ראיתי שהדברים לא זזים והחלטתי להדפיס פליירים שיסבירו את הנושא לציבור הרחב. חברי יצחק למפרט התנדב לעצב את הפלייר ואני הדפסתי מכספי 5,000 פליירים והתחלתי לחלק אותם בבתי כנסת ובמכללה שבה אני לומד. במקביל הגעתי להפגנה שאורגנה ע"י גורמים אחרים והנושא התחיל לצבור תאוצה.

בשבוע שעבר הוקמה עיר האוהלים בשדרות רוטשילד בתל־אביב ובכיכר ציון בירושלים ומחאת השבועים שלל גובה דמי השכירות קיבלה תנופה תקשורתית רבה.

השבוע הגעתי למאהל והתקבלתי בחום רב. התל־אביבים הבינו שהם צריכים את הדתיים ואת החרדים כשותפים למאבק כדי שלא ייתפס כמאבק של השמאל הנתונים היבשים.

הקיצוני בממשלה.

לצערי כמעט לא ראיתי דתיים במאהל. כולם חילונים צעירים שגרים באזור ושוכרים דירות סטודנטים.

אם נצטרף למחאת התל־אביבים ונספר להם שגם בעפרה ובאריאל יש מצוקת דיור וכי בנייה מאסיבית באריאל תוריד את מחירי השכירות בארץ כולה (וגם בתל־אביב) בעשרות אחוזים, נוכל להפוך את ההד התקשורתי מאיום על ממשלת הליכוד לאיום על המשך הקפאת הבנייה. והכי חשוב, נוכל לאפשר לכולנו למצוא דירה בלי לגמור את המשכורת.

כדי להגדיל את מספר הדירות חייבים לבנות 70 אלף דירות מדי שנה. לצורך כך חייבים לבנות הרבה גם בעפולה גם בבאר־שבע וגם באריאל. במערב השומרון אפשר לבנות כבר מחר (בלי הביורוקרטיה הקיימת בישראל הקטנה). עשרות אלפי דירות חדשות במרחק חצי שעה נסיעה מתל־אביב יאפשרו לעשיירית מתושבי המרכז לצאת לשיפולי השומרון ובכך להוריד את מחירי הדיור והשכירות בארץ כולה.

המחאה הזאת צריכה להיות מחאה ישראלית חוצת קווים. מי שיהפוך אותה לכזו יכולים להיות רק אנחנו.

כיסופים

הרב מנחם מקובר

ראש ארגון "והראו בבניינו" לקידום תודעת המקדש

בפנימיות נפשנו אנו כמהים אל האור. אל ההתנוצצות הפנימית המתגלה בעומקי נפשנו ומרוממת את כל הווייתנו. המגדור של כלל הבריאה, שהפיץ אור זה לתבל ומלואה, היה בית המקדש. כך מבטאים זאת חכמינו במדרש (שמות רבה פר' לו סוף אות א): "כשם שהשמן מאיר, כך בית המקדש מאיר לכל העולם, שנאמר 'והלכו גויים לאורך'". מן המקדש יצאה הארה רוחנית לעולם. אפשר לומר שזהו עניינם של חלונות המקדש, שמתוארים כ"שקופים אטומים" – שהיו צרים מבפנים ורחבים מבחוץ שכן עניינם לא היה להכניס אור למקדש אלא להאיר לעולם.

הנקודה הפנימית הגנוזה והנשגבה של המקדש שכנה בקודש הקודשים, במקום שבו ניצב ארון הברית על גבי אבן השתייה (זאת בימי בית המקדש הראשון). האור הרוחני של הבריאה מתגלה דרך מקום הארון. המילה "ארון", לדברי חז"ל, היא מלשון "אור", שכן "ממנו יוצאת אורה לעולם". מעבר לכך מוסיפים חז"ל שהקב"ה צמצם את שכינתו בין בדי הארון. כיצד ייתכן שמציאות אינסופית תצמצם עצמה לתוך מציאות של חומר? זהו יסוד מהות קיומו של המקדש – השראת שכינה. זהו אחד מפלאי עולמנו. כשם שקיים פלא באדם עצמו, המורכב מחיבור של גוף ונשמה, כך גם במקום מקדשנו – זהו מקום פלאי שבו יש חיבור של טבע ואלוקות. זהו שורש הממד הפלאי של המקדש, המחבר את עולמנו הגשמי למהותו העל־טבעית. נשמתנו כמהה אל האור, אל שורש קדושת הבריאה.

מאז ומעולם התפעמתי מהמדרש הבא: "כל תפילתו של ישראל אינה אלא על בית המקדש. מרי, יתבני בית מקדשא, מרי מתי יתבני בית מקדשא [בתרגום: אדון העולם – ייבנה בית המקדש, אדון העולם – מתי ייבנה בית המקדש] (בראשית רבה, יג ב). האם איננו מתפללים על דברים אחרים? והרי בתפילה אנו מבקשים דעת, רפואה, מטר, ועוד ועוד. אם כן מתי משמעות דברי חז"ל הללו **שכל** תפילתם של ישראל היא על בית המקדש? בפן אחד יש לומר שתכלית כל התפילות כולן הנָה על בית המקדש. המקדש הוא הפתרון השורשי והיסודי לתחלואי העולם. המקדש יביא תרופה ומזור לאנושות כולה, ויצעיד את העולם לתיקונו הנכסף. משום כך, בפנימיות לבם תפילתם הפנימית של כלל ישראל היא לבניין הבית. אולם בהתבוננות פנימית יותר, עלינו להשכיל ולהבין שערגתם הפנימית החבויה של כל נשמות ישראל היא למציאות של מקדש. אותו חיפוש פנימי אל האור הרוחני, מקורו בכיסופים הפנימיים של נשמות ישראל אל עולם מתוקן. אל עולם של טוהר וקדושה, של רוחניות צרופה, עולם שבו החומר והרוח מתאחדים למהות אחת של שלמות. ללא בית מקדש – אין גילוי שלם שכזה בעולמנו כלל.

ערגתם הפנימית החבויה של כל נשמות ישראל היא למציאות של מקדש. אותו חיפוש פנימי אל האור הרוחני מקורו בכיסופים הפנימיים של נשמות ישראל אל עולם מתוקן

ואנחנו עומדים כעניים בפתח. שנה ועוד שנה חולפות עוברות. בימי בין המצרים אנו חוזרים ומתאבלים, זוכרים, ולעתים גם מפנימים, את החורבן הגדול, אולם הבית עדיין נראה רחוק רחוק. יהי רצון שנשכיל לצעוד השנה עוד צעד אחד קדימה. שנשכיל להתחבר, ללמוד, להתפלל, ומתוך כך – להגיע **גם לפן המעשי של מצוות בניין בית המקדש.**

מבחן הוראה מקצועי היום! לרשמים

ניהול ושיווק לומדים במקור המעיינות גם אם אין לך פסיכומטרי

לימודי הנדסאי/ת תעשייה וניהול במקור המעיינות מעניקים אפשרות לעבודה במגוון רחב של תפקידים בכל תחומי התעשייה, ולפרנסה טובה ומכובדת.
ללימודי תעשייה וניהול במגמת משנה ניהול ושיווק במקור המעיינות אין צורך בפסיכומטרי
באו גם אתם ללמוד תעשייה וניהול במקור המעיינות יצאו עם מקצוע מכובד

המסלולים שלנו:
הוראה/חינוך לגיל הרך • B.A. אקווילנטי בייעוץ חינוכי • חינוך מיוחד • הנדסאי/ת ומוכה • הנדסאי/ת אדריכלות ותיעוד פנים • הנדסאי/ת תעשיית וניהול – ניהול ושיווק • מכניות טכנולוגית • הדרכת טיולים

מלגות לזכאים עד גובה שכר הלימוד | הלימודים ובדרים לנבנים ולשים | סיום בתעיצת עבודה עד להשמה

מדינת ישראל משרד החינוך | מרכז המכללות להוראה בטכנולוגיה ובמדע | קמחא | כפיפות ונגדת רבנים

לפרטים והרשמה: 1-800-222-030
מכללת "מקור המעיינות" רח' הנגמן 111 (בניין גראנד הול) בני ברק
המכללה החרדית מקור המעיינות
מכאן כולם יוצאים מוכשרים

בחרנו לעשות שינוי! ולהוביל את המנהיגות החינוכית של הדור הבא

לִגְדוֹל, לִלְמוֹד, לְחַנֵּךְ

מדרשת הרובע
מדרשה תורנית גבוהה לבנות
ע"ש צבי בן אלכסנדר ורס

תכנית ההוראה של מדרשת הרובע

חדש!
בוגרות שירות לאומי
פטור משכר לימוד בשנה הראשונה!
על פי קריטריונים של משרד החינוך
מגוון מסלולים:
• על-יסודי: תנ"ך, תושב"ע, היסטוריה, מתמטיקה, לשון
• יסודי • חינוך מיוחד • גן
תואר ראשון B.Ed ותעודת הוראה
מידע על מגוון המסלולים ועוד...
www.harova.org
מזכירות תכנית ההוראה אביגיל: 052-4700927 (גם ב-sms)
תכנית משותפת עם מכללת אמתחה

יום עיון ארצי

נוער בסיכוי, אתגר והתמודדות עם סמים ואלכוהול

ציבור המנהלים והמחנכים, ומנחי השלמותיו למורים, רכזי נוער, מנהלי אגף הנוער ברשויות, רכזי קהילות אנשי הגרעינים ופעילי רווחה מוזמנים ליטול חלק ביום עיון משותף של הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול ושל מהו"ת - מרכז הדרכה והשתלמויות למורים.

יום העיון יתקיים אי"ה ביום ראשון ז' אב (7/8/2014)
בשעה 9:30 במרכז עירוני ע"ש קימברלינג, מרבד הקסמים 10, ראש העין.

לו"ז יום העיון:
9:30 התכנסות, רישום וכיבוד קל
10:00 ברכות וכיווני מחשבה
מר משה סיני - ראש העיר ראש העין
מר צבי הנדל - יו"ר הרשות למלחמה בסמים ובאלכוהול
הרב אברהם ליפשיץ - ראש מינהל החמ"ד, משרד החינוך
הרב ד"ר דני טרופר - יו"ר קרן קהילות
הרב חן חלמיש - מהו"ת
10:30-11:15 סקירה מקצועית וכיווני התמודדות
ד"ר יוסי הראל פיש - הרשות למלחמה בסמים ובאלכוהול
11:15-11:30 הפסקה
11:30-12:15 הרצאה, משבר אמונה כגורם סיכון
הרב איתן צוקר - רב קיבוץ מירב גרעין בית שאן
12:15-13:15 קולות מהשטח - כל שיח בנושא מניעה והתערבות טיפולית, בהנחיית ריקי צימר ראש תחום מניעה ברשות
הרב זאב הס - מנהל חינוכי מהו"ת
איריס פלורנטין - מנהלת השירות לטיפול בהתמכרויות - משרד הרווחה
אסתי גרוס - מדריכה ארצית בתחום המניעה - שפ"י - משרד החינוך
מיכל הלל - מתאמת הרשות-מועצה אזורית שומרון
נציג הגרעינים
13:30 סיכום
הרב אליישיב וישליצקי - מהו"ת
יאיר גלר- מנכ"ל הרשות הלאומית למלחמה בסמים ואלכוהול
ארוחת צהרים קלה

כל עוד הנר דולק אפשר לתקן

לפרטים: bm@hadegel.org.il | 052-3003871

אמיר. מקדנו

פסטיבל מחוללות בכרמים

שקיעה, כרמים, אויר הרים, שרידי עיר קדומה, ירח מלא עולה, נשים בלבן, ט"ו באב בשילה הקדומה!

מחוללות בכרמים

פסטיבל המחול היהודי לנשים

יום שני | ט"ו באב תשע"א | 15.8.11

חוויה נשית בלתי נשכחת!

16:30 התכנסות ורישום / התפנקות בבית הקפה הממוזג
17:30-20:30 סדנאות מחול לבחירתך, פינות שלווה ורוגע, בית קפה פתוח
(2 סדנאות לבחירתך, בחירת הסדנאות בעת רכישת הכרטיס)

סדנאות: מחול מודרני | מדרש מחול | אלתור בתנועה | ריקודי עם- שורות | מחול מזרחי | פלמנקו | ג'אז- היפ הופ | תנועה מודעת | קונטקט אימפרוביזציה | מחול אפריקני | ני-ה

20:30 **"מחוללות בכרמים"**- מופע מחול מרכזי
21:15 **"השמיעיני את קולך"**- מופע מוסיקלי בהשתתפות:
אתי אנקרי | מיקה קרני | אודה ליה ברלין
22:30 סיום משוער

כרטיסים: בהרשמה מוקדמת (עד ה- 10.8) - **45** ₪
בערב האירוע - **60** ₪

לרכישת כרטיסים מוקדמות: 02-9944019
מידע נוסף ופירוט על הסדנאות בדף האירוע באתר - www.gobinyamin.org.il
חפשו אותנו ב- פסטיבל מחוללות בכרמים

ותחים שולחן
מסע בין הפרשנים

וימסרו מאלפי ישראל

הרב יניב חניא

בפרשת מטות מספרת לנו התורה על מלחמת ישראל במדין, מלחמה שמטרתה לנקום במדין על כך שהם קמו נגד עם ישראל במעשה פנחס. על פי דברי התורה זהו גם הדבר האחרון שאמור משה רבינו לעשות בחייו, הקב"ה מצווה את משה לנקום במדינים ואחר כך הוא עתיד להיאסף אל עמיו. משה אכן מצווה את העם להתארגן למלחמה ולאסוף אלף מתנדבים למלחמה מכל שבט. כאשר התורה מספרת לנו על אותם אנשים היא משתמשת בביטוי לא ברור – "וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה....". מה פירוש הביטוי "וימסרו"? מי בדיוק מסר אותם ומדוע היה צורך למסור?

רש"י מביא פירוש מרגש הנוגע לאופיים של בני ישראל ולאופי המלחמה הזו. על פי פירושו של רש"י באיזה אופן הגיעו החיילים ליציאה למלחמה? מדוע היה צורך ל"מסור" אותם? האם אתם מבינים את הפתיחה לדברי רש"י? נקודה מעניינת במיוחד – **הרשב"ם**, שתמיד נצמד לפשט הפסוקים, מביא כאן פירוש דומה לזה של רש"י, פירוש עם נופך של אגדה.

האבן עזרא מפרש את הביטוי בצורה דקדוקית פשוטה, לפי פירוש זה, מה כוונת הביטוי? מה בדיוק קרה לחיילים? נראה שכך גם מפרש **הספורנו**, שימו לב שהספורנו אינו מפרש בדיוק את הביטוי "וימסרו". האם בכל זאת אתם מבינים איך הוא מסביר את הביטוי?

בעל הטורים גם הוא מתייחס לביטוי "וימסרו" ומסביר אותו בצורה שונה מהפרשנים שראינו מאיזו מילה נגזרת המילה וימסרו?

'רוחו מהלכת בין החיים'

ריאיון עם הרבנית מרים עמיטל

| הרב עמיחי גורדין והרב חיים נבון |

"לא חשבתי שאוכל להמשיך להרגיש טוב עם חיי כשהוא לא יהיה. אבל גיליתי שהוא השאיר אצלי כוחות" ● במלאת שנה לפטירתו של הרב יהודה עמיטל חזרו התלמידים הרב חיים נבון והרב עמיחי גורדין לבית רבם ושמעו מאלמנתו של הרב על החיים לצדו ● כיצד המשפחה החרדית קיבלה לתוכה חתן ציוני ● על תגובתו של הרב שך, בן משפחתה, לוויכוחים שלו עם הרב עמיטל ● ההחלטה לצאת לפוליטיקה ● על הזיכרונות מימי הקמת הישיבה ● אבל בעיקר על הגעגועים והחוסר של שנה אחרי

בפני עמים רבות פקדנו את ביתו של הרב עמיטל – בחג הסוכות, כדי להקביל את פני רבנו ברגל, או סתם בימים של חול, כדי לקבל חיוך חם ועצה טובה. קשה להיכנס לביתו של הרב עמיטל, כשהרב עצמו איננו. חדר העבודה והלימוד שלו נראה כאילו הרב עומד לחזור בכל רגע. הכיסא הגדול עומד וממתין, ספרים בערמות על השולחן, ובארונות מסודרים בסדר מופתי אלפי ספרים.

שנים רבות למדנו בחברותא, ממש מאחורי הרב עמיטל. היינו עדים לשיחות הרבות שלו עם תלמידים, וגם לשעות ארוכות שהיה רוכן על הגמרא, תוך שהוא מהמהם לעצמו בשקט ניגון עתיק. לעתים קרובות היינו נוצעים בו, ותמיד היינו מקבלים עצה לבבית ומקורית. הרב עמיטל היה תלמיד חכם גדול וראש ישיבה, שמעולם לא הרגיש צורך להתנהג בתבניות השגורות של ראשי ישיבה גדולים.

רגע לפני השיחה עם הרבנית מרים אנחנו נזכרים באמירה ששמענו מהרב. אם בשנות השואה, אמר פעם הרב עמיטל, היו מספרים לי שאצטה להקים ישיבה בהרי יהודה, הייתי משיב שזה רעיון מוזהם אפילו בשביל ספר מדע בדיוני. כשאנחנו משתפים את אלמנתו בדברים היא מרכינה ראש ואינה עונה. לאחר דקות ארוכות היא משיבה בשקט: "זו הייתה השליחות שלו".

הרבנית מרים עמיטל ליוותה את בעלה, הרב יהודה צ"ל, במשך שנים רבות. הרבנית היא בת למשפחה של גדולי תורה מן העולם הליטאי, שנלוותה אל בעלה במסעות חייו הייחודיים. היא נולדה בירושלים לרב צבי יהודה מלצר, לימים הרב הראשי של פדרס־חנה ורחובות. הייתה נכדתו של גדול רבני ירושלים וראש מועצת גדולי התורה, הרב איסר זלמן מלצר. הרב מלצר היה מגדולי ראשי הישיבות באירופה, ולאחר מכן היה ראש ישיבת 'עץ חיים' בירושלים.

הרבנית עמיטל עוד זוכרת היטב את ביקוריה כנערה אצל הסבא הגדול. "הייתי מרבה לבוא לבית הסבא בלילות שבת. הוא היה אדם נעים מאוד", מספרת הרבנית בערבה. גם את האורח המיוחד ששהה שם דרך קבע היא אינה שוכחת: "הרב אריה לוין היה ידיד של סבא שלי, אולי אף למד אצלו. הם לימדו יחד בישיבת עץ חיים. פעמים רבות הוא היה מגיע לסבא ולסבתא שלי בלילות שבת, והייתי פוגשת אותו שם. בסעודות הללו הייתה אווירה נעימה באופן מיוחד".

ידעתם אז שהסבא הוא אחד מגדולי הדור?

"ידעתי שהוא היה ראש מועצת גדולי התורה. אבל הוא לא היה חרדי במובן העכשווי. את הישיבות של מועצת גדולי התורה היו מקיימים אצלו בבית, כי ידעו שהוא לא יסכים ללכת לשם כל לשום מקום. הישיבות האלה היו ארוכות מאוד. באמצע הישיבה הוא היה הולך לנוח בחדר סמוך. באחת ההזדמנויות הללו סבתא שלי נכנסה לחדר, נשענה על המשקוף ואמרה לרבנים שישבו שם: 'מועצת גדולי התורה? איזה שם משונה. משונה מאוד שרבנים באים ומכנים את עצמם "גדולי התורה"'. היא הייתה אישה מיוחדת מאוד.

"הסבתא שלי, בְּלָא הִינְדָא, הייתה ממשפחת פרנק (הרב צבי פסח פרנק, הרב הראשי של ירושלים, היה בן דוד שלה). אחרי האירוסין שלה עם הסבא הוא התחיל לירוק דם; גילו שהייתה לו שחפת. הוא אמר לה: אין כולה לבטל את האירוסין. היא לא רצתה. המשפחה שלה התחילה לחתוך שהיא תבטל את השידוך. לא נתנו לה מנוחה. היא הלכה לרופא, שאלה כמה זמן עוד נשאר לו לחיות, והרופא אמר: שנה אחת. היא אמרה: עם אדם כזה שווה לחיות גם שנה אחת. המשפחה המשיכה ללחוץ. היא הלכה לחפץ חיים, והוא אמר לה: יש אנשים בריאים, ויש אנשים שמאריכים ימים. הם התחתנו, והסבא אכן האריך ימים".

אמרת שהרב איסר זלמן היה חרדי, אבל לא כמו החרדים של היום. למה את מתכוונת?

"לא נהגו אצלו בבית כל החומרות שיש היום. לא הייתה בבית אווירה מלחיצה של חומרות. הוא גם לא הלך עם מלווים. היה הולך לבד. לא באו אליו עם שאלות על אתרוגים, בודאי לא עם שאלות על עניינֵי עסקים".

איך הסבא קיבל את העובדה שהתארסת עם ניצול שואה יתום, ועוד ציוני?

"הם קיבלו אותו בחום. סבתא שלי אמרה: עוד לא ראיתי פליט שואה כל כך שמח. הוא (הרב עמיטל) היה כל כך שמח שזכה להגיע ארצה.

"בעלי לעתיד הגיע לישיבה של אבי בפרדס־חנה. הייתה לאבי ישיבה קטנה, שקראו לה ישיבת קלצק. בעלי למד שם רק כמה חודשים. לפני פסח הוא בא להגיד שלום לאבא שלי. אמא שלי קראה לי לראות אולי הוא ימצא חן בעיניי. אני ראיתי את העיניים שלו ואמרתי לעצמי: אתו אני רוצה להתחתן. ראיתי בעיניים שלו חום, פיקחות, חריפות. בעיקר הרבה מאוד חום. נפגשנו עוד לאחר מכן, אבל מבחינתי הכל כבר היה סגור. אחרי הפגישה הראשונה, אבי אמר לבעלי לעתיד שאני מעוניינת בקשר. והוא השיב: 'כמים הפנים פנים... לב האדם לאדם'".

עידוד נוסף לשידוך עם התלמיד חכם הצעיר קיבל אביה של הרבנית מפיו של הרב חרל"פ. הרב עמיטל היה נוהג לסור לביתו של הרב חרל"פ בעת סעודה שלישית. כאשר הרב מלצר תהה אצלו על קנקנו של הרב עמיטל, השיב הרב חרל"פ: "הוא יורד לעומקם של דברים". כך נכנס הרב עמיטל למשפחה.

אין כמו ליל הסדר עם סבא

את גדלת בבית של ראשי ישיבה. ההתנהלות של הרב עמיטל בחוג המשפחה הייתה דומה למה שהכרת בבית?

"כשבננו יואל (היום הרב יואל עמיטל, ר"מ בישיבת ההסדר בשעלבים) היה בן חמש, שאלתי את בעלי מה הוא רוצה שיואל יעשה כשיהיה גדול. הוא השיב: מה זה משנה? שיהיה סנדלר; העיקר שיהיה יהודי ירא שמים ויקבע עתים לתורה. שמעתי את זה וחשבתי שאני נופלת. בבית הוריי, כל אחד היה צריך להיות תלמיד חכם רציני. אני הייתי מאושרת שאני בת ולא בן, שאין עליי כזה לחץ. לפגוש פתאום בריאות נפשית כזו – זה היה בשבילי משהו מיוחד.

"בית הוריי היה פתוח, עם קשר טוב לשכנים החילונים. ובכל זאת, אחרי שהכרתי את בעלי, העולם הרוחני שלי נפתח לכיוון אחר לחלוטין. בלי כובד, בלי לחץ. הכל בנועם. השיא היה בליל הסדר. בבית הוריי ליל הסדר היה מכוון למבוגרים ועמוס דברי תורה. אצל בעלי ליל הסדר היה שונה לחלוטין – הילדים עמדו במוקד. הכל היה חי, תוסס, זורם. כשהיו לנו ילדים ונכדים בגילאים שונים, לא הייתה לו בעיה לרתק את כולם. הוא לא היה צריך להקדיש תשומת לב נפרדת לכל גיל, אלא הצליח לרתק את כולם כל הזמן. בסוף הסדר, כשהשעה כבר הייתה מאוחרת, הוא היה אומר לילדים לצעוק בשירים את הפזמון החוזר: 'לילה', 'פסח', ומעודד אותם: יותר חזק! יותר חזק! לא מזמן אמרה לי נכדה: אי אפשר לתאר במילים את ליל הסדר של סבא".

עם קום מדינת ישראל התגייס הרב עמיטל לצבא והשתתף בקרבות לטרון ובכיבוש הגליל. במהלך המלחמה שינה הרב את שם משפחתו מ'קליין' ל'עמיטל', בעקבות הפסוק במיכה: "והיה שארית יעקב בקרב עמים רבים כטל מאת ה'".

כשהרב התגייס לצבא במלחמת השחרור, לשירות סדיר, זה לא הפריע למשפחה שלך?

"המשפחה שלי דווקא הזדהתה עם הרעיון. אבי היה ציוני. האחים שלי הלכו לצבא. הרעיון של ההסדר היה של בעלי, אבל מי שיצר את הקשר עם החלונות הגבוהים היה אבי.

"סבא שלי לא היה ציוני, אבל גם אצלו הציונות לא הייתה נטע זר. במהלך מלחמת השחרור בעלי כתב מאמר על דרכו של החייל הדתי במלחמת העצמאות. סבא שלי, הרב איסר זלמן, קרא את המאמר ודמעות זלגו מעיניו מרוב התרגשות.

"הרב הרצוג התנגד להצעת החלוקה של האו"ם. סבא שלי הלך אליו, דומני שבשבת, והתחנן אליו שלא יתנגד: סוף סוף תהיה לנו מדינה, אחרי כל כך הרבה שנים!"

אוד מוצל

בת דודה של אביך הייתה נשואה לרב שך. היה לכן קשר במשך השנים?

"הרב שך לימד אז בישיבת קלצק ברחובות, בתקופה שאבי היה ראש הישיבה. בעלי לימד אז בישיבת הדרום ברחובות, והוא סיפר שהרב שך לא היה אז אדם תקיף, אלא עדין ואפילו הסכן. הוא היה נרתע אפילו מלהעיר לבגאים של הישיבה. כשבעלי היה בצבא, הלכתי לגור אצל הוריי, והרב שך גר בדירה שלנו. היה לו אז קשר חם אתו ועם משפחתו. אם בעלי היה שואל אותו אחרי השיעור שאלה טובה, הרב שך היה נותן לו סיגריה.

כששבננו שבעה על אחד מהוריי, הרב שך בא לנחם, ואמר לבעלי ביידיש: אוי אוי ר' יהודה, אנחנו כל כך רחוקים עד שאנחנו אפילו לא מתווכחים".

הרב עמיטל איבד בשואה את משפחתו. השואה תפסה מקום מרכזי בהשקפת עולמו. "אני רואה את השפעתה בַּכֹּל", אמר פעם; "הטראומה הזאת תרדוף את עם ישראל עוד דורות. היא הייתה חילול ה' הגדול, ובעקבותיה אנו מחויבים שבעתיים לקדש את שם ה' בכל מקום".

הרבנית מספרת שבשנים הראשונות הרב לא התייחס לשואה, מלבד פעם אחת בשנה: "בכל סוכות הוא היה מספר על חג הסוכות האחרון שלו במחנה העבודה, ואיך הצליחו להקים שם סוכה קטנה. הוא כן היה מספר איך הרוסים הגיעו לחלץ אותם. הוא היה מספר איך עבר אחרי המלחמה מהונגריה לרומניה, לתורכיה ומשם לעתלית.

"לא היינו חוגגים ימי הולדת, אבל בנר שני של חנוכה היינו חוגגים את יום העלייה שלו לארץ. זה היה מעורר צחוק. הרב הוא אומר לי את כל השיחה. עם השנים הפסקנו את המנהג הזה. אבל עד הסוף הוא היה עובד קשה על השיחות של הימים הנוראים, בעיקר על השיחה שלפני התקיעות ועל זו שלפני תפילת נעילה. לתלמידים היה דומה שזו אותה שיחה בכל שנה, כי הוא היה מתחיל באותם פסוקים. אך בכל שנה הוא היה חונכתי בבית הוריי על ערכו של תלמוד תורה. כשביקשו ממנו לעמוד בראש הישיבה, בעלי ידע שאני אשמח על כך. היינו באים לשיבה בכל שבת שנייה. גרנו בחדר־אבן גדול מימי הלגיון, מלא עובש. השירותים היו רחוקים מהבניין כמה עשרות מטרים. אבל לא הרגשתי שקשה לי. כל כך אהבתי את השיבה. בהמשך גם הבנות והחתנים גרו באלון־שבות, כך שמעולם לא היה קשה לי לבוא. אהבתי לשמוע את השיחות של בעלי בליל שבת ובסעודה שלישית".

הוא היה משתף אותך בהכנת השיחות?

"בימים הראשונים של הישיבה היינו נוהגים לטייל בשבתות בכפר־עציון. תוך כדי טיול הוא היה אומר לי את כל השיחה. עם השנים הפסקנו את המנהג הזה. אבל עד הסוף הוא היה עובד קשה על השיחות של הימים הנוראים, בעיקר על השיחה שלפני התקיעות ועל זו שלפני תפילת נעילה. לתלמידים היה דומה שזו אותה שיחה בכל שנה, כי הוא היה מתחיל באותם פסוקים. אך בכל שנה הוא היה עובד על זה קשה מאוד. כשסיים להכין שיחה או שיעור כללי, הוא היה אומר לי בשמחה: גמרתי להכין את השיחה או השיעור".

בזמנו הזמין הרב עמיטל את הרב ליכטנשטיין להחליף אותו בתור ראש הישיבה (בסופו של דבר, הרב ליכטנשטיין דרש אז שהרב עמיטל יכהן לצדו). הרב שיתף אותך בהחלטה הזאת?

"הוא אמר אז שכאשר הוא מזמין אדם גדול כל כך, הוא חייב לתת לו את ראשות הישיבה. הוא היה מוכן לוותר לשם כך על מעמדו שלו כראש הישיבה. לדעתי בעלי היה מודע לכוחות שלו, ולא היה לו שום צורך בתארים. לפני שקיבל את ראשות הישיבה, הוא עבד בכל מיני מוסדות בירושלים במשרות חלקיות. שאלתי אותו אם לא פוגע בו לעבוד במשרות שאינן לפי דרגתו, והוא השיב: לא מפריע לי. לא היו לו שום יומרות בנושא הזה. גם בנוגע לילדים, לא היו לו יומרות גבוהות. אני בכלל חשבתי שבננו יואל ילך לטכניון, או משהו כזה. הוא בחר בעצמו להיות רב...".

איך את מסבירה את הקשר המיוחד בין הרב צ"ל לרב ליכטנשטיין יבדל"א? הם הרי אנשים שונים מאוד.

"הם אהבו זה את זה, והייתה ביניהם הערכה הדדית. בעלי הסביר פעם שהם חיו בשלום מפני שלא הגדירו ביניהם גבולות ותחומים. כל אחד עשה מה שהיה יכול. כמו כן, שניהם היו חריגים מבחינת האדישות שלהם לכבוד".

שנים לפני פטירתו הוא החליט שצריך לבחור את יורשיו בראשות הישיבה. הוא שיתף אותך במחשבות הללו?

"הוא סיפר לנו על כך. כשהתקרב לגיל 80 הוא החליט שהוא רוצה לחשוב על יורשיו. הוא כאב את העובדה שישיבות ותיקות ומפורסמות התפלגו בגלל מאבקי ירושה. הוא לא רצה שדבר כזה יקרה גם ב'הר עציון'. הוא היה אז בריא לגמרי, אך רצה כבר להתכונן לעתיד".

מעל הפוליטיקה

יש רבים שבתודעתם הרב עמיטל קשור לעולם הפוליטי. אבל לומר על הרב עמיטל שהיה פוליטיקאי זה כמו לומר על הרב דרוקמן או על הרב נריה שהם פוליטיקאים. כמוהם, גם הרב עמיטל היה מעורב בעולם הפוליטי במשך תקופה מוגבלת; וכמוהם, הוא היה קודם כל תלמיד חכם וראש ישיבה. כתלמידים ותיקים של הרב עמיטל, שמענו מפיו מאות שיחות. מעולם לא שמענו ממנו מילה אחת על פוליטיקה. בראש מעייניו עמדה רק התורה.

בדיעבד, את מצטערת על כך שהוא נכנס לפוליטיקה?

"הייתי אתו במאה אחוז. הוא שילם מחיר אישי כבד, אבל אני שלמה עם זה. בעלי אמר לי שהוא קיבל הרבה כוחות מכך שאני תמיד הבנתי אותו ותמכתי בו. כשאנו קוראים דברים שכותבים עליו עכשיו, בתי אומרת שחבל שאבא לא יכול לשמוע את כל זה".

מה אנשים לא יודעים על הרב עמיטל?

"היה לו חוש לאסתטיקה. הוא היה נכנס לגלריות של אמנים, והם היו מקשיבים למה שהוא אמר. הוא ידע להעריך תמונה".

איך היה הקשר שלו עם בעלי הבתים בשכונה?

"הייתה ביניהם אהבה מיוחדת. לפני שבוע עשו לו בשכונה ערב זיכרון. בני כל הגילים התחברו אליו. הוא אהב מאוד לשבת עם בעלי בתים. מיד כשבא לגבעת מרדכי הוא התחיל ללמד בעלי בתים כמה פעמים בשבוע. הוא המשיך עם זה עד שהחשיבה גדלה".

מתי הבנת שישיבת הר עציון היא ישיבה גדולה ומרכזית? שבעלך הצליח להקים ישיבה חשובה ומשפיעה?

"אני כל כך הערצתי אותו והאמנתי בו, שכל מה שהוא עשה נראה לי גדול מהרגע הראשון".

הרב היה מדבר לפעמים על מידת הסיפוק שיש לו מהתלמידים, מהישיבה, או מהגשמת החזון הרוחני שלו?

"הוא לא היה מדבר במילים כאלו. לפעמים הוא היה אומר שיש לו סיפוק מתלמיד מסוים, פלוני או אלמוני".

מספרים שביום ההלוויה הרב טאו הפסיק את שיעורו באמצע ואמר שהוא הולך להלוויה של מורו ורבו הרב עמיטל. מה היה הקשר של הרב טאו עם בעלך?

"הרב טאו למד אצל בעלי בצעירותו, כשרק הגיע לארץ. הוא היה אצלנו בן בית. מבעלי הוא יִנק את ראשית ידיעותיו בתורת הרב קוק, בזכותו הוא המשיך אחר כך ל'מרכז הרב'".

כוחות של געגוע

אחרי פטירתו של הרב עמיטל, רבים – קרובים וגם רחוקים – הספידו אותו בהתרגשות. הרב שלמה אבינר כתב עליו: "על אף העצמה התורנית האדירה שבאישיותו, הרב עמיטל זצ"ל מעולם לא כפה מחשבותיו ודעותיו על תלמידיו, לא החליט עבורם, ובוודאי סלד מזה שיִחקו אֶת דרכיו, אלא אמר ברורות שכל אחד צריך להיות נאמן לאישיותו, שמותר לו ללמוד ולקבל מדבנים אחרים כפי מה שמתאים לו". יחד עם זאת הרב עמיטל היה מסור לתלמידיו ואהב אותם אהבת נפש. סיפור שממחיש זאת היטב קרה בחורף תשל"ז, בזמן מלחמת יום הכיפורים. הרב עמיטל הודיע לעמיתו הרב ליכטנשטיין שבזמנים אלו הוא אינו יכול לתפקד כראש ישיבה ושהוא מעביר אליו את כל הסמכויות. במקום זאת, הִרבה בנסיעות לחזית המלחמה כדי לבקר את תלמידיו. בכל מקום שאליו הגיע, עודד הרב את תלמידיו, אך גם ש

אב מהם כוחות. על חוויית המפגש הראשון עם תלמידיו הלוחמים במהלך הקרבות סיפר מאוחר יותר: "באנו אליהם כראשי ישיבות, והיו רגעים שהתמדנו לפניהם ועמדנו כתלמידים לפני רבותיהם, משתאים נוכח גדולתם... משתוממים עמדנו לפני תלמידים אשר לפני כמה ימים עסקו ביישובן של הוויות אביי ורבא וביירור סוגיות תלמודיות, ועתה עוסקים בלחימה בלב ובנפש, מתוך אמונה שאכן מן מלחמת ה' הם נלחמים וה' הוא הנלחם להם. לא נגזים אם נאמר שנשמנו מהם אווירה תנ"כית".

אילו תגובות אם מקבלת מתלמידי הרב אחרי פטירתו?

"תלמידו, ד"ר רמי ריינר, הגיש ביום ההלוויה עבודת מחקר שכתב בשנת שבתון. הוא הקדיש אותה לבעלי. בין שאר המילים הוא כתב עליו "רוחו מהלכת בין החיים". התלמידים מחזקים בי את הנחת הזאת. לא ציפינו לעומק כזה ולהיקף כזה של רגשות כלפיו. תלמידים מספרים איך הם מתגעגעים אליו, מרגישים בחסרונו. אנחנו פוגשים המון אהבה וגעגועים. אני לא לבד עם הזיכרונות עליו. זה נותן לי הרבה כוח. הוא ממשיך לחיות באופן אחר.

"לא חשבתי שאוכל להמשיך להרגיש טוב עם חיי כשהוא לא יהיה. אבל גיליתי שהוא נתן לי כוחות. גם היום אני מסוגלת לראות רק את הדברים הטובים שיש לי. הראש שלי לא בתוך האבל. יש כל כך הרבה דברים טובים, בעיקר המשפחה. גם המפעל העצום של הנצחת זכרו נותן לי הרבה כוח. בחורים באים ומצלצלים ומספרים עליו. אני מרגישה מרופדת. החיים אתו נתנו לי כוחות גם הלאה. לי עצמי קשה לתפוס את זה. לא חשבתי שכך זה יהיה. רוחו מהלכת בין החיים".

תודתנו העמוקה למוטי גוטמן ולשמוליק ברון על העזרה בהכנת הריאיון.

"היה לנו קשר חם עם הרב שך ועם משפחתו. אם בעלי היה שואל אותו אחרי השיעור שאלה טובה, הרב שך היה נותן לו סיגריה. כשישבנו שבעה על אחד מהוריי, הרב שך בא לנחם, ואמר לבעלי ביידיש: אוי אוי ר' יהודה, אנחנו כל כך רחוקים עד שאנחנו אפילו לא מתווכחים"

"כשבננו יואל היה בן חמש, שאלתי את בעלי מה הוא רוצה שיואל יעשה כשיהיה גדול. הוא השיב: מה זה משנה? שיהיה סנדלר; העיקר שיהיה יהודי ירא שמים ויקבע עתים לתורה. שמעתי את זה וחשבתי שאני נופלת"

"בערך בתשע הייתי באה לשבת בצד השני של השולחן, והיינו יושבים ומדברים על עניינֵי יום־יום. כל דבר עניין אותו. הייתי זקוקה מעט מאוד לחֲברות. הוא היה החבר שלי. בכל בדל רגש הייתי משתפת אותו. זאת הייתה חברות מיוחדת"

"לא היינו חוגגים ימי הולדת, אבל בנר שני של חנוכה היינו חוגגים את יום העלייה שלו לארץ. זה היה מעורר צחוק. התרגשות רבה. כשהשפחה נדלה, הנכדים היו יושבים למרגלותיו על השטיח, ובכל שנה הוא היה מספר יותר גם על השואה"

ליקויי מאורות

בכל פעם שמדברים על האור שיש מעבר לכל מכשול אנחנו ממש מסכימים. בטח מסכימים. רק כשעומדים מול תלמיד מהסוג הזה, התיאוריה הזאת נעשית קצת יותר מורכבת ◎ הנה כתבה על נערים ונערות שהמכשול שבורא העולם העניק להם הוא בדמות ליקויי למידה, שגילו לראשונה בחייהם כמה דברים טובים וכוחות המתינו בתוכם עד שיבוא מי שיגלה אותם בעודת רצון עיקש, תשומת לב, ובעיקר אינסוף אמונה בלתי מעורערת ביכולת ◎ אבל שלושת המוסדות המיוחדים הללו - הישיבה התיכונית אלוני הבשן, 'אהבת חיים' בכוכב השחר ואולפנת נווה־רוחמה - קובעים פה אחד: אנחנו נותנים את הכלים בלבד, הקרדיט להצלחה נתון אך ורק לנערים ולנערות הללו, שמחליטים לראשונה לעבוד קשה ◎ ותעודות הבגרות המלאות הן רק הצופר הקטן בסיפור המרגש הזה

באופן עקבי, צמד המילים "לקויי למידה" נעדר מאתר הבית של הישיבה התיכונית באלוני הבשן, אף על פי שחלק גדול מתלמידיה עונים לְהגדרה המקצועית הנזכרת. ייתכן שזה נובע מכך שלרב ירון בן־חיים, ראש הישיבה היוצא, יש בעצמו לקות למידה: הוא מרכיב משקפיים.

"אני איני מצליח ללמוד בלעדיהן, ואילו התלמידים שלנו זקוקים למסגרת קטנה מהרגיל כדי להצליח בלימודים", הוא משווה. "מסיבה זו איננו מודדים אותם לפי הקשיים; הם טכניים בלבד".

לרוב תלמידי הישיבה ישנה הפרעת קשב וריכוז (ADD) – לפעמים בשילוב עם היפראקטיביות (ADHD) – קושי למידה הפוגע ביכולת להתמקד בפעילות השכלית הנכונה במשך זמן רב, אך אינו סותר רמת אינטליגנציה תקינה ואפילו מחוננות. "אתה יכול לתכנן במוח רובוט בדיוניה ברורה איך צריך לבנות אותו", מדגימה חגית, אם לבן שסיים השנה את כיתה ט' בישיבה, "אולם כשהיגיע לשלב היישום לא תצליח. הפער בין היכולת השכלית ליכולת הביצועית יוצר כדור שלג עצום של תסכול".

המרווח הלא־מגושר בין היכולות השונות הוא שיוצר אצל אנשים את הקישור האסוציאטיבי בין הפרעות למידה להפרעות התנהגות.

יש יסוד לאריזה של שני סוגי הבעיות בחבילה אחת?

יהודית, מדריכת לקויי למידה במשרד החינוך, טוענת

> **יהודית: "האם נולדים היום יותר ילדים עם ליקויי למידה? הרי לפני שלושים־ארבעים שנה לא היה כזה דבר! אלא שפעם גם חסרה מודעות. אחר כך הגיעה התקופה שבה החלו להבין את ליקויי הלמידה. התרחקנו אז לקיצוניות, ערבבנו תחומים, אבחנו כל אחד בלקוי והענקנו הקלות בבגרויות. התקופה הזאת עברה"**

שמדובר בחוסר ידע שהגורם לו הוא אי־הבחנה בין מקור הבעיה לתולדותיה־המַשנה שלה: "ילד שאינו מצליח בלימודים אינו מוצא את עצמו, מתחיל התנגש במערכת ולהתחתף, ואז הבעיה הופכת להתנהגותית. לכן עלינו להתייחס לא רק לקושי בקריאה או בכתיבה, אלא למה שהוא מעורר בתלמיד".

"התלמידים שלנו אינם מוגדרים נוער בסיכון, אבל חלק מהם מצוי שם פוטנציאלית", מִמפֶּה הרב בן־חיים, "יש כאלה שבהחלט היו יכולים להגיע למצב הזה לה היו נשארים ללמוד במוסדות הרגילים ועם הזמן גם נפלטים מהם".

אילו תלמידים מגיעים אליכם, מבחינה התנהגותית?

הוא צוחק: "מבחינה התנהגותית? הלוואי שבכל מקום יתנהגו כמו אצלנו".

את הדרכים שנוקט משרד החינוך בטיפול בלקויות השונות מחלקת יהודית לשתיים: מאמץ מקצועי להתגבר על הבעיה הספציפית, ועקיפת הלקות כדי לחזק את הערוצים החזקים של הילד ולפצות על החלשים. "אם מישהו מתקשה בקריאה אבל ההבנה שלו טובה – נאפשר לו לענות בעל־פה וכך גם להראות לסביבה את הידע שיש לו; אם ילד חלש בעברית אך חזק במתמטיקה – נתבסס על התכונה הזאת ונוביל אותו דרכה. המטרה היא להגיע עם ילדי ישראל למיצוי יכולותיהם, ולא תמיד צריך להתעקש לשם כך על פתרון הבעיה עצמה".

לפני התלמידים נפרֹשׂ מגוון רחב של חוזים ועיסוקים, כך שכל אחד מהם יכול למצוא תחום שבו הוא כישרוני ומצליח. זאת גם בהתייחס לתכונות שבהן יש לבעלי הפרעות קשב וריכוז יתרונות מיוחדים, כמו יצירתיות, חשיבה מופשטת וספונטניות.

הכותרת של ראש ישיבת אלוני הבשן לכל זה היא "חוויית הצלחה".

"אין תלמיד שאינו רוצה להצליח בלימודים; יש מי שכבר אין לו כוח לנסות. אם ילד מקבל שוב ושוב 20 במבחן – מובן שמגיע השלב שבו הוא חושב שמחמו אתו לא בסדר, ואז האמונה שלו בעצמו יורדת מאוד.

"ברגע שילד חוֹוֶה הצלחה, הביטחון העצמי שלו מתחיל להיבנות; תוצאה מכך היא התקדמות בלימודים; המדרגה הבאה היא צליחת תעודת הבגרות – הרוב המוחלט מגיע לכך – ולאחר מכן, בידיעה ש'גם אני שווה', יציאה לחיים עם דימוי עצמי גבוה. זו המטרה".

חוויות ההצלחה האלה לא משלוח? הרי מדובר בקשיים אובייקטיביים.

"אינני מעניקים הצלחה 'בכאילו'. לא עושים פה פעילויות רק כדי לזרום ולהריע קטעים ולהרגיש טוב", מדגיש הרב בן־חיים, "ההצלחה היא בדברים האמתיים שעל פיהם נמדדים גם בחוץ. אפילו אם בפעם־פעמיים הראשונות ההתמודדות באמת קלה ומותאמת – עם הזמן התלמידים מסוגלים להיבחן כמו כל אחד אחר במדינת ישראל".

בין השיעורים הלא־שגרתיים הנלמדים בישיבה אפשר למצוא סיירות, קפוארה, נגרות, רפואה סינית וכמובן אמנויות לסוגיהן. יום אחד בשבוע מוקדש בקביעות לטיול, וישנן עוד פעילויות דורשות־אנרגיה הנושאות עִמן ערך מוסף, כמו שיקום אנדרטאות ושיפוץ שביל סובב כנרת. בשביל הבן של חגית, כל יציאה כזו מספקת טפיחה על השכם: "לקראת הנסיעה לשיבה הוא קנה לעצמו ארגז כלי עבודה, והיום כולם כבר יודעים שהוא זה שידע לתקן מה שצריך. מעבר לממוש היכולת שלו, חשובה מאוד העובדה שאחרים נוכחים לדעת שהוא מסוגל".

מסגרת תובענית יותר מהרגילות

ב"אהבת חיים", שיבה תיכונית לקלויי למידה בכוכב השחר, הגדילו לעשות בנושא הזה: בכניסה לְבניין הכיתות מוצב מסך פלזמה שעליו רצות לאורך היום מילות הוקרה לתלמידים מעטיינים. גם שם מתהדרים בעושר גדול של חוגים, וכן באחד מחדרי הכושר המשכוללים בארץ. "התלמידים צריכים את זה כדי לפרוק אנרגיות", מסבירה אודליה, יוצאת שכבת ט' בישיבה. "מאותה סיבה אין אצלנו שני שיעורים רצופים; בין שיעור לשיעור יש תמיד כרבע שעת הפסקה. יום הלימודים קצר יחסית וכולל שעתיים מנוחה באמצעו, וימי שישי חופשיים".

אם סדר היום הזה עושה רושם של קייטנה מתמשכת, אודליה ממהרת להצהיר: "אנחנו מאוד מאוד נוקשים. קשה להיות אצלנו וצריך להתאמץ, כי מי שעושה את העבודה הוא התלמיד. הנטל, למעשה, לא מצאנו ילד שבעבר הרחיק לכת התנהגותית והיה אפילו על סף עבריינות, אבל הוא הזיע קשה מאוד ועשה מהפך בחיים שלו".

גם התלמיד ישי לא הסתדר בישיבה הקודמת שבה למד, ובסוף השנה שמע על "ישיבה נפלאה שאין בה מסגרת, הכל כיף ואפשר לעשות מה שרוצים". שמַח על המציאה הוא הגיע ל"אהבת חיים" וגילה שהמסגרת חזקה אף יותר מבמקומות אחרים. אף על פי כן הוא נשאר, ומצא את עצמו יושב בשיעור מתמטיקה עם חוברת של כיתה א' ומתרגל אחד ועוד אחד. "הישיבה חיבקה אותי מכל כיוון כדי שאצליח. למדתי לא להתייאש, להעריך מה שעושים בשבילי ולא להתעצל. בסוף באמת עברתי את הבגרות בציון לא רע, אבל בעיקר הפכתי לבן־אדם".

איך החום והמשפחתיות מסתדרים עם הדרך הנוקשה?

"זה באמת ריקוד מיוחד ומפליא", מסכימה אודליה, "והוא הולך יד ביד עם הערך שבו דוגל ראש הישיבה, הרב ששכר וסרלאוף: המסגרת מכבדת מאוד את כל באי שעריה – הן מורים והן תלמידים. יש כאלה שנדרש זמן כדי לפצח אצלם את סוגיית האמון במערכת כי הם רגילים שכולם נגדם, אבל אחרים מתמסרים מיד. האווירה בישיבה חמה ומשפחתית. אני, למשל, יועצת של שכבה אחת בלבד, ויודעת מה בדיוק עבר על כל אחד השבוע, מה הוא צריך ולאן מתקדמים".

הבשורה העיקרית של המוסדות התיכוניים ללקויי למידה היא יחסי הגומל: מספר תלמידים לא רב, כיתות קטנות וצוות נרחב שביכולתו לתת מענה מקצועי לכל אחד.

מעבר לרווח הלימודי, נתרמים מכך גם הקשרים החברתיים – נושא שעולה בכל שיחה עם תלמידים. "אין כאן קבוצות של חברים כמו במקומות אחרים", מתאר אליעזר יונגרייס, שסיים השנה את כיתה ט' בכוכב השחר, "פה אחד בשביל כולם וכולם בשביל אחד". מיכאל פריאנטי, בוגר כיתה י"ב בישיבת אלוני הבשן, מתמצת בפשטות: "זה בית".

"במקומות הגדולים", מנמק הרב בן־חיים את הקושי של לקויי הלמידה למצוא מקום בישיבות הרגילות, "התלמיד

> **"לפני כמה שנים למדה אצלי ילדה שעשתה רושם טוב לאורך כיתות ט' וי'. בי"א, לפני הבגרויות, היא נתקפה פתאום חרדה היסטרית. בפגישה הבאה היא הגישה לי נייר ישן ומקומט; זה היה מבחן שלה משיעור חשבון בכיתה ג', שהמורה החזירה לה עם כיתוב המילה 'אַתְּ' בראש הדף, ורישום של הסִפרה אפס על כל שטח העמוד"**

מגיע במרכז".

ובשביל להרגיע במרכז, יש תלמידים שנוסעים בכל שבוע חמש שעות לכל כיוון. בנה של חגית עושה את הדרך הזאת כבר שנה שלמה. "חברה שלי, אֵם מהדרום לשלושה ילדים שהשלימו את לימודיהם בישיבה, נשאלה האם היא אינה אוהבת אותם ולכן שולחת אותם לכזה מרחק. התשובה שלה הייתה: 'להפך; אני אוהבת אותם מאוד'. ואכן הצעד הזה שווה כל קילומטר וכל שקל", מסכימה חגית, "מה יכול להשתוות לאמירה 'אמא, טוב לי?'"

כאשר ניסו לאתר ישיבה לבנם, רשימת השיקולים לא כללה סעיפים בנושא לימודים; מזה הם הרימו ידיים כבר בכיתה ב'. "אחרי שנים של הסתובבות במסדרונות, מלחמות התשה שֶׁיקום להסעה ורדיפות מצד המורים – רק רצינו שיהיה לו טוב".

את הסיבות לחוסר שאיפתה לתעודת בגרות, הרצתה חגית לפני המורים באלוני הבשן. "אמרתי שלא מעניינות אותי בגרויות; אני רוצה שהילד יצא בן־אדם. הצוות הסכים אבל טען שלו־עצמו טוב לצאת עם בגרות. היום, אחרי שנים שהוא לא נכנס לשיעורי מתמטיקה – הבן שלי ראשון מוקדם יותר".

בשבועות האחרונים, עומד צוות "אהבת חיים" מול זרם סואן של בקשות הירשמות לישיבה. "למה? הרי אנשים מוצאים ישיבה לילדיהם כבר בחונכה", מקשה אודליה. "התשובה היא שלפעמים ההורים או הילד אינם משלימים עם הצורך בישיבה שמיועדת ללקויי למידה ותולים את האשמה במורה או בגורמים אחרים. רק אחרי ניסיונות להתקבל לשבע ישיבות וקבלת תשובות שליליות – הם מבינים שלא זו הבעיה".

מתוקף תפקידה, נתקלה גם יהודית בהורים המדעים לקיומם של מוסדות תואמים לילדיהם אך מתקשים לקבל את המציאות. "כאשר אני מציעה להורים לשלוח את ילדם לאחת מהישיבות האלה אני שומעת 'מה קרה לו, את רוצה לשים אם הבן שלי במוסד למופרעים'? אבל עדיף להתעורר ולטפל בזה לפני שהילדים מקבלים דחיות מכל מקום".

לא פעם יש תחושה שמחצית מהחֲברה מוגדרת לקוית למידה. ייתכן שיש אבחון־יתר? שלעתים הוא אולי נכון מקצועית אך מיותר ואפשר היה להסתדר בלעדיו?

"אדיין את השאלה", היא מבקשת, "האם נולדים היום יותר ילדים עם ליקויי למידה? הרי לפני שלושים־ארבעים שנה לא היה דבר כזה! אלא שפעם גם חסֵרה מודעות וגם לא היה חוק חינוך חובה של שמונה שנים, כך שילדים שהתקשו היו לומדים בְּמסלול המקצועי – סָפָרות, נגרות ודפוס – או שפשוט נשרו מהמערכת ובכיתה ט' לא ראית אותם יותר; בגיל חמש־עשרה הם כבר יצאו לעבוד בשוק או במוסך.

"אחר כך הגיעה התקופה שבה החלו להבין את ליקויי הלמידה. התרחקנו אז לקיצוניות, ערבבנו תחומים, אבחַנו כל אחד כלקוי והענקנו הקלות בבגרויות. התקופה הזאת עברה", היא מאמינה, "יהיום הגענו לשביל ההזהב. היום אנחנו יודעים לעשות הבחנה מבדלת בין ליקויי למידה לקשיים אחרים".

"עזבי, לטובתכם אל תקבלו את הילד הזה"

"להורים יש משמעות עצומה בהתמודדות של ילדם עם הליקוי", בטוחה יהודית, "וככל שהם משתפים פעולה ואינם נלחמים במערכת מתוך כאבם – התלמיד מצליח יותר".

לאחר מעשה גם תוך כדי, ההורים יודעים להעריך. הרב בן־חיים מספר שאחת המילים הנשמעות תדיר מפיהם של הורי התלמידים היא "נס".

"אִפְסַת ההורים הראשונה של תלמידי כיתה ט' היא האירוע המרגש ביותר בשיבה", מתארת אודליה, "ההורים שואלים 'אתם בטוחים שזה הבן שלי?' אחרי שבמשך שנים שנמו עליו דברים אחרים".

חגית מגדילה לומר משפט קשה־לביטוי: "התאהבתי בילד שלי מחדש. פתאום אני יכולה לחבק אותו באמת. לדבר אתו בטלפון ולשמוע שטוב לו. קיבלנו אותו בחזרה אחרי שהלך לנו לאיבוד לכמה שנים – כדור מתח שפשוט התפוגג".

אודליה מעידה שתלמידים שנחשבו מופרעים מאוד במקומות אחרים מתנהגים למופת בשיבה. "חלקם אומרים בפה מלא: 'מה שאני הכי זה לא מה שהייתי פעם, ואני ואבוי אם לא הייתי מגיע לכאן'.

"בא אלינו פעם תלמיד שהיוועצת המהמוסד הלימודי הקודם שלו הייתה חברה שלי. היא התקשרה אליי ואמרה: 'אני אוהבת אותך ודואגת לך, ולכן מייעצת – אל תקבלו את הילד הזה. הוא עושה צרות גדולות. פעם אפילו ניסה לשרוף חלק מבית הספר. חבל לכם, עזבי'".

אודליה השיבה לה בתמימות: "אבל הוא אמר שהוא רוצה ללמוד", ולמרות התשובה "הוא מקשקש לכולם" – התלמיד התקבל. באחת ההזדמנויות פגשה אודליה את אִמו, וזו בכתה וסיפרה שמכיתה ג' בנה לא מורשֶה לצאת לטיולים, מכיוון שאף אחד לא מוכן לקחת עליו אחריות. היועצת מנסחת בקצרה את סוף הדבר: "הילד יצא פרח".

גם מירה חוותה מקרה של תיאור מקדים מייאש שהתברר כְּבר־תקווה: "הגיעה אלינו תלמידה שכבר האבחון שלה צייר תמונה עגומה מאוד – מבחינת הנתונים יסודיים מאוד כדי להשיב את ביטחונה העצמי. מירה נזכרת בסיפור הזה לעִתים קרובות: "לפני כמה שנים למדה אצלי ילדה שעשתה רושם טוב לאורך כיתות ט' וי'. בי"א, לפני הבגרויות, היא נתקפה פתאום חרדה היסטרית, בכתה ואמרה שהיא בטוחה שלא תצליח. בפגישה הבאה היא הגישה לי נייר ישן ומקומט; זה היה מבחן שלה משיעור חשבון בכיתה ג', שהמורה החזירה לה עם כיתוב המילה 'אַתְּ' בראש הדף, ורישום של הסִפרה אפס על כל שטח העמוד.

"לקלקל אפשר בקלות רבה", היא מסכמת, "ואילו כדי לתקן צריך הרבה יותר זמן וכוחות, כסף ועבודה. אבל מוכח שזה אפשרי".

בְּפִרות מבחינים ביתר שאת ביציאה לחיים האמתיים – אצל הבנים במכינות ובשירות צבאי ביחידות מובחרות, ואצל הבנות בשירות לאומי ובהמשכה ללימודים אקדמיים. כיום, בוגרות "נווה רוחמה" ממוקמות בתפקידי מפתח בניהול, יזמות, עבודה סוציאלית, חינוך ורפואה.

לקויי למידה יכולים להגיע לעיסוק בכל תחום?

"בהחלט", פוסקת יהודית, מדריכת משרד החינוך. "וההשתלבות תהיה מצוינת ככל שהטיפול בלקות יחל בגיל נמדד רק לפי יכולתו הלימודית. כאן הקשר אישי וכל אחד מרגיש במרכז".

ובשביל להרגיע במרכז, יש תלמידים שנוסעים בכל שבוע חמש שעות לכל כיוון. בנה של חגית עושה את הדרך הזאת כבר שנה שלמה. "חברה שלי, אֵם מהדרום לשלושה ילדים שהשלימו את לימודיהם בישיבה, נשאלה האם היא אינה אוהבת אותם ולכן שולחת אותם לכזה מרחק. התשובה שלה הייתה: 'להפך; אני אוהבת אותם מאוד'. ואכן הצעד הזה שווה כל קילומטר וכל שקל", מסכימה חגית, "מה יכול להשתוות לאמירה 'אמא, טוב לי?'"

כאשר ניסו לאתר ישיבה לבנם, רשימת השיקולים לא כללה סעיפים בנושא לימודים; מזה הם הרימו ידיים כבר בכיתה ב'. "אחרי שנים של הסתובבות במסדרונות, מלחמות התשה שֶׁיקום להסעה ורדיפות מצד המורים – רק רצינו שיהיה לו טוב".

את הסיבות לחוסר שאיפתה לתעודת בגרות, הרצתה חגית לפני המורים באלוני הבשן. "אמרתי שלא מעניינות אותי בגרויות; אני רוצה שהילד יצא בן־אדם. הצוות הסכים אבל טען שלו־עצמו טוב לצאת עם בגרות. היום, אחרי שנים שהוא לא נכנס לשיעורי מתמטיקה – הבן שלי ראשון מוקדם יותר".

בשבועות האחרונים, עומד צוות "אהבת חיים" מול זרם סואן של בקשות הירשמות לישיבה. "למה? הרי אנשים מוצאים ישיבה לילדיהם כבר בחונכה", מקשה אודליה. "התשובה היא שלפעמים ההורים או הילד אינם משלימים עם הצורך בישיבה שמיועדת ללקויי למידה ותולים את האשמה במורה או בגורמים אחרים. רק אחרי ניסיונות להתקבל לשבע ישיבות וקבלת תשובות שליליות – הם מבינים שלא זו הבעיה".

מתוקף תפקידה, נתקלה גם יהודית בהורים המדעים לקיומם של מוסדות תואמים לילדיהם אך מתקשים לקבל את המציאות. "כאשר אני מציעה להורים לשלוח את ילדם לאחת מהישיבות האלה אני שומעת 'מה קרה לו, את רוצה לשים אם הבן שלי במוסד למופרעים'? אבל עדיף להתעורר ולטפל בזה לפני שהילדים מקבלים דחיות מכל מקום".

לא פעם יש תחושה שמחצית מהחֲברה מוגדרת לקוית למידה. ייתכן שיש אבחון־יתר? שלעתים הוא אולי נכון מקצועית אך מיותר ואפשר היה להסתדר בלעדיו?

"אדיין את השאלה", היא מבקשת, "האם נולדים היום יותר ילדים עם ליקויי למידה? הרי לפני שלושים־ארבעים שנה לא היה דבר כזה! אלא שפעם גם חסֵרה מודעות וגם לא היה חוק חינוך חובה של שמונה שנים, כך שילדים שהתקשו היו לומדים בְּמסלול המקצועי – סָפָרות, נגרות ודפוס – או שפשוט נשרו מהמערכת ובכיתה ט' לא ראית אותם יותר; בגיל חמש־עשרה הם כבר יצאו לעבוד בשוק או במוסך.

"אחר כך הגיעה התקופה שבה החלו להבין את ליקויי למידה. התרחקנו אז לקיצוניות, ערבבנו תחומים, אבחַנו כל אחד כלקוי והענקנו הקלות בבגרויות. התקופה הזאת עברה", היא מאמינה, "יהיום הגענו לשביל ההזהב. היום אנחנו יודעים לעשות הבחנה מבדלת בין ליקויי למידה לקשיים אחרים".

"עזבי, לטובתכם אל תקבלו את הילד הזה"

"להורים יש משמעות עצומה בהתמודדות של ילדם עם הליקוי", בטוחה יהודית, "וככל שהם משתפים פעולה ואינם נלחמים במערכת מתוך כאבם – התלמיד מצליח יותר".

לאחר מעשה גם תוך כדי, ההורים יודעים להעריך. הרב בן־חיים מספר שאחת המילים הנשמעות תדיר מפיהם של הורי התלמידים היא "נס".

"אִפְסַת ההורים הראשונה של תלמידי כיתה ט' היא האירוע המרגש ביותר בשיבה", מתארת אודליה, "ההורים שואלים 'אתם בטוחים שזה הבן שלי?' אחרי שבמשך שנים שנמו עליו דברים אחרים".

חגית מגדילה לומר משפט קשה־לביטוי: "התאהבתי בילד שלי מחדש. פתאום אני יכולה לחבק אותו באמת. לדבר אתו בטלפון ולשמוע שטוב לו. קיבלנו אותו בחזרה אחרי שהלך לנו לאיבוד לכמה שנים – כדור מתח שפשוט התפוגג".

אודליה מעידה שתלמידים שנחשבו מופרעים מאוד במקומות אחרים מתנהגים למופת בשיבה. "חלקם אומרים בפה מלא: 'מה שאני הכי זה לא מה שהייתי פעם, ואוי ואבוי אם לא הייתי מגיע לכאן'.

"בא אלינו פעם תלמיד שהיוועצת המהמוסד הלימודי הקודם שלו הייתה חברה שלי. היא התקשרה אליי ואמרה: 'אני אוהבת אותך ודואגת לך, ולכן מייעצת – אל תקבלו את הילד הזה. הוא עושה צרות גדולות. פעם אפילו ניסה לשרוף חלק מבית הספר. חבל לכם, עזבי'".

אודליה השיבה לה בתמימות: "אבל הוא אמר שהוא רוצה ללמוד", ולמרות התשובה "הוא מקשקש לכולם" – התלמיד התקבל. באחת ההזדמנויות פגשה אודליה את אִמו, וזו בכתה וסיפרה שמכיתה ג' בנה לא מורשֶה לצאת לטיולים, מכיוון שאף אחד לא מוכן לקחת עליו אחריות. היועצת מנסחת בקצרה את סוף הדבר: "הילד יצא פרח".

גם מירה חוותה מקרה של תיאור מקדים מייאש שהתברר כְּבר־תקווה: "הגיעה אלינו תלמידה שכבר האבחון שלה צייר תמונה עגומה מאוד – מבחינת הנתונים יסודיים מאוד כדי להשיב את ביטחונה העצמי. מירה נזכרת בסיפור הזה לעִתים קרובות: "לפני כמה שנים למדה אצלי ילדה שעשתה רושם טוב לאורך כיתות ט' וי'. בי"א, לפני הבגרויות, היא נתקפה פתאום חרדה היסטרית, בכתה ואמרה שהיא בטוחה שלא תצליח. בפגישה הבאה היא הגישה לי נייר ישן ומקומט; זה היה מבחן שלה משיעור חשבון בכיתה ג', שהמורה החזירה לה עם כיתוב המילה 'אַתְּ' בראש הדף, ורישום של הסִפרה אפס על כל שטח העמוד.

"לקלקל אפשר בקלות רבה", היא מסכמת, "ואילו כדי לתקן צריך הרבה יותר זמן וכוחות, כסף ועבודה. אבל מוכח שזה אפשרי".

בְּפִרות מבחינים ביתר שאת ביציאה לחיים האמתיים – אצל הבנים במכינות ובשירות צבאי ביחידות מובחרות, ואצל הבנות בשירות לאומי ובהמשכה ללימודים אקדמיים. כיום, בוגרות "נווה רוחמה" ממוקמות בתפקידי מפתח בניהול, יזמות, עבודה סוציאלית, חינוך ורפואה.

לקויי למידה יכולים להגיע לעיסוק בכל תחום?

"בהחלט", פוסקת יהודית, מדריכת משרד החינוך. "וההשתלבות תהיה מצוינת ככל שהטיפול בלקות יחל בגיל מוקדם יותר".

בשבועות האחרונים, עומד צוות "אהבת חיים" מול זרם סואן של בקשות הירשמות לישיבה. "למה? הרי אנשים מוצאים ישיבה לילדיהם כבר בחונכה", מקשה אודליה. "התשובה היא שלפעמים ההורים או הילד אינם משלימים עם הצורך בישיבה שמיועדת ללקויי למידה ותולים את האשמה במורה או בגורמים אחרים. רק אחרי ניסיונות להתקבל לשבע ישיבות וקבלת תשובות שליליות – הם מבינים שלא זו הבעיה".

מתוקף תפקידה, נתקלה גם יהודית בהורים המדעים לקיומם של מוסדות תואמים לילדיהם אך מתקשים לקבל את המציאות. "כאשר אני מציעה להורים לשלוח את ילדם לאחת מהישיבות האלה אני שומעת 'מה קרה לו, את רוצה לשים אם הבן שלי במוסד למופרעים'? אבל עדיף להתעורר ולטפל בזה לפני שהילדים מקבלים דחיות מכל מקום".

לא פעם יש תחושה שמחצית מהחֲברה מוגדרת לקוית למידה. ייתכן שיש אבחון־יתר? שלעתים הוא אולי נכון מקצועית אך מיותר ואפשר היה להסתדר בלעדיו?

"אדיין את השאלה", היא מבקשת, "האם נולדים היום יותר ילדים עם ליקויי למידה? הרי לפני שלושים־ארבעים שנה לא היה דבר כזה! אלא שפעם גם חסֵרה מודעות וגם לא היה חוק חינוך חובה של שמונה שנים, כך שילדים שהתקשו היו לומדים בְּמסלול המקצועי – סָפָרות, נגרות ודפוס – או שפשוט נשרו מהמערכת ובכיתה ט' לא ראית אותם יותר; בגיל חמש־עשרה הם כבר יצאו לעבוד בשוק או במוסך.

"אחר כך הגיעה התקופה שבה החלו להבין את ליקויי למידה. התרחקנו אז לקיצוניות, ערבבנו תחומים, אבחַנו כל אחד כלקוי והענקנו הקלות בבגרויות. התקופה הזאת עברה", היא מאמינה, "יהיום הגענו לשביל ההזהב. היום אנחנו יודעים לעשות הבחנה מבדלת בין ליקויי למידה לקשיים אחרים".

"עזבי, לטובתכם אל תקבלו את הילד הזה"

"להורים יש משמעות עצומה בהתמודדות של ילדם עם הליקוי", בטוחה יהודית, "וככל שהם משתפים פעולה ואינם נלחמים במערכת מתוך כאבם – התלמיד מצליח יותר".

לאחר מעשה גם תוך כדי, ההורים יודעים להעריך. הרב בן־חיים מספר שאחת המילים הנשמעות תדיר מפיהם של הורי התלמידים היא "נס".

"אִפְסַת ההורים הראשונה של תלמידי כיתה ט' היא האירוע המרגש ביותר בשיבה", מתארת אודליה, "ההורים שואלים 'אתם בטוחים שזה הבן שלי?' אחרי שבמשך שנים שנמו עליו דברים אחרים".

חגית מגדילה לומר משפט קשה־לביטוי: "התאהבתי בילד שלי מחדש. פתאום אני יכולה לחבק אותו באמת. לדבר אתו בטלפון ולשמוע שטוב לו. קיבלנו אותו בחזרה אחרי שהלך לנו לאיבוד לכמה שנים".

הלימודיים, התקשורתיים ואפילו הציבוריים. קשה היה להאמין שיש לה סיכוי כלשהו להצלחה. בסופו של דבר הבת הזאת הוציאה בגרות יפה, התפתחה מאוד חברתית, והיום היא מורה ואמא לילדים. האבחון לא טעה – באמת היו לה נתונים חלשים מאוד – אבל בבית הספר היסודי לא ציפו ממנה לכלום, ואילו כאן קיבלנו כעבור כמה שנים תוצאה שלא דמתה כלל לְמה שהיה".

את התלמידים מהזן הזה – שאינם עושי צרות סדרתיים אלא פשוט מתקשים מאוד לימודית – היא מכנה "עציצים בכיתה"; "הבנות לא היו מפריעות למהלך השיעור, והמורות לא הפריעו להן. אנחנו כאן כדי לתת לזן להיות נְראות. כשהן מגיעות אלינו הן פתאום מוכרחות להיות חלק מהלמידה ומהפעילויות, וזו הפתעה בשבילן. התמונה העצמית שלהן מיואשת מאוד. אבל לא בצדק; הרי לבנות האלה היו יכולות מהיום שבו הן נולדו, הן רק לא באו לידי ביטוי בכיתה רגילה".

איך משפיעה העובדה שלומדות אצלכם בנות בעלות ליקויי למידה משלל סוגים?

"התוצאה היא פתיחות רבה לדבר על הקושי", משיבה מירב גולד, מנהלת "נווה רוחמה", "האווירה טובה ואין התנשאות, משום שכל אחת יודעת שהיא סוחבת תיק. התחושה היא 'אני בסדר', ולא 'אני שונָה'. אנו מנסים לתת להן להרגיש שמתחת לרגליים יש להן קרקע, ושמעל הראש השמים הן הגבול. כך יכולות בנות שהגיעו לכאן בראש שפוף משולי הכיתות, לסיים אם י"ב כשהן מובילות האולפנה ויוצאות לְאתגר החיים בקומה זקופה".

ובסוף הכל מתנקד לרצון

לא תמיד מגיעים תלמידי כיתה ט' נכונים למאמץ הנדרש מצֶדֶת לפתיחת דף חדש. הרב בן־חיים מציין שנכונות מינימלית היא הכרחית. "תנאי הסף הוא שהתלמיד יִרצה, כי אין לנו מתכון למי ששוכב כל היום במיטה ולא מבין שהמקום החדש הוא הזדמנות – הוא יכול להצליח".

"המכנה המשותף לכל התלמידים אצלנו הוא הרצון ללמוד. מי שלא – לא מתקבל", מבהירה אודליה מ"אהבת חיים", "אבל זה לא אומר שהתלמיד עונה בחיוב כאשר שואלים אותו האם הוא רוצה ללמוד. הרי מי רוצה להיכשל שוב, אחרי שמונה שנים שבהן הרגיש אפס שאין לו מקום בעולם? קשה מאוד להיוכח בעובדה שאינך מצליח במשימה שאותה אתה אמור לעשות כל היום. אבל אחרי שמסבירים להם שכאן יש סיכוי שיהיה אחרת – רובם רוצים לנסות, ומהר מאוד אנחנו מצליחים לחבר אותם לחלום. בראיונות שאני עורכת עם ילדים לפני כיתה ט' הם לא מאמינים שייגשו לבגרות; בסוף השנה זה ברור כמעט לכולם".

מיכאל פריאנטי מאלוני הבשן הדיע למורֶה למתמטיקה שתשכח ממנו – אין לו שום כוונה לעשות את הבגרות. בתור מאובחן דיסקלקוליה – קושי בביצוע פעולות חשבוניות – הייתה לו סיבה לגמרי. אבל היום הוא אוחז בשביעות רצון בתעודת בגרות מלאה. "הצוות החינוכי דאג לי והתאמץ לקדם אותי", הוא מספר, "כי כולם רצו מאוד שאצליח".

תחביב מיוחד של אודליה הוא המעקב אחרי סבר פניהם של התלמידים. "זה לא קורה ברגע אחד; לאט לאט משהו בארשת שלהם משתנה, נהיה שמח. טוב להם עם עצמם. כמו כל בן־אדם נורמלי, הם אוהבים להיפגש עם ההצלחות שלהם".

אליעזר יונגרייס נחת בשיבה לאחר חיפושים ונדודים בין שיבות רבות.

היה לך רצון ללמוד כאשר הגעת לכאן?

"כן, כי הבנתי שאם לא אתאמץ ואעשה בגרויות עכשיו – אסחב את זה כל החיים". להפרעת הקשב והריכוז שלו הוא משתדל להתייחס כמה שפחות, כדי לא להצדיק התבטלות מלימוד.

אחרי תקופה בשיבה, יונגרייס כבר הפיק מסקנות לגבי המשך חייו: "אינני אבוד; יש לי היכולת להצליח בדברים שאפילו לא חלמתי עליהם, רק צריך לא לוותר בקלות. כל החיים לפניי".

גם התלמיד נתנאל היטלטל בין מקומות שונים לפני שהכיר את השיבה: בכיתה הטיפולית לא מצא את מקומו ובבית הספר הרגיל חש נחות ומושפל מול צחוק התלמידים לכל מי שאינו יודע לקרוא. לאחר שיטוט ברחובות שכלל חבירה לנערים מפוקפקים, הסתבכות ופתיחת תיק במשטרה – הגיע ל"אהבת חיים", אך גם שם אוים בסילוק. "כעבור זמן הבנתי שאם לא אשתנה ואתחיל ללמוד – כאן נגמרים לי החיים".

בהחלטה נחושה ובעידוד המורים ("אמרו לי שאצליח ושאוהבים אותי. עד אז אף מורה לא אמר לי כך") הפך נתנאל לתלמיד דָבָק במטרות, צלח את כל הבגרויות בציונים טובים והיום מעיד על עצמו שהתחזק גם מבחינה דתית. "בכל יום אני מודה לבורא עולם שהחיים שלי ניצלו".

סוגיית החיבוט התורני מקבלת משנה תוקף כשהיא נדונה בהקשר של לקויי למידה. כל המוסדות מגדירים עצמם תורניים, ומירב גולד קובעת ש"טעות לחשוב שיש קשר כלשהו בין חולשה לימודית לחולשה דתית".

ובכל זאת, מירה מבארת את ההשפעה של זו על זו: "בהרבה מקרים לימודי הקודש הם נקודת התורפה של תלמידים מתקשים, ובאופן כללי הם נדחים מהקהילה ועלולים להתנתק. כאן המטרה היא לבנות אישיות דתית אמִתית עמוקה ולא חיצונית".

בכיתות האולפנה נפגשות בנות מבתים חרדיים עד מסורתיים־מינוס.

איך משפיע הגיוון החברתי?

"הגיוון מייצר פתיחות והסתכלות לעומק, ומפתח אינטליגנציה", היא מאמינה, "גם הפערים הסוציו־אקונומיים אצלנו גדולים, אבל זו התמודדות שקיימת בכלל החברה הישראלית. חוץ מזה, איננו יכולים להיות המומגניים כמו בתי ספר אחרים, משום שאנחנו כאן כדי לתת מענה לאלה שלא קיבלו אותו במקום אחר".

יש גם סיפורי כישלונות?

הרב בן־חיים תוהה לְמה הכוונה: "כישלונות יחסית למה? הרי אין אחד שלא התקדם מהמקום שבו הוא היה. לפעמים אתה מצפה ליותר, אבל ברוך ה', בשנים האחרונות יש הרבה יותר הצלחות".

"השאיפה שלנו", מרחיב

תגובות לשכחתם אותנו

שכחתם אותנו 2

ילדה טובה ירושלים

קראתי את מה שכתב "נער השוליים" בשבוע שעבר. הדברים שלו הכאיבו לי, רציתי להביא נקודה שנמצאת אתי כבר הרבה זמן, וחשוב לדעתי שגם היא תהיה במודעות. קראתי את הדברים שלך, נער שוליים יקר. יקר באמת. וכואב לי שזה מה שאתה מרגיש, שזה המצב ושזו המציאות, ולצערי אני שותפה לחיוורצותן במידה כזו או אחרת כחלק מהחברה שלנו. אבל רציתי לספר על קושי שלי בלי להמעיט במורכבות שלך. אני לא באה לחלוק על דבריך או להתריס כנגדם. אני רוצה לספר על קושי ממקום אחר, הצד ההפוך ב־180 מעלות.

כשחשבתי איך להגדיר את עצמי, קפץ לי לראש הביטוי "ילדה טובה ירושלים" – הדוסיה, שלובשת צניע, שומעת בקול ההורים והמורים, משקיעה בלימודים, ייצגה את השכבה שלה במועצת התלמידות, הדריכה בסניף וכו'... לפני חודש סיימתי שמינית באולפנה שנחשבת מה שאנחנו מגדירים 'טובה'. כמו עוד מעט בנות תוגיתי כמה שנקרא 'בחורה אינטיות'.

כמו שממש רצית – המסר אצלנו באולפנה הוא כזה: את הכוחות, את היכולות ואת הזמן שלנו נשקיע בבנות שצריכות באמת, בבעייתיות. לך? שאת תצטרכי עזרה? התבלבלת. אה, כנראה את כל כך נפלאה שהתכוונת שאת יכולה לעזור לאחרים.

קשה לי להעביר את ההרגשה והמציאות הזאת למילים... לדוגמה: אני הולכת עם חברה שקו האפנה שלה כלפי חוץ חסר קשר עם זה הנהוג באולפנה ופוגשות את המנהלת. לאחר שמעתי את הכוחות, אם היכולות ואת הזמן שלנו נשקיע בבנות שצריכות באמת, בבעייתיות. כך הטפטפות עבדו אצלנו, זה מה שעידרו, זה מה שכנס לראש. לך? שאת תצטרכי עזרה? התבלבלת. אה, כנראה את כל כך נפלאה שהתכוונת שאת יכולה לעזור לאחרים.

קשה לי להעביר את ההרגשה והמציאות הזאת למילים... לדוגמה: אני הולכת עם חברה שקו האפנה שלה כלפי חוץ חסר קשר עם זה הנהוג באולפנה ופוגשות את המנהלת. לאחר "בוקר טוב! לבבי המנהלת מפשיכה דורשת בשלומה של חברתי ומתעניינת רק בה, ולי יש הזדמנות מיוחדת להרגיש מה מרגיש האוויר. או כשאני נפגשת עם המתנכלת שלי בשיעורים, והן מקיסומות – שמעתי מחברות שיש כזה דבר 'שיחה אישית' עם המתנכלת, יש לי חברות שזכו, באמת זכו, כבר כמה פעמים לשיחה כזאת. אני לא מכירה את זה. אחת המתנכלת דווקא אמרה לי פעם שהיא רוצה לדבר אתי, אבל שיש לה דברים דחופים וכשהיא תגמור אותם אנחנו נשב. כנראה הדברים הדחופים עדיין לא נגמרו...

אתם בטח משתגעים. לא מבינים מה אני מתבכיינת. שתשתוקו ותגיד תודה. אבל כשזה נמשך ונמשך ונמשך ברמות ובוויראציות שונות המתיכון ובעצם במשך 12 שנים ויותר, פשוט נמאס לך. נמאס. אתה מרגיש שלא סופרים אותך. גם אני, כמו כל בן אדם ובמיוחד נערה מתבגרת, רוצה, צריכה ומוכרחה לקבל תשומת לב בסיסית. למילה טובה, לפרגון. זו לא מילה גסה. וכן, גם לי יש לבטים, שאלות, תהיות, ובעיות. יש לי בעיות. יש לי בעיות אבל אני כבר לא נותנת לעצמי להכיר בהן (ואני יודעת בסתר לבי שהן שולחות שורשים לעומק...).

אני הרגשתי שלא מצליחים להבין אותי. שיודעים ומכירים מי אני ומה נכותיי לכאורה, אבל בעצם לא יודעים כלום.

אמא שלי סיפרה לי שכשהייתי בן עשוו לגו מבצע: ילד שיתנגב יפה, יקבל קפל עודה (ילדי הגן המכובדים...) תעודת הצטיינות מהגנון בסוף השבוע. אני, שתמיד נהגתי בדרך הרצויה החלטתי להתנהג הכי טוב שאפשר, יותר ממה שצריך. כל שבוע אמרתי לאמא שלי שהשבוע אני אקבל תעודה, הרי אני מתנהגת כל כך יפה. עבר שבוע ועוד שבוע – ותעודה אין... הגגנת חשבה שצריך לתת את התעודה לילדים שהשתפרו, אבל לאלה שהיו בסדר מההתחלה – הם הרי לא צריכים תעודות הצטיינות.

אתם יכולים להגיד שזה צרות של שעירים, אני יכולה להגיד שאותי פספסתם...

לא כולם שכחו, וגם אתה בבקשה אל תשכח

תהל

אני חושבת שהכותרת שנתתם לאותו מכתב של "נער השוליים" היא מאוד לא הגנונה. מיהם אלה ששכחו?

אותם שהקימו בשכחה הם אלו שהקימו את 'הזולה' ואת 'האוהל היהודי', הם אותם שהקימו את מכון 'אורות ישראל' ואת עמותת 'מניפה', הם אותם קב"סים שמתרוצצים יום אחרי יום כדי להתאים את המסגרת הכי מדויקת לצורך של אותו נער.

יש כיום הרבה מאוד מסגרות מגוונות לנוער שלנו, דתיים יותר ופחות, פתוחים יותר ופחות. אני חושבת שכציבור היינו יכולים לאמץ בהצדקה רבה את הסלוגן של "יד לאחים" מאחור". נכון שתמיד אפשר להשתפר ויש לא מעט ישיבות ואולפנות שהיה טוב לו היו מגלים בהם מעט יותר גמישות מול הנוער שלנו, אבל גם אם המצב האידיאלי הזה היה קורה, למסגרות האלטרנטיביות תמיד תישאר עבודה, וכך זה צריך להיות.

אני לא יודעת אם זה היה כך תמיד, או שזה שהשתנה של הדור שלנו, מה שבטוח זה שהאינדיבידואליות בהתפתחות הכללית, ובטח של הנוער, גדלה, ואנחנו נדרשים לתת מענה הולך וגובר, לצורות שונות של חשיבה, לצורך לפרוץ מסגרת, לאו דווקא כדי להתמרד אלא כדי לגלות דברים שונים וחדשים, בהתחלה בתוך הנער עצמו פנימה ואחר כך גם בסביבה שלו. לא נראה לי הגיוני לבקש ניוון אינסופי בתוך מסגרת שבסופו של דבר היא מצומצמת. ולכן יש צורך במגוון של מוסדות שיענו על צרכים שונים, של נערים (ונערות) שונים.

ולך נער שוליים יקר אני רוצה לומר, אולי יש כאלה שמתנכרים אליך, אולי חלק מהאנשים שפקשו גרמו לך להרגיש לא טוב עם עצמך, אבל יש גם לא מעט אחרים. כאלו שלא נבהלים מהפריסינג בגבה, עשן הסיגריות לא מרתיע אותם, אפילו האגרסיביות המדומה שאתה משתדל לפעמים לשדר לא מרשימה אותם. הם יודעים להזות ולראות מה יש שם מעבר למעטה הקשיחות שלך, את הדילמות ואת ההתלבטויות שלך הם מקבלים בברכה וישמחו לצעוד אתך יד ביד בדרך לשביל שאותו בעצם אתה מחפש. אני יודעת שנחלת לא מעט אכזבות בחיים, שפיטו אותך. זלזלו בך; אבל גם אתה אל תטעה. אתה לא לוקח אף אחד בחליכה בדיוק כמו שאף אחד לא לוקח אותך. גם אתה לא פעם מסתכל צוחקק על "החנונים" ועל "הדוסים", אתה יודע שאני שם עמוק בפנים גם ההוא, שהולך לישיבה הנחשבת, מקנא בך לפעמים. על האומץ והכוח של להיות שונה ולא להסתיר את זה ולכן אתה מרשה לעצמך לזלזל בו. אל תחטא בחטא ההכללה ואל תבעט בציבור שלם, רק כי יש כמה כאלה ששוני מלחיץ אותם.

בשורה התחתונה אני חושבת שכולנו נדרשים שיש סימני שאלה על דברים שהיו בעבורנו מאז ומעולם סימני קריאה. להבין שכל אותן פעולות בסניף על דעות קדומות (משני הצדדים) וסטריאוטיפים הן לא רק פעולות עם מסר חזק וכתובות יפה על הקיר, אלו פשוט החיים.

גילוי נאות: אני יוצעת חינוכית בפרויקט מניפה (פרויקט לנוער דתי מנותק).

אני חושבת שכולנו נדרשים להוריד מעט סימני קריאה. להבין שכל אותן פעולות בסניף על דעות קדומות (משני הצדדים) וסטריאוטיפים הן לא רק פעולות עם מסר חזק וכתובת יפה על הקיר

וכך זה נראה במוסדות ה'רגילים'

אלי שיינפלד, ר"מ בישיבה התיכונית שבמעלה־אדומים

מכתבך נגע ללבי, זאת הסיבה שאני יושב כעת בשעת לילה מאוחרת, כותב לך ומשתף אותך באשר על לבי. אני חייב לומר לך שברמה האישית היה לי קשה לקרוא את דבריך על מה שאתה מרגיש ולא פחות מכך היה קשה לי לראות את מסקנתך המיואשת. דע לך שבאותם מוסדות "קלאסיים" שעליהם יצא חרוץ, יושבים מחנכים ומחנכות, ימים ולילות, ומתלבטים יחדיו כיצד להצליח לגעת בעוד נשמה, כיצד להצליח לשלוח אותו נכון.

אני וחבריי הר"מים בתיכונים השונים ובישיבות התיכוניות וכן המחנכות והמורות באולפנות הרבות והמגוונות לא באים לעבודה רק כדי **"להעביר כרטיס"** ולקבל משכורת שמנה, רחוק מזה. אנחנו משתדלים בכל מאתנו לעשות טוב לכלל התלמידים וכן, גם לכאלה שכמותך. **שיחות אישיות, טלפונים ליליים, התייעציות חינוכיות והשקעה אינסופית מלווה את עבודתנו החינוכית.** לא רק ב"זולה" אלא גם במוסדות שלנו יש תלמידים שאח שלהם נהרג, ויש גם בחורים ובחורות שהוריהם התגרשו. יש במוסדות הציונות הדתית מספיק בחורים שיש להם בעיות בבית שאפילו אתה לא היית מצליח לדמיין. לא אחד גם לא שניים, עשרות ואולי מאות.

ולא, ב"זולה" וב"אוהל היהודי", לא המציאו את הענקת החום, וגם לא את האהבה. בלבי הערכה גדולה מאוד כלפי מקומות אלה אבל טעות תהיה המחשבה שרק שם מעניקים חום והרבה אהבה.

ולכן, גם זה בכנות רבה, רבים וטובים מתלמדיהם במוסדות הקלאסיים, למרות המסגרת (ויימכן שאפילו בזכותה), מצליחים לצמוח לתלפיות ולגלות את עצמיותם בצורה מעוררת התפעלות, בצורה מרשימה, ולא רק ה"דוסים" שבהם.

כתבת שעשיה בזולה שמלווה בטמיעת שיר מרגש מביאה אותך ואת חבריך לחוויה מטורפת ולקרבה מיוחדת אל בורא העולם, ואני בעיניתי חושב שעבודת ה' מורכבת גם מחוויות מטורפות, אבל לא רק מהן. מה לעשות, חיים זה לא רק רצף של חוויות. בשגרה היומיומית, האפורה לעתים, יש דמוי מתוסכל, אבל בְּעומק השגרה בונה אנו האדם בצורה עיצבה לאורך זמן ממושך, בנייה שלא סותרת עולם של עומק ושל הרגשה אמתית של קרבת ה'.

שלא תבין לא נכון. אני חושב שגם במוסדות ה"קלאסיים" יש הרבה מה לשפר. **עלינו להתאמץ יותר, להכיל יותר, להאיר פנים ולתת הרגשה של בית ולא רק של מקום לימודים.** המכתב שלך בחלכות מציף אם השתיבות של המשך הבירור הפנימי שעליהו לעשות, אבל לא נכון להסיק מקסנות שגויות ולהתייאש בגלל החסרונות הקיימים.

ובעיניו, האם יש מקום מושלם, שיכול להתאים לכולם?

ברמה האישית אני מציע לך לראות את הכוכב המכעיר מלאה ולהבין שבמוסדות הקלאסיים עושים עבודת קודש של ממש. **במקום להתייאש – תפרגן. במקום לימודים – תחיין, ובמקום להחמיא לאנשי הזולה באמצעות העברת ביקורת על האחרים, תעצים את תרומתם של אלה אבל לא על ידי דריכה על מוסדות ועל אנשים שמשקיעים אנרגיה אינסופית ועבודה מסורה של שנים.** בכלל, מי שרוכש התבוננות של עין טובה יוצא על פי רוב רק נשכר.

הדוד (הרע) סם

ארנון סגל

סך הכל, חשוב לומר, מצבנו בישראל בעניין הסמים **לא רע**. אמנם קשה להתבטא בנחרצות כזאת כש־300,000 ישראלים, מתוכם **60,000 בני נוער**, צורכים את הרעל הזה, אבל מנכ"ל הרשות למלחמה בסמים יאיר גלר בכל זאת מתעקש על כך. הוא מנמק זאת בעובדה שבעוד צריכת מוצרי הקנביס בישראל (מריחואנה וחשיש) מתבצעת בידי **6% מהאוכלוסייה**, בארצות הברית, למשל, מדובר ב־37 אחוזים (יותר מפי מ־6). גם מאירופה אנחנו רחוקים מאוד, לטובה כמובן. והנתונים עקביים: משנת 98', שבה הוחל לערוך מחקרי עומק בנושא הסמים בישראל באופן מעמיק, הנתונים הללו **כמעט שלא משתנים** (לעומת ארצות הברית, למשל, שבה שיעור השימוש בקנביס כמעט הוכפל בעשרים השנים האחרונות).

יודע היטב היכן אפשר להשיג סמים, ואף על פי כן, כך נראה, לא נופל ברשתם במהונגי בישראל, הנוער **היטב** הסיבה להצלחה היחסית, לדעת גלר, היא שהמדינה לא מתמקדת **באכיפה בלבד**, אלא גם בחינוך מניעתי עוד מגיל צעיר ביותר, ובנוסף – בזירתם קרשי הצלה לכל אורך מסלולו של המדרדר לסם. "אין אדם בישראל שיאמר שהוא מעוניין להתנתק מהסמים, ולא זכה מיד לכל סיוע שיבקש, מאגודת 'אל־סם', מִפְּרִי גמילה, מהרשות למלחמה בסמים ומשרד הרווחה" ובכל זאת, בישראל כ־**15–12 אלף מכורים לסם**. עבורם מפעילה הרשות למלחמה בסמים חמש תחנות להחלפת מזרקים, על מנת להגן עליהם שלא ישתמשו במחטים מזוהמות, ובנוסף להגן על הציבור כך שלא ייתקל בלכלוכו ברחוב במחטים כאלו

לנרקומן שכבר מגיע לתחנות הללו מציעים גם אוכל, מקלחת ובגדים חלופיים **גם תחליפי סם כדוגמת מתדון** מוצעים לכל דורש בעשרות בודדות של שקלים בחודש (גרם אקסטזי, לשם השוואה, שמשיל השפעתו כאברע שעות, עולה למשתמש כ־**400 שקל**). **3,000 איש** בישראל משתמשים בתחליפי הסם הללו כאמצעי גמילה באופן גורף אפשר לומר שככל שאדם דתי יותר, הסיכוי שיידרדר לסמים **נמוך יותר**. מבדיקות הרשות למלחמה בסמים עולה ששימוש במוצרי הקנביס אצל המגדרים עצמם 'דתי מאוד' או 'חרדי', נפוץ בקרב 0.73% מהאוכלוסייה בלבד, לעומת 2.4% בקרב המגדרים עצמם 'דתיים', 5.6% בקרב מסורתיים ו־**16 אחוזים מהציבור החילוני**. בקרב בני הנוער (גילאי 18־12) ההפרשים חדים פחות, אך עדיין קיימים: **4%** מקרב המגדרים עצמם 'דתי מאוד', 'דתי' או 'מסורתי', לעומת **8%** אצל המוגדרים 'חילונים גמורים'

ואולם דווקא בסעיף שבדק שימוש בחומרים נדיפים (גז מזגנים, גז צחוק, בנזין, טיפקס ושאר מרעין ביישן) כמעט לא נרשם הבדל בין חלקי האוכלוסייה השונים: **14–13 אחוזים מבני הנוער** בכל המגזרים 'נוגעים' בדברים האלה הרב יונה גודמן ממכללת 'אורות ישראל' מציין נתון מדאיג נוסף, שעלה בכמה מחקרים, ולפיו בצריכת **סמים קשים** דווקא הנוער הדתי מובל על פני מקביליו החילוניו. לדבריו, ההסבר לכך הוא שנוער שבוחר להשליך מעליו עול תורה ומצוות, לעתים משליך יחד עמו גם את חוקי המדינה, ומי שכבר נופל – נופל בגדול. "סמים הם **אף פעם לא הבעיה**", הוא מבהיר. "הם הפתרון. הם פתרון נורא לבעיה אחרת, בתחום המשפחתי או האישיתי, והטיפול ויושג רק על ידי חיפוש שורש הבעיה" **תוצרי** צמח הקנביס, מריחואנה וחשיש, הם הסם הלא חוקי **הנפוץ ביותר בעולם**. הוא מכונה גם גראס או צ'ראס (חשיש הודי) מהי מריחואנה? תערובת עלים ופרחים מיובשים של הצמח, שצבעה ירוק־צהוב. החשיש הוא שרף המיוצר מפרחי הקנביס הנקבי, מופיע בצבע חום בהיר או כהה, והשפעתו על המעשן חזקה יותר ממריחואנה **השפעות** הם הזה: בדרך כלל יורגש יובש בפה, **דפיקות לב מואצות**, פגיעה בשיווי המשקל ובזמן התגובה והרגשת שיכרון. גם **העיניים מאדימות**. החשיש והמריחואנה מדכאים את המערכת העצבית, מעניקים תחושת רוגע ומשחררים עכבות. גם תפיסת המציאות מתעוותת אגב, רבים רואים בסמים את הסיבה ל**נחשלותה של הודו**, הארץ שישראלים נוהרים אליה בדיוק מהסיבה הזאת. במקום לעבוד, להשכיל ולקדם את החברה, הדעיפו בארץ הענק במזרח ללעוט עלים יורקים **במספר מדינות בעולם**, הולנד למשל, הותר שימוש בסמים קלים. בברטיוניה ובבלגיה אמנם לא הותרה המריחואנה רשמית, אך הרשויות שם **מעלימות עין** בדרך כלל מצריכת הסם הזה מפעם לפעם עולה גם בישראל דרישה להתיר מכירת סמים קלים. ח"כ עינת וילף, למשל, העלתה דרישה כזאת בחודש שעבר. המצדדים טוענים שנזקי **אלכוהול, קפאין או סיגריות** חמורים לא פחות מהסמים הללו, וכן שהיתרום בחוק יפקיע מידי העולם התחתון את המונופול לו אחז בהם, וכך יפחית את הפשיעה צבי הנדל, יו"ר הרשות למלחמה בסמים, מתנגד לכך מכל וכל: "אין מדינה אחת שהתירה שיווק סמים ולא **מתחרטת על כך**. בכל המדינות הללו רמת הפשיעה עלתה משמעותית, וגם הצריכה גברה מאוד. אין ספק שאלכוהול מסוכן מאוד, אני לגמרי לא מאושר גם מסיגריות, אבל לא נביא עלינו צרות חדשות בגלל זה"

בעניין הקפאין ש**בקפה, בתה ובקולה** הוא מציע לא להיגרר לקיצוניות: "קפאין איננו סם בכלל. אפשר גם לאסור שומן רווי כי הוא לא בריא. ההגדרה של סם היא אחת – חומר שעניינו **לטשטש את ההכרה** ולהכניס למצב של חזיונות" מה מוביל בני אנוש תבוניים לסכן את עצמם בנטילת רעלים ללא צורך? ללא ספק, הסיבה היא השגה מהירה, וללא מאמץ, של **תחושת הנאה** המשותף לכל החומרים המכונים 'סמים' הוא יכולתם לחצות את **המחסום הביוכימי** בגוף המונע מחומרים לחדור למוח. במצב תקין, חשיפה לחוויה טובה כמו ריח טוב, טעם טוב ותחושות נעימות אחרות, גורמת למוח באמצעות חומרים המכונים נוירוטרנסמיטורים, לרצות להשיגה שוב, במה שקרוי **מערכת התגמול** במוח ואולם כשמוכנס לגוף חומר פסיכו־אקטיבי, כלומר סם (גם אם לא הוגדר בחוק כסם – אלכוהול, למשל), הוא **משבש את הפעילות התקינה** במוח הוא גורם למוח להפעיל תגובה כאילו נחוותה חוויה מענגת. בשל מערכת התגמול נוצרת במוח זיקה בין נטילת החומר להרגשה הטובה, וזה גורם לרצון לחזור על כך שוב ושוב, ובקיצור – ל**התמכרות** וכשהסם משנה את הדרך שבה חומרים אלו משוחררים באופן טבעי – נשוחקת יצירתם וקליטתם כתגובה לאירועים חיצוניים, והיכולת ליהנות מגירויים שאינם סמים, הולכת וקטנה כיום מתברר שאפילו **שנים רבות** אחרי הפסקת השימוש בסם, גם מה שמוגדר סם קל, רמת הנוכחות של הנוירוטרנסמיטור לא מצליחה לשוב ולתקן את הפגיעה גם הצורך בהנאה לא מתממש במלואו, כי לאחר כשעתיים, כשהשפעת החומר פגה, מתחלפת תחושת ההנאה בחוסר שקט, עצבנות, עצבות, **דיכאון, פחד וחרדה**. מחקרים מצביעים על פגיעה ישירה גם בתחום הזיכרון והלמידה כתוצאה מנטילת סם גם חומרים נדיפים, הנחשבים, משום מה, בטעות, כלא מזיקים – עלולים להיות **קטלניים למדי** אחת לכמה שבועות אפשר לשמוע על צעיר שאיבד את הצפון כתוצאה משאיפת גז מזגנים, ונפל בשל כך ממקום גבוה החומרים הללו גם מגרים את דרכי הנשימה ועלולים לגרום לדלקות חריפות ולדימום באף. כמויות גדולות יותר מגדילות את הסיכון לנזק מוחי, **שכחה גוברת, רעד ושבץ** הסם, אם לתמצת, הוא ניסיון לקיצור־דרך כימי אל תחושת השלמות, הסיפוק והשמחה. ואולם בדרך אל האושר אין קיצורי דרך. אדרבה – מתברר ש**דווקא הניסיון ליצור תחליף מהיר** להתמודדות מלאה עם נקודות הקושי בחיים, מסכן את היכולת להגיע סוף סוף אל ההרגשה הטובה שהאנושות כולה חפצה בה כל כך

מחפשת שירות משמעותי? מצאתי!

נרעין משימתי חדש בקרית גת!
בואי לתרום בתחומי החינוך והרווחה
ולהיתרם בפעילות הנרעין או במדרשת נהוות

לא מתי נפגשים? יום א', כ"ט תמוז

אלף א' - לעיתים מגשרים לעיתים

אלף ב' - לעיתים מחמיצים

אלפונת גינת עדן

כי פה זה **תלוי בך**

אם את יודעת לקחת אחריות, אם את מחפשת שייכות למקום רציני, הצטרפי אלינו לחווה במבואות יריחו.

- עידים
- גבינות
- רעיית צאן
- סוסים
- חממות עלי תבלין
- ירקות
- בנייה אקולוגית בבוץ
- בישולים
- סטודיו לאומנות ותמונות
- פסיפס למכירה

- התוכנית כוללת לימודים לבגרות בהתאמה אישית.
- **ליצירת קשר: 054-9404145 בת אל**

הגיע הזמן לגדול!

להעמיק, להתפתח, לקחת אחריות.

בוא לגלות לימוד תורה בעיון ברמה גבוהה
בישיבה הגבוהה בגעת שמואל.
הצטרף לחבורה בוגרת ואיכותית שלומדת
עם תלמידי חכמים גדולים באוירה חברותית ונעימה.

שמים את התורה במרכז
הישיבה הגבוהה
גבעת שמואל

הישיבה הגבוהה גבעת שמואל

בחורים משעור ד' ומעלה החפצים להיות מוסיפים והולכים בלימוד התורה פנו אל:
יונתן צימבליסטה 052-7653460 משה נעמן 052-7203828
אתר האינטרנט: www.Gabash.co.il

סרסון

הדור הבא בהסרת משקפיים:
Z-LASIK

בלעדי באסותא אופטיק
Z-LASIK
No Touch System

הדור הבא: Z – LASIK	דור קודם: LASIK
✔ טיפול בלייזר בלבד	✖ חיתוך הקרנית בסכין
✔ שליטה מוחלטת בעומק הטיפול	✖ שליטה מוגבלת בעומק הטיפול
✔ תכנון מושלם של הטיפול כיוונו וגודלו	✖ תכנון מוגבל של הטיפול
✔ בטיחות מירבית	
✔ חזרה מיידית לשגרה	
✔ נוחות מירבית ללא כאבים	

מחיר קבוצתי חסר תקדים!!!

לבדיקת התאמה ללא תשלום: 054-6799933

אסותא הסרת משקפיים בלייזר אופטיק

הכי כיף ללמוד עם אבא ואמא
כל יום 6 דקות

טף יומי הוא הזדמנות לעמוד במה שתמיד רצינו - ללמוד תורה כל יום עם הילדים.
נרשמים באתר ומקבלים בדוא"ל כל יום דף לימוד יומי עם הלכה יומית, חידת פ"ש וסיפור תנ"ך / חז"ל או על פרשת השבוע. ביום שישי נלמד דף שאלות חזרה ומשנה מפרקי אבות.
טף יומי שם לעצמו מטרה: להנחיל נהג של לימוד יומי, הורים וילדים, אבות ובנים, אבות ובנות, אמהות ובנים, אמהות ובנות, חונכים ומדריכים וכל מי שחשקה נפשו בהעברת התורה לדורות הבאים.
אז בואו איתנו לדור הבא של לימוד והעברת התורה, בואו לאמץ את מצוות "ושננתם לבניך" יום יום בצורה הפשוטה ביותר. הלכה יומית, אגדות חז"ל, סיפורי התנ"ך ופרשת שבוע - יום יום אצלכם בבית.

כל הפרטים באתר!

טף יומי
דפי לימוד יומיים לבנים ולבנות
www.TafYomi.co.il

תיכוניסטית?
מוזמנת לשבת של חזון

המיועדת לתיכוניסטיות מכל רחבי הארץ
(בנים יקרים, גם שבתכם תגיע בקרוב...)

בואי להתמלא, להתחדש, להתגבש ולהנפש
בשבת עוצמתית של שיחה, חשיבה, שירה ותפילה

יחד עם:
הרב אלישע וישליצקי
הרב אברהם ליפשיץ
מרים פרץ
מערכת עולם קטן

שתתקיים איה בתאריך ו' אב (06/07/11)
שבת חזון, פרשת דברים
במושב נחלים

מוזמנות בשמחה!!!

השבת מיועדת לבנות בוגרות כיתות ט' עד י"ב

לפרטים והרשמה hadegel.org.il
shagririm@hadegel.org.il 02-5669622 (09:00-15:00)

מחיר מסובסד 60 ₪ הגעה עצמית

מיפעלות הרוגות הדתית
מרכזים הדגל

חיים בעולם הגדול

חיים על כל העולם
חיים ולדרומיסקי

אמרו לי שאחרי כזאת הפסקה אי אפשר סתם לחזור לכתוב טור בלי להגיד כמה מילים על זה שלא כתבתי כל כך הרבה זמן. ובכן נראה לי שהקדשנו לעניין כמה מילים, קדימה לעבודה.

השבוע הגשמתי את החלום הישראלי שוב – טסתי מטעם העבודה לארצות הברית. אמנם בוודאי הזדמן לכם לשמוע קיטורים מעולם ההייי־טק המפרך "אין לי כוח, שולחים אותי שוב ללוס אנג'לס לשבועיים". לבי לבי. שמענו עליכם. אין מה לעשות, הישראלים אוהבים לטוס והישראלים כמובן אוהבים לקבל דברים בחינם, כך שטיסה מטעם העבודה היא היא מימושו של החזון הציוני.

מה שמדהים הוא הפער בין פנטזיית הטיסה ובין החוויה המפוקפקת של להיות תקוע מעל 12 שעות באוטובוס מעופף צפוף כמו הרכבת לבאר־שבע ביום ראשון אבל על כך בהמשך...

איור: יוסי שחר

בכל אופן, במוצאי שבת נפרדתי מהאישה והילדים. כמובן שהפרדה הייתה מרגשת ועמוסת דמעות. לילדים היה קשה לדמיין איך הם יחכו למתנות במשך שבוע שלם והאישה כמובן ריחמה עליי – על קשיי הטיסה שיהיו לי ועל הגעגועים הביתה בעוד היא תישאר בשמחה ובנחת להיות אם חד־הורית לארבעה ילדים למשך שבוע.

בבואך לשדה התעופה עליך להרוג כל טיפת ספונטניות והומור ולהפוך לדחליל חסר חיים על אף שהסיטואציה לפעמים ס"ב דורשת התייחסות משעשעת. הריטואל הרציני עד כאב של השאלות "ארזת בעצמך? נתנו לך משהו להעביר?" מדכא כל טיפת יצירתיות. חבר'ה תגוונו, תפתיעו קצת. המחבלים כבר למדו את השאלות האלו בעל פה. תבואו פתאום בהפתעה מאחורה "באת פוצצ את המטוס, נכון? איפה החבאת את הסכין, אח? אתה חושב שאנחנו לא יודעים?!". אבל שוב, את הבדיחות תשאיר בבית! "כן, ארזתי בעצמי. לא, לא נתנו לי משהו להעביר... כלומר חוץ מאיזו שקית עם אבקה לבנה... סתם סתם" – "אדוני, תתלוה אלי בבקשה". לא יודע, בארץ זה לא נשמע משכנע, בארה"ב זה נשמע הרבה יותר טוב, מהסרסורים כזה – "please step aside, sir, עבדת על חוק פדרלי".

אחרי שעברתי את כל הכיף הזה, הגעתי לארץ המובטחת. הארץ שממנה גורש אדם הראשון והיהודים מתפללים ועורגים אליה תמיד – ה וגאט כרקס או בגירסה שאחרי האלט+שיפט – ה־duty free. אם במקרה נשאר אזרח במדינה שעוד לא מודע לעובדה הבסיסית הזאת, גוזר ושמור – ה־duty free הוא בלוף אחד גדול! האלקטרוניקה יקרה, הבגדים שחיטה, בסטימצקי אפילו לא מכבדים את כרטיס החבר. יש רק שלושה מוצרים קשונים ב־duty – ליקרים, ליקרים וליקרים. על אף שהאלכוהול שאתה צורך באופן אישי מסתכם בתירוש, לא ייתכן שתעבור עליך טיסה בלי שאחד מחברך או ממשפחתך יבקש ממך איזה ליקר נחמד. במו עיניי ראיתי אנשים שמתכננים את הטיסה הבאה שלהם לחו"ל לפי מלאי הליקרים בארון, מתברר שמדינת ישראל היא מדינת אלכוהולסיטים אנונימים קמצנים.

ביקשתי במפורש מסוכנת הנסיעות מקום ליד החלון. נראה לי שאני הנוסע היחיד בעולם שמבקש מקום ליד החלון כדי לתפוס מבט על העולם מלמעלה. אני כמובן לא היחיד שרוצה מקום ליד החלון, כמעט כולם רוצים. כדי שיוכלו לישון. האנושות פינטזה אלפי שנים על החוויה של טיסה, לראות את העולם מלמעלה, להרגיש כמו ציפור ואז כשהגיע הרגע היא ביקשה מקום ליד החלון כדי שתוכל לישון. בכל אופן לא קיבלתי. את החלון. גם לא קיבלתי את המעבר – מה יכול להיות יותר כיף מלהיות תקוע באוטובוס מעופף בין שני אנשים במאבק תמידי על משענת המרפק, למשך 12 שעות. אז יש סרטים, ביג דיל! אתה צריך לטוס לצד השני של העולם כדי לראות סרט ללא תרגום על מסך 9 אינץ' באוזניות של מטוס. אגב אוזניות של מטוס, טיפ קטן לחברות התעופה השונות – המציאו חיבור בודד לאוזניות סטריאו, לא צריך חיבור שונה לכל אוזן. הטכנולוגיה קיימת, חפשו ב־deal extreme.

אז מה עושים 12 שעות במטוס? בגדול – קצת סרטים, אוכלים, ישנים. נתחיל בשינה – תעשו ניסוי מעניין בבית, לילה אחד במקום לישון על המיטה פשוט תישנו בשיבה על הכיסא, מה הבעיה? אתם יכולים אפילו ליד החלון. אז איך לעזאזל אני אמור לעשות את זה במטוס? טוב, אז לחצתי על הכפתור כדי לקחת את הכיסא אחורה (דבר שנראה די הגיוני עד שהבחור שלפניי ביצע את אותה פעולה ואז גיליתי כמה אכזרי הייתי כלפי הבחור שמאחוריי), השענתי את הראש אחורה, כדי לגלות שהוא לא באמת נשען אחורה כי אני יושב. למזלי הצטיידתי מבעוד מועד בכרית מתנפחת. ניפחתי אותה בשמחה, השענתי את הראש אחורה בתוך הכרית המתנפחת... הוא עדיין לא נשען. אני לא אומר שהכרית לא עזרה, אני מניח שיש מצבים שהיא מאוד עזרה, אם נתפס לך הצוואר למשל. כך או כך נרדמתי איכשהו לכמה שעות. הבעיה היא שעד שכבר נכנסתי לשינה עמוקה הגיעה העגלה עם האוכל. כולם רוצים. כדי שיוכלו לישון. האנושות פינטזה אלפי שנים על החוויה של טיסה, לראות את העולם מלמעלה, להרגיש כמו ציפור ואז כשהגיע הרגע היא ביקשה מקום ליד החלון כדי שתוכל לישון. בכל אופן לא קיבלתי. גם לא קיבלתי את המעבר – מה יכול להיות יותר כיף מלהיות תקוע באוטובוס מעופף בין שני אנשים במאבק תמידי על משענת המרפק, למשך 12 שעות. אז יש סרטים, ביג דיל! אתה צריך לטוס לצד השני של העולם כדי לראות סרט ללא תרגום על מסך 9 אינץ' באוזניות של מטוס. אגב אוזניות של מטוס, טיפ קטן לחברות התעופה השונות – המציאו חיבור בודד לאוזניות סטריאו, לא צריך חיבור שונה לכל אוזן. הטכנולוגיה קיימת, חפשו ב־deal extreme.

אז מה עושים 12 שעות במטוס? בגדול – קצת סרטים, אוכלים, ישנים. נתחיל בשינה – תעשו ניסוי מעניין בבית, לילה אחד במקום לישון על המיטה פשוט תישנו בשיבה על הכיסא, מה הבעיה? אתם יכולים אפילו ליד החלון. אז איך לעזאזל אני אמור לעשות את זה במטוס? טוב, אז לחצתי על הכפתור כדי לקחת את הכיסא אחורה (דבר שנראה די הגיוני עד שהבחור שלפניי ביצע את אותה פעולה ואז גיליתי כמה אכזרי הייתי כלפי הבחור שמאחוריי), השענתי את הראש אחורה, כדי לגלות שהוא לא באמת נשען אחורה כי אני יושב. למזלי הצטיידתי מבעוד מועד בכרית מתנפחת. ניפחתי אותה בשמחה, השענתי את הראש אחורה בתוך הכרית המתנפחת... הוא עדיין לא נשען. אני לא אומר שהכרית לא עזרה, אני מניח שיש מצבים שהיא מאוד עזרה, אם נתפס לך הצוואר למשל. כך או כך נרדמתי איכשהו לכמה שעות. הבעיה היא שעד שכבר נכנסתי לשינה עמוקה הגיעה העגלה עם האוכל. כולם רוצים. כדי שיוכלו לישון. האנושות פינטזה אלפי שנים על החוויה של טיסה, לראות את העולם מלמעלה, להרגיש כמו ציפור ואז כשהגיע הרגע היא ביקשה מקום ליד החלון כדי שתוכל לישון. בכל אופן לא קיבלתי. את החלון. גם לא קיבלתי את המעבר – מה יכול להיות יותר כיף מלהיות תקוע באוטובוס מעופף בין שני אנשים במאבק תמידי על משענת המרפק, למשך 12 שעות. אז יש סרטים, ביג דיל! אתה צריך לטוס לצד השני של העולם כדי לראות סרט ללא תרגום על מסך 9 אינץ' באוזניות של מטוס. אגב אוזניות של מטוס, טיפ קטן לחברות התעופה השונות – המציאו חיבור בודד לאוזניות סטריאו, לא צריך חיבור שונה לכל אוזן. הטכנולוגיה קיימת, חפשו ב־deal extreme.

פלסטלינה לא לילדים

דברים שרציתם להסביר החופש

מדור קיץ

על אנשי צבא שמשלבים רוח ועשייה לאומית כבר שמעתם. אבל תודו שעל מג"ד מילואים שעובד בתעשייה הצבאית שבזמנו החופשי הוא **אמן פימו** שמפסל דמויות לסרטוני אנימציה ולתערוכות - עוד לא שמעתם * הכירו את המג"ד אבי פרידמן וגם אחלה תחביב לחופש

ענבל (וינברגר) וייס

אבי פרידמן מגדיר עצמו "אמן עם רגליים על הקרקע". בתיכון למד ב"נתיב מאיר" ולאחר מכן במכינה בעלי. אמנם הוא אדם יצירתי שהתעסק כל חייו באמנות, אך יחד עם זאת הוא איש צבא שהתחיל את שירותו ביחידת המסתערבים שמשון. לאחר שפורקה היחידה הוא מונה למפקד צוות באגוז ושירת בלבנון תקופה ארוכה. כיום הוא מג"ד במילואים בגדס"ר (גדוד הסיור) של חטיבה 12, חטיבת הנגב. הגדוד קיבל ממש החודש את 'אות מצטיין הנשיא'. אבי נשוי לבתיה, רופאה פסיכיאטרית, ואב לשתי בנות. במקור הוא מאלקנה וכיום גר בירושלים ש'עוזרת לו לנשום' כדבריו. בכל יום אבי נוסע לתע"ש – התעשייה הצבאית ברמת השרון, שבה הוא עובד בתפקיד ניהולי.

את התואר הראשון שלו עשה אבי באקדמיה לאמנות "בצלאל" במגמת אנימציה.

בית הספר בצלאל ידוע באווירה החילונית ששורות בו. לא היה לך קשה ללמוד שם?

"אתי כביתה למדה עוד בחורה דתייה מאוד. כבר מימי בצבא שירתי עם חבר'ה חילונים. זה לא דבר שהפתיע אותי וייייתי מוכן אליו. מה גם שהגעתי ללימודים נשוי עם ילדה וזה מאוד משמעותי".

במסגרת עבודתו כאנימטור התמחה אבי בפיסול בובות בפימו, ובסוכות השנה הוא זכה במקום השני בתחרות "סוכות מדברות" של 'בית ארי־חו' עם סוכת המילואימיקים (ראו תמונה).

גם באיור הוא לא רע בכלל, חפשו ביוטיוב את הסרטון "את בן את יחידך" שאייר אבי. הסרטון עוסק בשכול ובמוסכ על מקרה אמתי וכואב שאבי נתקל בו ביום הזיכרון בהר הרצל, שבו פגש אם שהגעיה עם סירים לקבר של הבן שלה. הסוכנות היהודית קנתה אותו ב3,000 עותקים כדי לשלוח לשליחיה ברחבי העולם.

אבי פרידמן מלמד כיצד מכינים כבשה־מגנט מפימו

מדובר בכבשה עשויה פימו שזוהר בחושך עם מגנט למקרר. טוב בעיקר בשבת בשהאור כבה ומחפשים את הדרך למים...

דרגת קושי: קל וכיפי

חומרים:

חבילת פימו צהוב זוהר בחושך (מספר 4)

חבילת פימו שחור

חבילה פימו לבן

דבק מגע/אקדח דבק

מגבונים (לניקוי האצבעות במעבר בין הצבעים)

קיסם שיניים

החומרים מספיקים ל"עדר" קטן של 10–15 כבשים

תחומי העיסוק שלך די שונים זה מזה. כיצד אתה מצליח לשלב בין הרוח למעשה?

"באופיי אני אדם מקורקע עם אחריות. מאז ומתמיד נדרשתי לפרנס ולא יכולתי להתפרנס בצורה רציינית מהפיסול ומהאיור. כך רקח שתמיד עבדתי במקביל ליימודים. התחום שהכי התפתחתי בו הוא תחום הביטחון והצבא. השתדלתי במשך השנים לא להזניח את התחביב ותמיד להתעסק בו מהצד גם אם לא בעיסוק מרכזי. לפני כשנתיים החלטתי לעזוב תפקיד מעולה בתחום הביטחון שכלל תנאים טובים מאוד. הרגשתי שאני במרוץ אחר העבודה והפרנסה ומתחלום של האמנות. החלטתי שאני עוצר הכל ומתרכז במה שאני אוהב. ככה נולד "הסידור הראשון שלי". והדבר הכי טוב שיצא לי מפסק הזמן הזה, הוא שרכבתי בכל בוקר עם בנותיי לבית הספר באופניים. הרגשתי נחת ושמחה גדולה".

הסידור יצא בהוצאת בית־אל. בסידור מצויים טקסטים שילדים יכולים לשיר בבית הכנסת יחד עם ההורים והמתפללים. יש גם זמירות לשבת, טיפים לתפיסת סוכריות בשמחות והכנות לשבת. הכל מלווה בדמויות חמודות מפלסטלינה, כמעט בלי עיבודים.

אף שאבי חובש כמה כתרים לראשו, הוא מבקש לסיום להתהדר דווקא בכתר שאותו הוא מבקש להעניק לכולם – כתר הגשמת החלומות. "אם החיים נראים כמרוץ ולא מספיקים את מה שחשוב באמת, כדאי לעצור ולקחת פסק זמן. ללכת עם הלב ועם החלומות ולא לפספס אותם".

הכנה:

מתחילים עם הפימו הזוהר ומגלגלים 20 כדורים קטנים. מחברים את העיגולים הזוהרים זה לזה בהידוק קל – זה גוף הכבשה.

לוקחים את הפימו הלבן ומגלגלים 4 כדורים. שניים גדולים לאוזניים (מגלגלים ולוחצים עליהם שיהיו בצורה של פיתה) ושניים קטנים לעיניים.

לוקחים פימו שחור ומגלגלים עיגול שחור גדול לראש. שני עיגולים שמגלגלים ל"נקניקיות" דקות לרגליים ושני עיגולונים שחורים קטנים לאישונים.

את העיגול השחור של הראש מחברים לגוף הזוהר. מוסיפים את שני עיגולי העיניים לראש ומוסיפים בזהירות את האישונים.

מוסיפים את האוזניים לראש בלחיצה קלה ואת הרגליים מאחוריי הגוף. מחודרים נחירים בראש בעזרת הקיסם.

מכניסים לתנור שחומם ל־130 מעלות ל־20–30 דקות. מחכים שיתקרר קצת ואז מדביקים מגנט מאחוריי הכבשה באמצעות דבק מגע או דבק חם.

טיפים לעבודה עם פימו:

חשוב לשמור על סביבת עבודה נקייה ולנקות את האצבעות במעבר בין צבע לצבע, במיוחד אחרי השחור. כדאי לגזוז ציפורניים על מנת לא להשאיר סימנים וללכלך. כדאי לכוון מנורה לכיוון הנכון והזוהר והוא יזהר במשך הלילה. זה כיף במיוחד עם שעון שבת בשבת. גם אם בהתחלה זה לא הולך, לא להתייאש ולנסות שוב. בהצלחה!

המלצות חמות בתחום:

היכנסו לאתר וולאס וגרומיט – עלילותיהם של ממציא אנגלי מיובש עם כלבו החכם. עשוי מפלסטלינה מדהימה.

צפו בסרט "חתונת הרפאים" סרט בטכניקת סטופ מושן. לקחת בדי.וי.די ולראות את ה־making of (מאחוריי הקלעים) – סרט מופת של טים ברטון.

בכיוון אחר לחלוטין: חפשו את הסרט מאוס – קומיקס על השואה. היהודים כעכברים והגרמנים כחתולים. יצירת מופת!

לפרטים נוספים, הזמנת סידור וברור על סדנאות:
bitbit50@walla.com
תפילת השבת שלי - סידור שבת מיוחד לילדים.
הוצאת בית אל. 700201-1801

ההכשרה להוראה כחוויה רוחנית ותורנית
מטעם בית המדרש לתורה ולחיים
תוכנית להכשרת מורים ותואר ראשון במסלולי יהדות והיסטוריה
"בית המדרש לתורה ולחיים" בשיתוף עם המכללת שאנן פותחים תוכנית יחידותית להכשרת מורים
(תעודת הוראה b.ed) לגברים ולנשים תוכנית המפגישה מוח ולב. מתודה והקשבה פנימית. ביקורתיות ורגישות.
התכנית כוללת:
לימוד תורה מעמיק הנוגע בנפש על ידי הרב תמיר גרנות והרב איתמר אלדר ומלמדים נוספים
(נתנאל לדברה, הרבנית דבורה בינימין ועוד) לצד סדנאות וכלים לעבודה חינוכית בתחומים שונים: כתיבה יוצרת, דמיון מודרך,
קולנוע, ציור ורישום, מוסיקה ועוד. על ידי מיטב המומחים: עמית קדם, רבקה מרים, יוחאי רוזנברג, חליק פרנק, זאב קיציס ועוד.
התוכנית מתקיימת בתוך נופיו מרחיבי הדעת של הגוזל במדרשת הגוזל שבחיספין
לפרטים והרשמה: חיה: 04-6678888 050-661-9041
hadracha1@mhg.co.il
מדרשת הגוזל חספין
נעזר מד

נשים – משרד החינוך מכין לכן את הגבר של המאה ה־21
מקצוע חדש בתעודת הבגרות

בכנס שקיימה מכללת "אורות ישראל" יחד עם מנהל החינוך הדתי, עבור מורים ומורות המלמדים במרא במסלול תושבע"פ, חשף ראש מנהל החינוך הדתי, ד"ר אברהם ליפשיץ, את המגמה החדשה של המשרד: מכינים את התלמידים, גם הבנים, לחיי נישואין כבר בתיכון, והם אף ייבחנו בנושא לבגרות.

השאלה הבאה בדייסיס: "אז מה הציון שלך בחיי נישואין?".

מציאת בת זוג, אתגר הזוגיות, ההבדל בין גברים לנשים, נישואין ובשלות נפשית, קשיים בתקשורת בין בני זוג ועוד, הם מקצת הנושאים שיילמדו לבגרות בנים ובנות בחינוך הממלכתי־דתי. התכנית, שתיקרא "בית", חינוך ומשפחה", תילמד במסגרת הבגרות בתורה שבעל פה בבתי הספר של החמ"ד. הבנות יחלו ללמוד את הנושא לבגרות כבר השנה, והבנים יחלו ללמוד את הנושא בשנה שלאחר מכן. מטרת התכנית היא, בין השאר, להכין את התלמידים לחיי משפחה, ולתת לם כלים להתמודדות נכונה עם זוגיות ומושג טוב יותר בנושא: כיצד צריכים להיראות חיי משפחה יהודית.

ראש מנהל החינוך הדתי, ד"ר אברהם ליפשיץ, ציין כי מדובר בבשורה של ממש: "לאחר שנים שבהן הבנות בחינוך הדתי היו היחידות שנחשפו לנושאים מסוג זה, ביחידה שנקראה 'אישות ומשפחה', וגם שם מההיבט הטכני יותר מאשר מההיבט של מהות חיי הנישואין, הוחלט במנהל החינוך הדתי לעשות מעשה, ולשנות את היחידה לבגרות לבנות, כך שתיגע באופן מהותי יותר בהתכוננות לחיי נישואין, ובהתמודדות עם חיי זוגיות, וכן לבנות יחידה שתותאם גם לבנים, כך שגם הגברים יקבלו הכנה מקבילה לחיי הנישואין, ויהיו אולי קצת פחות מופתעים כשיגיעו לגשר. הכנה נכונה לחיי נישואין עשויה להועיל לזוגות רבים".

בין השאר נדע בכנס שבנוסף להכנה במסגרת הבגרות, מנהל החינוך הדתי פועל כדי להכניס פסיכולוגים ויועצי נישואין לשיחות עם התלמידים והתלמידות בתיכונים, ולסייע להם גם במישור הזה להתכונן לחיי נישואין בבגרותם.

תלמידת אמי"ת שחר זכתה באות אילן רמון

בטקס הענקת אות רמון – האות לאיכות, מצוינות ומנהיגות ע"ש אילן ואסף רמון ז"ל – שהתקיים במשכן הכנסת בירושלים, קיבלה את האות ישראלה מקרה, תלמידת כיתה י"ב באולפנת אמי"ת שחר בגשר־שמש, יחד עם עוד שבעה בני נוער מצטיינים מרחבי הארץ. האות מוענק מדי שנה לתלמידים שמבטאים מנהיגות ויצירתיות, נתינה וסיוע לזולת. ישראלה מקרה, שעלתה עם משפחתה מאתיופיה בגיל חמש, נבחרה לקבל את האות על היותה דוגמה להצטיינות לימודית והובלה חברתית המשלבת איישות עשירה, הצלחה בלימודים ותרומה לקהילת העולים מאתיופיה בבית־שמש.

מנהלה ומורה של ישראלה מספרים על תלמידה מיוחדת, שגילתה אחריות על עתידה בכך שדחפה את חברותיה ואת הנהלת האולפנה להקמת הקבצות למצטיינות. ישראלה בלטה כתלמידה בתכנית "נטע" למצוינות, תוך התמדה גם בתנאי לימודים לא אופטימליים. ישראלה מתנדבת דרך קבע במועדון "הנערה" בבית־שמש, במנהיגות הנוער העירונית ובפעילויות למען ילדי העדה האתיופית בעיר, קידומם ורווחתם, ויזמה פרויקט תיקון מחשבים עבור ילדי השכונות וכן פאנל נגד אלכוהול שנערך לנוער העולה בעיר.

בשנה הבאה יוצאת ישראלה לשנת שירות לאומי במסגרת עמותת "תפוח" – עמותה המפעילה תכניות לצמצום הפער הדיגיטלי והחברתי, ובמסגרתה תשמש כמדריכה מחשבים בבתי ספר.

פלסטלינה מתוך הסידור

בימים אלה מסיים אבי תואר שני במדעי המדינה באוניברסיטת בר־אילן בתכנית "בני חיל", למג"דים ומ"פים במילואים.

בלי לחשוב פעמיים

דבורה המזכירה באה לנחם אותי.

כמו כל המנחמים גם היא התעניינה איך קרתה התאונה. כמו כל המנחמים גם היא אמרה שזה נורא שבמדינת ישראל נותנים לנהג כזה רישיון. כמו כל המנחמים (ובעצם הרבה יותר מכל המנחמים) היא התעניינה לדעת איך אני אסתדר עכשיו כשנשארתי לבד, ואיך אני אגדל לבד את שלושת הילדים.

אבל שלא כמו כל המנחמים, היא הוסיפה ואמרה: "אתה זוכר מה אמרת לי לפני כמה חודשים על אילו היית רווק? יש לי משהו להגיד לך על זה. אבל בעצם, אולי זה לא מתאים עכשיו כשאתה יושב שבעה, נחכה לאחרי השבעה".

אם אני זוכר מה אמרתי לה לפני כמה חודשים? בוודאי שאני זוכר. לפני כמה חודשים דבורה ישבה במשרד ובכתה. היא אמרה שהיא מיואשת. היא אמרה שהיא כבר לא מאמינה שהיא תתחתן אי פעם. היא אמרה שהיא בחורה כזאת גרועה, שהיא לא מאמינה שבחור נורמלי יסכים להתחתן אתה. מה לעשות? ריחמתי עליה. אמרתי לה שתפסיק לדבר שטויות, והוספתי "את בחורה יוצאת מן הכלל! אילו הייתי רווק הייתי לוקח אותך בלי לחשוב פעמיים".

מסוג ההבטחות שאתה מבטיח כי אתה חושב שלעולם לא תצטרך לקיים. עכשיו היא באה לגבות את השטר.

אבל היא מוכנה לחכות עד אחרי השבעה. ממש יפה מצדה.

איך היא לא מתביישת? טוב נו, טקט אף פעם לא היה הצד החזק אצלה. אבל בעצם גם הצדדים האחרים לא ממש.

אני עם דבורה לא מתחתן. זה ברור, את זה אני יכול לומר בלי לחשוב פעמיים! לא דבורה, לא מדובשך ולא מעוקצך, אם יש לך בכלל דבש. אבל איך אני אגיד לה ששיקרתי לה? שלא באמת התכוונתי? גם ככה הדימוי העצמי שלה לא משהו.

והאמת, זה לא לגמרי שקר. הייתי לוקח אותה בלי לחשוב פעמיים, כי אילו הייתי חושב פעם שנייה הייתי מגיע למסקנה הבלתי נמנעת שלא כדאי לקחת אותה. גם זה שהיא יוצאת מן הכלל זה ממש לא שקר. כלל הבחורות הן טובות ונחמדות אבל דבורה... היא יוצאת מן הכלל הזה. וטוב, סתם אמרתי את המשפט המטופש ההוא. כי לא חשבתי פעמיים.

ריבונו של עולם. למה זה מגיע לי? בסך הכל ניסיתי לעודד בחורה טובה. מגיע לי על זה עונש?

כן, ריבונו של עולם, בחורה טובה. נכון שאמרתי שטקט זה לא הצד החזק שלה. אבל יש לה גם צדדים טובים, אני בטוח. אם נחפש נוכל גם למצוא אותם. בסך הכל היא נשמה טובה. נכון שאין לה טקט, נכון שהיא נדניקית, אבל זה לא נובע מרוע לב. להפך. יש לה לב מלא וגדוש.

היא תמיד העובדת הכי מסורה. תמיד אכפת לה מכל מה שהיא עושה. ויתרה מזאת – תמיד אכפת לה מכולנו. היא דואגת לכולנו אפילו שאף אחד מאתנו לא דואג לה, ולמען האמת אנחנו רואים בה מטרד.

כן, כשאני חושב על זה פעם שנייה, היא יכולה להיות דוגמה ומופת לאדם מסוה, שדואג לזולת, הנעלבים ואינם עולבים (באמת, ממש לא יפה איך שהתייחסנו אליה במשדר), וכשאני חושב על זה, גם אני כבר לא בדיוק הרווח המבוקש שהייתי לפני כמה שנים. היום אני אלמן בן 30 המטופל בשלושה ילדים קטנים, ולטובת הילדים כדאי להכניס הביתה אישה חמה ומתוקה כמו לביבה. דבורה צודקת, יהיה לי קשה לגדל אותם לבד. ומי זה שהכי דואג לי ואכפת לו ממני, ורוצה לעזור לי בכן, אם לא דבורה?

איך לא ראיתי כל הזמן איזה אוצר יש לי במשרד?

וכשאני חושב על זה פעם שנייה, לדבורה יש גם הרבה צדדים חיוביים. ובכלל, בזמן האחרון היא ממש השתנתה, היא שמחה ואופטימית. טוב שקבל"ה עטף אותה בעטיפה כל כך דוחה, כך שלא יראו את כל הטוב שיש בפנים. רק בזכות זה אף אחד לא ראה איזה אוצר היא ולא לקח אותו עד היום. איזה מזל יש לי. ממש לא הייתי רוצה שמישהו אחר ייקח ממני את האוצר הזה.

אחרי השבעה נכנסתי למשרד. דבורה ממש שמחה לראות אותי. מה זה שמחה? מעולם לא ראיתי על פניה הבעה כזאת מאושרת. היא פשוט הייתה בעננים! היא דיברה אתי בשקט, התעניינה בי ובילדים, שאלה איך אסתדר עכשיו, וכשראתה שאף אחד לא מקשיב הוסיפה:

"אני רוצה להגיד לך משהו. אתה זוכר מה אמרת לי לפני כמה חודשים? שאילו היית רווק היית לוקח אותי. לא נעים לי להגיד, אבל בהתחלה חשבתי לעצמי: 'אוי ואבוי, איזה חוסר טקט, הוא לא מתבייש?' אבל דבריך חדרו לאט לאט ללבי, ולא תאמין איזה שינוי הם חוללו שם. אני, שכבר היה לי דימוי עצמי יותר נמוך מנמלה, שכבר הייתי מיואשת בתכלית היאאוש, שכבר הפסקתי ללכת להיפגש עם בחורים כי ידעתי שאף אחד לא רוצה להתחתן עם נמלה, פתאום הרגשתי שיש מה להעריך בי. פתאום רווח לי: מישהו מעריך אותי. פתאום הדימוי העצמי שלי התרומם. לא תאמין מה חוללת בי. אז הלכתי לפגישה עם בחור אחד שהציעו לי באותו זמן, וחשוב מכך: באתי לפגישה עם ביטחון עצמי. ולא תאמין – זה עבד! עלינו על דרך המלך! ותאמין לי, זה בחור מצוין, היה שוה לחכות את כל השנים האלה. אתמול בערב התארסנו. עדיין לא סיפרתי לאף אחד. רציתי שאתה תהיה הראשון. בהחלט מגיע לך. הכל בזכותך. אין מילים בפי להודות לך".

אין ספק, זה בהחלט מגיע לי. אבן ענקית נגולה מעל לבי. פתאום הרגשתי חופשי ומשוחרר. כאילו לא איבדתי את היקר לי מכל רק לפני שבוע. כאילו אני לא צריך לגדל לבד שלושה ילדים. התרגשתי עד דמעות ובירכתי את דבורה מקרב לב. והוספתי: "אבל עכשיו אני צריך לחפש לי שידוך, ולמען האמת, אני די מיואש".

"אין לך מה להיות מיואש", השיבה דבורה. "אתה בחור יוצא מן הכלל. אילו הייתי פנויה הייתי הולכת אתך בלי לחשוב פעמיים".

700 ו'דרגה ו'יתרון

ו'יתרון בחיים

ד"ר יוסף רוזנר | מומחה לרפואת שיניים | מרפאה פרטית | ת"ד 4127, בני ברק | 077-5264000 | www.zahav.co.il

---

הרב יעקב אליעזר בן-חיים

הרב יעקב אליעזר בן-חיים – מנהל בית הספר לבנים "אור הלב" בשכונת הר-נוף, מגדל דור ומחנך מאות תלמידים. מרבה לדבר בשיעוריו על חשיבות הלימוד, על הכבוד לרב ולמורה ועל הדרך הנכונה לגדל דור יראי שמים. בעל ספר הדרכה לבעלי תפקידים בחינוך, ומרצה קבוע בכנסים ארציים. נפטר ביום ד' בכסלו תשע"ה, בגיל 71, לאחר מחלה קצרה. הותיר אחריו אשה, ארבעה בנים ועשרות רבות של תלמידים שהגיעו לגדולה בתורה ובמדע. הלוויה יצאה מבית הכנסת "אהל יעקב" בשכונת הר-נוף ביום ה' בכסלו בשעה 10:30 לבית הקברות הר-נוף. יהי זכרו ברוך.

מדור לבעלי חיים

מיכל אלון | מרפאת "אור לבהמה" | ת"ד 4127, בני ברק | 054-7381353

מיכל אלון – רופאה וכירורגית בעלי חיים, בעלת מרפאת "אור לבהמה" בבני ברק. מטפלת בכלבים, בחתולים ובציפורים. מרבה לדבר בשיעוריה על אחריות כלפי בעלי חיים, על הרחמים הנדרשים לבהמה ועל הקשר בין אדם לבהמתו. בעלת תואר שני בתזונת בעלי חיים. מרצה קבועה בכנסים ארציים. נפטרה ביום ג' בכסלו תשע"ה, בגיל 41, לאחר מחלה קצרה. הותירה אחריה בעל, ארבע בנות ומאות רבות של חולים. הלוויה יצאה מבית הכנסת "אהל יעקב" בשכונת הר-נוף ביום ה' בכסלו בשעה 10:30 לבית הקברות הר-נוף. יהי זכרה ברוך.

מדור לבעלי חיים

מיכל אלון | מרפאת "אור לבהמה" | ת"ד 4127, בני ברק | 054-7381353

מיכל אלון – רופאה וכירורגית בעלי חיים, בעלת מרפאת "אור לבהמה" בבני ברק. מטפלת בכלבים, בחתולים ובציפורים. מרבה לדבר בשיעוריה על אחריות כלפי בעלי חיים, על הרחמים הנדרשים לבהמה ועל הקשר בין אדם לבהמתו. בעלת תואר שני בתזונת בעלי חיים. מרצה קבועה בכנסים ארציים. נפטרה ביום ג' בכסלו תשע"ה, בגיל 41, לאחר מחלה קצרה. הותירה אחריה בעל, ארבע בנות ומאות רבות של חולים. הלוויה יצאה מבית הכנסת "אהל יעקב" בשכונת הר-נוף ביום ה' בכסלו בשעה 10:30 לבית הקברות הר-נוף. יהי זכרה ברוך.

מדור לבעלי חיים

מיכל אלון | מרפאת "אור לבהמה" | ת"ד 4127, בני ברק | 054-7381353

מיכל אלון – רופאה וכירורגית בעלי חיים, בעלת מרפאת "אור לבהמה" בבני ברק. מטפלת בכלבים, בחתולים ובציפורים. מרבה לדבר בשיעוריה על אחריות כלפי בעלי חיים, על הרחמים הנדרשים לבהמה ועל הקשר בין אדם לבהמתו. בעלת תואר שני בתזונת בעלי חיים. מרצה קבועה בכנסים ארציים. נפטרה ביום ג' בכסלו תשע"ה, בגיל 41, לאחר מחלה קצרה. הותירה אחריה בעל, ארבע בנות ומאות רבות של חולים. הלוויה יצאה מבית הכנסת "אהל יעקב" בשכונת הר-נוף ביום ה' בכסלו בשעה 10:30 לבית הקברות הר-נוף. יהי זכרה ברוך.

מדור לבעלי חיים

מיכל אלון | מרפאת "אור לבהמה" | ת"ד 4127, בני ברק | 054-7381353

מיכל אלון – רופאה וכירורגית בעלי חיים, בעלת מרפאת "אור לבהמה" בבני ברק. מטפלת בכלבים, בחתולים ובציפורים. מרבה לדבר בשיעוריה על אחריות כלפי בעלי חיים, על הרחמים הנדרשים לבהמה ועל הקשר בין אדם לבהמתו. בעלת תואר שני בתזונת בעלי חיים. מרצה קבועה בכנסים ארציים. נפטרה ביום ג' בכסלו תשע"ה, בגיל 41, לאחר מחלה קצרה. הותירה אחריה בעל, ארבע בנות ומאות רבות של חולים. הלוויה יצאה מבית הכנסת "אהל יעקב" בשכונת הר-נוף ביום ה' בכסלו בשעה 10:30 לבית הקברות הר-נוף. יהי זכרה ברוך.

מדור לבעלי חיים

מיכל אלון | מרפאת "אור לבהמה" | ת"ד 4127, בני ברק | 054-7381353

מיכל אלון – רופאה וכירורגית בעלי חיים, בעלת מרפאת "אור לבהמה" בבני ברק. מטפלת בכלבים, בחתולים ובציפורים. מרבה לדבר בשיעוריה על אחריות כלפי בעלי חיים, על הרחמים הנדרשים לבהמה ועל הקשר בין אדם לבהמתו. בעלת תואר שני בתזונת בעלי חיים. מרצה קבועה בכנסים ארציים. נפטרה ביום ג' בכסלו תשע"ה, בגיל 41, לאחר מחלה קצרה. הותירה אחריה בעל, ארבע בנות ומאות רבות של חולים. הלוויה יצאה מבית הכנסת "אהל יעקב" בשכונת הר-נוף ביום ה' בכסלו בשעה 10:30 לבית הקברות הר-נוף. יהי זכרה ברוך.

בס"ד
לעמותת
"בת מלך"
מקלט לנשים מוכות דתיות
דרושה
בת שירות לאומי
להפעלת בית ילדים במקום
מוכנות לעבודה
מאומצת ומאתגרת
לפרטים נוספים, אורה:
054-8427438

מחפשת שירות?
ילדים מיוחדים קרובים ללבך?
בבית ספר "אבן חן"
של עמותת אלו"ט
מחכים לך
בי"ס לילדים אוטיסטים "אבן חן" לגילאי 6-19
השירות כולל הכשרה ותעודה בגישת ABA
לפרטים והרשמה
יונית - 052-6070244

העיניים של הרבי

אשר הראל

ושוב אותה תמונה מביטה ממעל.
תמונה של הרבי המטילה את צלה על הכלל.
על העציץ שעל השולחן,
ועל הקישוט שבין המנורות.
על הצעצועים שעל הרצפה,
ועל הספרים שעל המדפים.
על הילד המשחק עם בן דודתו,
ועל הילדה האוכלת את לחמה.
על האבא המכין את קריאתו.
ועל האמא השוכבת על הספה ובידה ספר.
הרבי משקיף, מביט ובוחן,
בעיניו הגדולות האומרות הכל.
עיניים אוהבות, מחבקות ומעודדות,
עיניים של תקווה.

כשכולם הלכו לישון

א'

כשכולם הלכו לישון
נותרתי רק אני לבדי ובתמימות חשבתי
שאולי רק הפעם... נראה איזה משהו
מחכים או שאת הלב יפתח
ופתאום
זה מגיע
לכאורה עוד נלחם
מזפזפ ומחזיר מזפזפ ומחזיר
הנוכחות האלוקית רק מפריעה
כי העלילה עוד מושכת ומפתיעה
כמו זבוב של זבל לאור הכחול נמשך
תחת התקרה מבוכה וגועל
לכאורה נכנע לגמרי
העולם מתמלא אווירים רעים ורוחות
אך עוד נשאר משהו בשארית הכוחות
מסתכל למעלה עם כל הקושי הכרוך
מבויש ומפוחד לפני המלך הברוך
צועק את נשמתי בקול חלוש
אני מוחה!!!
לא רוצה את זה!
לא בשביל זה אני כאן!
והנה השי"ן דל"תים הנבראים
כבר לא כל כך בריאים
בעלי מומים, מחוסרים באיברים
כי אני לא מתמסר עד הסוף
לסטרא אחרא
עד הסוף שמור רק לאינסוף.

בסיעתא דישמיא
"אשרי מחכה ויגיע
ויראה עלות אורך ויבקעו עליו שחריך"... (ריה"ל)
מכון ראשית מדרשת מעון
מצמיחים את בוגרותיו
ואת ציבור הנשים הרחב
ליום לימוד לקראת תשע"ב באה
אל מול מקום המקדש
ירושלים
מקום, זמן, נפש
יום העיון יתקיים בע"ה ביום חמישי, ד' אב
בישיבת הכותל, ברובע היהודי
10:15 התכנסות
10:30 עבודת התמיד הרבנית עידית אצקוביץ'
12:00 חורבן וגלות במגילת איכה. הרב איל ורד
13:00 מה איבדנו בחורבן? הרב יהושע וידר
14:15 ארוחת צהריים קלה
14:45 "בירושלים תנוחמו" להבנת שורש הנחמה. הרב דני סטיסקין.
16:00 אהבה שאינה תלויה בדבר- הכלל והכלי. שלומית סטיסקין
17:00 לקחת אחריות. הרב ערן טמיר
18:10 ירושלים ותשובה. הרב דני איזק
19:30 סיום משוער
בנות המעוניינות בהכרות לקראת שנת תשע"ב מוזמנות
ראיונות יתקיימו במקום
בתאום מראש, אפרת 052-4317210
עלות: 25 ₪ ליום או לחלקו
לפרטים: נועה 052-6071466
www.machonreshit.org

עיר דוד לכל המשפחה
חוויה עולמית במקום שבו הכל התחיל...
צילום: אליקו סם
גן לאומי עיר דוד
עיר דוד המקראית מסע אל המקום שבו הכל התחיל
דרך עולי הרגל סיור במעבה האדמה בדרך העולה מבריכת השילוח אל הכותל המערבי
חווית בין הערביים צלילי נבל וסיור ערב באווירה קסומה
לילות בעתיקות חווית הלילה החדשה המשלבת סיור מודרך, מיצג תלת מימדי ומיצג נוסף המוקרן על עתיקות עיר דוד
ניגון ירושלמי סיור לילי קסום תחת האדמה בשפת הצלילים והלב
■ חנות מתנות ייחודית ומזנון עשיר ממתינים לכם במקום
טיילת ארמון הנציב
בעקבות המים לירושלים סיור באמה החשמונאית
רצים לירושלים משחק ניווט משימתי מהנה לכל המשפחה
מדושים בטיילת רב אופן לכל המשפחה
יער השלום
סיור Segway רכב העתיד בשבילי העבר
פיינטבול ירושלים משחקי מלחמה ביער השלום
אצטרובלים סדנת מחזור ויצירה מן הטבע
הר הזיתים
החוויה הארכיאולוגית מגלים את העבר הטמון בעפר בגן לאומי עמק צורים
מופעים בעתיקות עיר דוד
במסגרת
לילות "תרבות לישראל" באתרי מורשת
ביוזמה ובתמיכה של משרד התרבות והספורט
בימי חמישי, בשעה 21:00 בעיר דוד
דוד ד'אור - י"א אב 11.8.11
מיכה שטרית וליאור אלמליח - י"ח אב 18.8.11
שלמה בר - כ"ה אב 25.8.11
לפרטים והזמנות: 6033*
www.cityofdavid.org.il
You Tube
עיר דוד ירושלים הקדומה
עיריית ירושלים

דמוקרטיה יהודית ולא רפובליקנית

תגובה לכתבה "אזרחות למופת" / יעל אלון, ארגון 'יסודות'

יישר כוח גדול לכל האנשים הטובים שהוזכרו בכתבה "מלחמת אזרחות" שרוצים דמוקרטיה יוצרת ולא תוקעת גלגלים במקלות של המדינה היהודית. אנחנו ב'יסודות', ארגון לליבון ענייני תורה ומדינה, מקווים להצלחתכם, ומצטרפים לקריאה החשובה של יוסי לונדין ללמוד אזרחות, כי רק אם נהיה שם, נוכל להיות חלק מהמשחק.

אנו רוצים להציג את ה"אני מאמין" שלנו. עם כל הענווה, אנחנו יכולים לומר כי המהפכה שעליה נכתב לא הייתה אפשרית בלי העבודה שעשתה 'יסודות' במשך 15 שנה – עם מפקחים, מנהלים, מורים ותלמידים – וגם עם אנשי הסגל במשרד החינוך – בשביל להראות שיהדות ודמוקרטיה צריכות וגם יכולות לגור ביחד.

ובתור אלו שנמצאים בשטח כבר שנים ארוכות ומנסים ללבן את הנושא הזה לעומק (ובוודאי עשו גם כמה וכמה טעויות כדרך מי שמנסה ועושה), אנו יכולים לתת לכל האנשים הטובים שהחליטו שהדמוקרטיה חשובה מכדי שנפקיד אותה בידי השמאלנים, שני עקרונות למחשבה.

הראשון – לא לחשוב שניוושע מדמוקרטיה רפובליקנית – היא אמנם מדברת יותר על הכלל ועל חובות, אבל השורשים שלה חילוניים והיא נוטה לא פעם לרמוס מיעוטים במיוחד אם הם דתיים (כן, אנחנו מיעוט, לפחות בינתיים...). בואו נתמקד במה ששלנו – ביהדות, בתורה. קודם כל נדגיש שרעיונות בסיסיים בדמוקרטיה מקורם ביהדות, ולפני שמצטטים מכל מיני הוגי דעות אנגלים כדאי להזכיר את הרעיונות היהודיים של בריאה בצלם אלוקים, שהשליט הוא לא מעל החוק (כרם נבות, זוכרים?), "אין ממנים פרנס על הציבור אלא אם כן נמלכים בציבור" (ברכות נה), ועוד ועוד. ומצד שני, צריך לבדוק כל נושא ונושא ולראות איך אמורה להיראות אזרחות יהודית על פי התורה ולדעת להציע אלטרנטיבה רצינית שתיקח בחשבון את הניסיון ההיסטורי שהוביל לדמוקרטיה המערבית, מכיוון שלצערנו העם היהודי לא ניהל מדינה עד לפני 60 שנה.

השני – אזרחות לא משחקת רק ב"עולם הקטן" שלנו, מה לעשות. כאן מנהלים מדינה. אם בציבור הדתי יש מחלוקות קשות, קל וחומר במדינת ישראל. אם אנו רוצים להשתתף בבניין המדינה ובהנהגת המדינה, אנחנו לא יכולים לבנות את הדמוקרטיה שנוחה לנו, אלא להתייחס ולהתמודד (וגם לא להסכים) עם הדמוקרטיה המקובלת – בסדר, לא של המכון הישראלי לדמוקרטיה (וגם שם בהחלט לא הכל שחור) אלא של צבי צמרת, גדעון סער ורובי ריבלין.

אנו מנסים ליישם את העקרונות האלה בפעילות שלנו בשטח, דרך הפעלות חינוכיות בנושאים הכי בוערים – מהתגובות אנו לומדים שהצמא גדול. נקווה שנוכל כולנו לשלב ידיים ולתקן עולם במלכות ש-די.

די להורדות

צוריאל הורוביץ

"הלו, שומע?
שמעת את החדש של ברי סחרוף?
איזה דיסק אדיר!
קניתי? מה פתאום קניתי?! עשיתי בגוגל,
תוך עשר דקות הורדתי את כל הדיסק למחשב.
תאמין לי, פשוט תענוג!".

את הטקסט לעיל לא אמר הולל תל-אביבי. גם לא פרחח ממרכז-העיר, חסר כל חוש מוסרי. מדובר בבן לציונות הדתית, שמחזיק מעצמו ירא שמים. כן, ממש כמונו.

לצערנו הרב, אחדים מאיתנו לא מרגישים בסתירה החריפה שבין עולמם־הדתי ובין גניבת מוזיקה ברשת. הם אפילו לא חשים בניגוד. על זה היה דווה ליבנו.

נתחיל מהבסיס. בהורדת מוזיקה בצורה בלתי־חוקית מהאינטרנט ישנן שלוש בעיות מרכזיות. הבעיה המוסרית, הבעיה החוקית והבעיה ההלכתית. כל אחת מהן רצינית בפני עצמה, ובכל־זאת נביא להלן את שלושתן.

ראשית, הורדת מוזיקה מרשת האינטרנט היא בעיה מוסרית עצומה. איך יכול אדם שאמון על המוסר ונשמת אדם בקרבו לגנוב מאדם אחר בצורה שפלה כל־כך? איכה אבד המוסר האנושי, המזדעק מרה נגד עוול גדול זה? גם לו היינו מנטרלים, לכאורה, את הבעייתיות החוקית וההלכתית, איך נוכל לשתוק מול עיוות מוסרי זה?!

שנית, החוק הישראלי אוסר מכל־וכל הורד פיראטית של מוזיקה מהרשת. אין הרבה איפה להתבלבל – המחוקק קבע בלשון חד־משמעית, שליוצר יש את הזכות לקבוע איזה שימוש יֵעשה ביצירה שלו. אם היוצר החליט שעליך לשלם כדי להשתמש ביצירה, אזי אין מנוס חוקי אלא לשלם תמורת כל שימוש ביצירה. אמנם, משטרת ישראל נתקלת בקשיים טכניים ובמיעוט כח־אדם כך שטיפול באותם פורעי־חוק דיגיטליים נעשה כמעט בלתי־אפשרי, אך אין זה אומר שההורדה עצמה מותרת. איך יכול אזרח, המגדיר את עצמו שומר חוק, להפר את החוק ברגל גסה?!

והבעיה השלישית היא הבעיה ההלכתית. לדעת רוב־רובם של פוסקי ההלכה בדורנו למעט שני פוסקי הלכה בודדים (מרכזיים, אמנם) – גניבת מוזיקה והורדת סרטים מרשת האינטרנט היא עבירה הלכתית. מדובר בהתעלמות מוחלטת מן הצו־האלוקי "לא תגנוב", והסרת אחזן משמועת את קריאתו הנצחית של ריבון העולמים – "והייתם נקיים מה' ומישראל". בסופו של יום, ההורדה היא מעשה בחדרי־חדרים. הפיתוי הוא גדול, האנונימיות מובטחת, החברה סלחנית והסיכוי להתפס שואף לאפס. ופה בדיוק אמור להיכנס החוש המוסרי של האדם לפעולה.

עבירות גניבה, שבין אדם לחברו, אין יום הכיפורים מכפר.

שנזכה כולנו לממש בצורה מלאה על צו מצפוננו, על החוק הישראלי ועל "ועשית הישר והטוב", "וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּן וְלֹא יוֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה".

הדברים שנכתבים כאן נכונים לכל סוג של עבירה פיראטית – כולל הורדת סרטים מרשת האינטרנט, העברת תוכן בין מכשירים סלולריים דרך Bluetooth, הורדת תוכנות באופן פיראטי וכו'.

כנס המקדש לנוער
ביום ראשון כ"ט תמוז בשעה 14:00
באולם ישיבת הכותל,
רחוב משגב לדך, הרובע היהודי
13:30- התכנסות, כיבוד קל ומנחה
14:00- הרב ישראל אריאל
14:30- הרב דב ליאור
15:20- הרב אורי שרקי
16:00- דוכני המקדש לרשותכם:
חשיפת בגד מנהג של בית המקדש,
סדנת בגיאת תכלת,
הארגת מוצרי מכון המקדש,
מיצג המקדש ועוד...
17:00- בנות: הצגת "בית ה' נלך"
בנים: תצפית על הר הבית- ד"ר חגי בן ארצי
19:00- מצטרפים לסיבוב שערים
הכניסה חופשית, ישיבה נפרדת
לפרטים Temple.org.il | 02-6264545

רשות הדיבור

reshuthadibur@olam-katan.co.il

התרמות, התנדבות ומה שביניהם

תגובה לשו"ת סלולרי על אחוזים מהתרמות בשבוע שעבר / רינה פיש

בשבוע שעבר התפרסמה שאלה האם לתרום למוסד שידוע שחלק משמעותי מהסכום הולך למתרים. הרב שמואל אליהו פסק: אסור. אסור. אסור. ואף נימק כי אם התורמים היו יודעים שזה מה שהמתרים מקבל לא היו תורמים.

אז נעים להכיר: אני בת 14.5, בוגרת כיתה ט' שנמצאת בעיצומו של החופש הגדול. לאחר חיפושים מצאתי עבודה בהתרמות שבו אני מקבלת שכר מינימום או אחוזים – הגבוה מביניהם, כך שאני גם מנצלת את הזמן (כמו שהטיפו בעלונים) גם עושה חסד וגם מרוויחה כדי להפסיק לעשוק את ההורים. אם בא לכם לדעת עוד – השבוע נגמרה קייטנת איל"ן בסניף שלי בהתנדבות מלאה (כולל התקציב שהתרמנו בעצמנו...) ובשבוע הבא אני יוצאת לשלושה ימי התנדבות נטו! אני גם תורמת מעשר מכל ה"קופות" שאני עושה על תורמים תמימים.

אז עם כל הכבוד, אני לא בטוחה שצריך לבדוק את פנקס ההתנדבות שלי, שעובד במקביל לעבודת ההתרמות. את זה אסגור מול הקב"ה.

נכון שאף אחד לא מכריח אתכם לתרום. אבל צריך לזכור שמישהו גם צריך להשקיע את הזמן ולהתרים. כן, גם הזמן שלי חשוב ובעל ערך. וביחד עם כל זה, זהו זריקת עידוד לנוער של הציבור שלנו שלא עלינו מנצלים לו ת'צורה כל החופש – בואו תתנדבו, תהיו מדריכים, תהיו אידיאליסטים, אל תיקחו אחוזים... סליחה? מה? רק נוער יכול להתנדב? מה עם קצת עבודה? הרי רק בחופש יש לנו באמת זמן לזה... איפה יש מבוגרים שמתנדבים בעמותות האלו? למיטב ידיעתי הנוער שבעמותות מתנדב ואילו המבוגרים ברובם עובדים בשכר – שם אנחנו פחות חשובים?

הרי בסופו של דבר הארגונים האלו נשענים על המתנדבים/ המדריכים/ המתרימים הצ'הצעירים האלו – אז בבקשה בפעם הבאה אל תשאלו "זה בהתנדבות?!" לפני כן תשאלו את עצמכם בלב "התנדבתי מאז שעברתי את גיל 20?" ואולי תוסיפו "כל הכבוד!" ותשאלו "גם מבוגרים יכולים להתנדב?!" אחרי הכל – "עולם חסד ייבנה"!

מִדְבָּר

ליאורה בר

מִדְבָּר,
מִדְבַּר רִגְשׁוֹתַי,
סוֹעֶה.
כְּמוֹ סוּפַת חוֹלוֹת,
כָּעֵת סוּפָה – סוּפָה
אַחֶרֶת.
הִיא פּוֹרֶצֶת וְעוֹלָה,
אֲפִילוּ כְּשֶׁלִּפְעָמִים נִדְמֶה
שֶׁהִיא נָדְמָה.
קוֹל דְּמָמָה דַּקָּה,
דַּקָּה?
דַּקָּה?
דְּמָמָה זֹאת אֵינָהּ דַּקָּה,
הִיא דְּמָמָה שֶׁל לִפְנֵי פְּרוֹץ,
פְּרוֹץ הַסָּעָרָה...

דבר אליו (גם בטרמפים)

מנחם

פעם בחודש בממוצע יש טרמפיסט שמספר את הסיפור שלו, ולמה לא עוצרים לו, ושאנשים יתחילו כבר לעצור. פעם גם אני הייתי שם, בתחושת חוסר הסבלנות וההבנה, עד שנסעתי נסיעה קצרה עם הרב יוספי. שאלתי באגביות איפה כדאי לרדת, באיזה מקום עוצרים יותר, והתשובה שקיבלתי הביאה אותי למקום אחר: הרי כל הזמן אנחנו עובדים את ה', ואין כמו הנסיעות בטרמפים להתבודדות, אז במקום להתרכז בלחץ, במבטים על הנהגים – אפשר להיכנס למקום של אמונה, של דיבור. תאמינו לי, כל רגע שווה – בלי לחשוב על ההוא במאזדה עם הסרט הכתום ועל הסובארו מתנחלים עם הכיסוי ראש, רק עבודת ה'.

מִשְׁמֶרֶת

יטבת גרן

מוּל הַחַלּוֹן
זָקוּף וְנָכוֹן
הַבְּרוֹשׁ
בְּאֶמְצַע הַגַּן
עוֹמֵד מְעֻגָּן
נוֹשֵׂא רֹאשׁ.
מְבֻגָּרִים מִסְתּוֹבְבִים
יְלָדִים מִשְׁתּוֹבְבִים
וְהַבְּרוֹשׁ – מִתְפַּלֵּל
בַּאֲתָר הָעֲבוֹדָה הַטְּרַקְטוֹר
מַרְעִישׁ
בָּרֶקַע מְכוֹנִיּוֹת מְמֻהֲרוֹת עַל
הַכְּבִישׁ
וְהַבְּרוֹשׁ מִיַּחֵל.
בַּגֶּשֶׁם וּבַשֶּׁמֶשׁ
מָחָר וְגַם אֶמֶשׁ
הַבְּרוֹשׁ בְּמִשְׁמֶרֶת
קַיִץ וְחֹרֶף, סְתָו וְאָבִיב
מִתּוֹךְ הַתְּנוּעָה לֹא פּוֹסֶקֶת
סָבִיב
תְּפִלָּתוֹ עַד צַמֶּרֶת.
הוּא לֹא שׁוֹכֵחַ
וְלֹא זוֹנֵחַ
וְלֹא מִתְבַּלְבֵּל.
מִתְפַּלֵּל

היחידה

בהמשך ל'האחת' מהשבוע שעבר / א' הייפרט

את ואני, זה קשר של שניים
רק רואה אותן, והראש בשמים
אמנם עם הקודמת היה קל, משוחרר
אבל רק אתך, אני מאושר.
כאשר אנו יחד, את ואני,
אנשים אומרים שאני רציני.
את עליי מגִנה, את עליי שומרת,
אתך אני תמיד מרגיש אחרת.
אבל בזמן האחרון קצת קשה לי לנשום
לא נעים להגיד, זה בגלל החום.
כבר לא נעים לצאת, לטייל, לבלות
כשבחוץ יש חום של 35 מעלות.
זמנים קשים, אך עוד קצת ויהיה בסדר
ציצית יקרה שלי, ציצית צמר.

הציפור ואני

אוריה אלקיים

יוצאים לאור, מהמגרה: לפני כחצי שנה יצאתי עם חבריי לתיכון ל'מסע ישראלי'. המסע, שהשפיע רבות על כולנו, כלל משימות רבות ומאתגרות. בתחילה התבקשנו להתבודד ולשבת לבד, איש איש לעצמו למשך חצי שעה בלבד. אמנם חשפתי בעבר שירים, אך את היצירה הזאת קצת מוזר לי לשתף. הנה מה שכתבתי במהלכה של ההתבודדות. אחת.

***

פתאום אינני פחד
לשום ציפור כנף
גם לא לקטנה

לפתע אינני איום
לשום חיה גדולה,
לשום חיה קטנה.
ציפור מדלגת אל מול עיניי
קרוב אליי

מדוע?
אולי משום שרוקנתי מעצמי רוח שטות
אולי כי כבר איני נפוח כמו בלון.
אם כך, הפכתי לחפץ ללא שייכות לעולם
הפכתי חפץ עם שייכות לעצמי, לנשמתי

והחיה שהרבתה ממני לברוח
כבר לא פורשת כנף בבהלה,
אלא מדלגת אל מול עיניי ומקישה על אוצרות הטבע
ככה, כי ייעודה בעולם מוגשם על ידה
ומה אתי?
מה עם ייעודי?

איך אני פועל להגשמה עצמית וייעודית?

כשאנו בתוך עצמנו, חושבים ומעמיקים בקיומנו,
הציפור כבר לא מפחדת.
אולי מפני שהיא רואה בנו כמשתדלים לקבל על עצמנו
דברים טובים.

כשם שהציפור יודעת שלא תיפגע
כך אני יודע שלא אפגע בציפור.

הרבה זמן לא ראיתי ציפור ממרחק שכזה...
הרבה זמן שלא בהיתי בציפור
והישרתי מבט עמוק אל שתי עיניה
אולי בעזרת עיניה
אוכל להביט אל חיי...

והנה הציפור לה עפה,
מאסה ביצור דומם שכמותי, מחפשת לה חפץ חדש ומסקרן
שאותו תוכל לבחון ובמהרה גם מעליו ללכת...

מול החפץ הדומם היא עוצרת
משווה אותו אליה, חיה פעלתנית...

ומה תעשה הציפור ברגע שנחזור לסורנו כאדם?